

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 17 oktober 2011*§ 2 Interpellation om Stiftelsen Hotellhem i Stockholms baracker i Västberga – en fråga om allas rätt till värdigt boende (nr 2011:14)*

Anförande nr 1

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

R e b e c c a A d a m i (MP): Ordförande, ledamöter! Jag har alltså ställt en interpellation till socialborgarrådet i Stockholm om Stiftelsen Hotellhems baracker i Västberga som är en fråga som berör rätt till värdigt boende. SHIS ska utgöra en bostadssocial resurs i Stockholms stad och har avtal med socialförvaltningen med att bland annat tillhandahålla genomgångsbostäder för familjer. 74 av dessa genomgångsbostäder ligger i Västberga industriområde. Stockholms stad erbjuder bland annat dessa baracker till barnfamiljer. Det är baracker som byggdes tillfälligt över en sommar, 1995. Det är 16 år sedan.

Eftersom det är fråga om genomgångsbostäder kan man tycka att baracker kan vara en lösning. Men det är ett dyrt boende för Stockholms stad, en halv miljon i månaden i hyra som går till ett privat bostadsbolag. Det är den kostnad som hamnar på barnfamiljerna och de stadsdelar som har placerat familjerna där. Hyran för en familj ligger på upp till 8 000 kronor i månaden plus elkostnader som drar i väg när det är dåligt isolerade baracker, uppåt 4 000 kronor per kvartal.

Ansaret att ge familjerna information om kö i Bostadsförmedlingen och skuldrådgivning hamnar mellan stolarna, mellan SHIS och stadsdelarna. Det gör att en del familjer som jag har träffat har bott i dessa lägenheter i uppåt åtta år.

Det står i svaret på interpellationen att Anticimex har åtgärdat de mögelproblem som man har haft i barackerna. Anticimex har fått ta hand om ett antal skadedjur och åtgärda mögelskador under de här åren. Och i och med det har vi vid flera tillfällen uppmärksammat den undermåliga boendemiljön för de ca 200 barn som bor i barackerna. Men det är inte bara barnfamiljerna själva som slagit larm om boendesituationen, utan även den tidigare styrelsen skrev i protokollet att dessa bostäder var olämpliga för barn och att man därför behövde ta fram långsiktiga lösningar för barnfamiljerna. Det har inte gjorts, och i år tog den nya styrelsen igen beslut om att förlänga avtalet om barackerna.

Barn i de här barackerna har fått kroniska allergier såsom astma efter det att de utsatts för mögelskador. Som det framgår har man hos Anticimex anmält dessa skador ofta för sent, och saneringskostnaderna har därför blivit höga. Det förekommer skadedjur med jämna mellanrum i barackerna som ligger på ett grusplan mellan två hårt trafikerade vägar. Inte nog med att barnen, som nu tvingas bo där

Yttranden 2011-10-17

därför att Stockholms stad anser att detta är ett värdigt boende, riskerar att få kroniska allergier, många av barnen har dessutom svårt att sova på nätterna eftersom väggarna skakar när långtradare åker förbi. Grunden för barackerna har enligt områdeschefen vittrat sönder, och väggarna lutar, vilket föräldrarna är väldigt oroliga över.

Vi anser inte att det är en lösning att låta Anticimex komma på besök om och om igen, inte heller att riva endast en av barackerna och låta familjerna trängas ihop i de resterande. Barackerna är en dålig lösning ur barnperspektivet och en kostsam lösning. Det krävs kraftåtgärder från staden. Det har vi inte sett sedan vi lyfte frågan i februari.

Anförande nr 3

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Tack, Rebecca, för frågan. Äntligen kan vi diskutera den, får man väl säga, för jag vet att Rebecca har ett stort engagemang för boende vid anläggningen i Västberga och har sett fram emot att vi i dag ska kunna diskutera frågan.

För att kort och koncist besvara Rebeccas frågor är det så att vi inom kort kommer att se en avveckling av boendet i Västberga till förmån för ett nytt boende för samtliga de familjer som i dag lever i dessa bostäder. De kommer att erbjudas möjligheter för boende i Svanholmen framöver, och fram till sommaren 2012 kommer det att finnas boenden både i Skarpa By i Skarpnäck och i Kvarnvingen där samtliga familjer kommer att erbjudas boende.

Det är en lösning på gång. Den kommer fortare än vad man först trodde, och det kommer att ske en överflyttning fram till nästa sommar. Det är någonting, fru ordförande, som jag hoppas att Rebecca kan glädjas åt.

Självklart måste vi inom staden ha boende av bra kvalitet, och vi ska ha en god genomströmning för att kunna komma vidare till andra lägenhetsformer och boendeformer. I vår budget för 2012 har vi tillsatt en arbetsgrupp som kommer att titta på aspekter som kvaliteten i boenden och hur man kan säkra barns skolgång som följer med i dessa boendebalternativ som ju ofta är kortsiktiga. Sedan har SHIS erbjudit boenden för längre tid och har också många boenden med bra kvalitet. Jag har bett SHIS ordförande Hanna Broberg att medverka i debatten. Hon kan redogöra för de detaljer i frågan som Rebecca lyfte från talarstolen.

Som sagt: Det kommer fler boenden till SHIS framöver, och boendet i Västberga kommer att avvecklas. Jag hoppas att detta går i riktning med vad Rebecca efterfrågar.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 4

H a n n a B r o b e r g (M): Ordförande, fullmäktige! Det är roligt att få prata om SHIS i alla fall nu, tycker jag. Jag måste säga till dig, Rebecca, att vårt samarbete inte blev riktigt till hundra bra i början av året, men jag tror att du hann se en del av det arbete vi påbörjat i SHIS. Jag önskar egentligen att du hade varit kvar under nästa år därför att det händer mycket som är bra. Ditt engagemang är i grunden helt rätt. Även om vi har diskussioner om hur vi ska se på frågan om Västberga tror jag att vi från alla partier har samma ambition: att det ska bli så bra som möjligt för de här familjerna.

Du efterfrågade krafttag och tycker inte att det finns en långsiktighet när det gäller SHIS planering. Jag tycker precis det är vad vi har gjort de senaste två åren i SHIS. Redan tidigare har vi avvecklat ett gammalt flyktingboende vid Gyllene Ratten. Vi har precis under sommaren avvecklat boendena i Blackeberg och erbjudit alla familjer där alternativa boenden. Vi stängde boendet i Bällsta för en tid sedan, och det sista som finns kvar och som är ett bra boende är i Björkhagen. Den del som vi pratar om i dag är den i Västberga, som ju är en anläggning som tillkom för flyktingfamiljer från början och som har varit tillfälligt. Vi har naturligtvis renoverat, det återfinns i svaret på interpellationen, efter hand när det gäller vitvaror ytskikt och sådant. Men det är inte en idealisk miljö, det har du helt rätt i.

Däremot tycker jag att det med den personal och den kompetens som finns, den verksamhet som man har i samarbete med en del ideella organisationer görs så mycket bra man kan göra. Jag är glad att vi kan ha en planering tillsammans med stadsdelarna och kommer att kunna erbjuda andra boenden i slutet av året, under våren och senast under sommaren nästa år så att vi successivt kan avveckla det här boendet.

Jag tycker dock att man ska komma ihåg att även om hyran är väldigt hög, som du säger, är alternativ kostnad för placering av många av familjerna mer än dubbelt så hög, ibland tre gånger så hög, och det finns många oseriösa aktörer som erbjuder kanske ett familjerum och ett gemensamt kök och badmöjligheter. Det är inte idealiskt det heller för familjer.

Jag tycker att med det arbete vi nu utför – nya boenden, vi tar bort alla de gamla anläggningarna och nästan fördubblar vår kapacitet inom SHIS när det gäller bostäder för familjer – gör vi en kraftsamling och ett seriöst arbete. Jag tycker att det är så staden ska jobba med familjer som ofta har väldigt tunga sociala problem och behöver spetsstöd och insatser för att komma tillbaka.

Anförande nr 5

R e b e c c a A d a m i (MP): Det har sagts här tidigare att det är ett tillfälligt boende. För att ta in barnperspektivet i frågan: Det bor ca 150 barn i Västberga. Enligt socialförvaltningens siffror för 2010 saknade ungefär 240 familjer stadigvarande bostad, så barnfamiljerna utgör nästan hälften av dessa familjer. För att det ska

Yttranden 2011-10-17

vara ett tillfälligt boende krävs att familjerna ska kunna komma ut på bostadsmarknaden. Enligt SHIS kriterier krävs att de ska vara självförsörjande för att kunna få ett kontrakt i Stockholm, för att de ska kunna ha möjlighet att betala sin hyra. De hyresavtal som SHIS har i både Västberga och Björkhagen innebär mycket höga hyreskostnader för familjerna. Det bostadsbidrag som familjerna kan få räcker inte alltid.

Det är ännu värre för familjerna i Björkhagen där hyreskostnaden kan gå upp till 17 000 i månaden. Då undrar jag: Är det rimligt att de kallas genomgångsbostäder? För att människor ska ha en chans att komma från bidragsberoende och komma ut på bostadsmarknaden borde staden kanske se över sina regler. Hur mycket det ska få kosta för staden och familjerna att öka andelen familjer som faktiskt lyckas ta sig vidare?

Som ordföranden i styrelsen för SHIS sade har man avvecklat två anläggningar, i Blackeberg och i Bällsta. Det finns ett underskott av bostäder för familjerna. Samtidigt hyr man ut 400 lägenheter i andra hand till organisationer och sociala myndigheter. Då är frågan om man kunde prioritera barnfamiljerna. Det bor bebisar och småbarn i Västberga. De har rätt till ett värdigt boende, ha närhet till lekpark och de äldre barnen borde kunna ta hem kompisar utan att behöva skämmas.

När vårt förslag från Miljöpartiet lades fram i kommunfullmäktige om att SHIS kunde få försökslägenheter, ungefär 100 per år, för att hjälpa till att lösa problemen på grund av den brist som finns inom SHIS när det gäller bostäder för barnfamiljer röstades det ned av Alliansen. Finns det andra förslag för att avhjälpa situationen? Det framkom inga andra förslag i det interpellationssvar som jag fick av socialborgarrådet.

Anförande nr 6

K a r i n R å g s j ö (V): Det här är en generell fråga som handlar om barnperspektivet. Det är utsatta barnfamiljer som har lyfts fram av Miljöpartiet. Barn som är utsatta på ett eller annat sätt – föräldrarnas missbruk, föräldrars icke-möjlighet att betala hyra – blir alldeles speciellt utsatta i sådana här miljöer. Med tanke på att vräkningar när det gäller barnfamiljer fortsätter att öka i alla fall i Sverige och kanske också i Stockholm, vilket man kan se när man tittar ut över det ekonomiska landskapet, finns det en risk att vi får fler familjer som inte klarar av sina hyror, inte klarar av sina boenden. Då kanske vi måste tänka lite nytt.

Jag tror inte på den här typen av kategoriboenden, att vissa typer av familjer ska bo på ett och samma ställe. Jag tror inte på det i något sammanhang, till exempel att alla hemlösa ska bo i ett visst hus. Jag tror att det mer stigmatiserar än löser problemen. Det kanske vore bra att tänka lite framåt. Det hoppas jag att man kan göra, i alla fall fram till 2014. Med tanke på den bostadssituation som vi har i Sverige blir det svårare och svårare för de här familjerna att hyra lägenhet, om genomsnittshyran i

Yttranden 2011-10-17

nyproduktion för hyresrätter för en trea ligger på 13 000 lär inte ens de som är lärare och så vidare kunna hyra de lägenheterna.

Det är dags att börja fundera lite på hur vi ska ordna boendesituationen för människor som är utsatta generellt, specifikt barnfamiljer. Tänk er själva att bo i en barack ett antal år med barn! Det måste vara en av de värsta situationerna någonsin. Det är ungefär som det skulle vara lite krig på gång, och det har vi inte i Sverige. Vi har en välfärdsolitik i dag i Stockholm och i Sverige. Här finns det möjligheter att hitta boenden för de här familjerna.

Jag tror att ju längre en familj bor på ett sådant här ställe, kategoriboende, desto sämre är prognosen för de familjerna, tyvärr. Man stigmatiseras, och det är en nedåtgående spiral.

Så ser vi på det här, och vi vill ha andra typer av boenden insprängda i områden, om möjligt, med boendestöd och så vidare just med tanke på barnperspektivet. Det tycker vi är jätteviktigt.

Anförande nr 7

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag vill egentligen bara som en replik till Karin Rågsjö framhålla att jag senast i dag har haft samtal med SHIS om fortsatt utveckling av boende för bostadslösa familjer framöver. I budgeten finns det ett tydligt uppdrag om att socialförvaltningen ska tillsätta en arbetsgrupp som ska se över hur kvaliteten i våra boenden för bostadslösa familjer ska öka, hur skolgången för barnen ska säkras och hur vi hittar fler vägar till sysselsättning och utbildning.

Vi för också samtal med våra egna fastighetsbolag och med privata aktörer om hur vi kan få fler familjelägenheter. Jag håller med om att det finns ett stort behov. Behoven ökar. Vi kan se att många människor kommer från andra delar av världen till Sverige och kommer inte in på bostadsmarknad eller på arbetsmarknad. Då är det viktigt att jobba med att hitta boenden och införa arbetsmarknadsinsatser.

Är det så att Karin Rågsjö känner oro över lärares förmåga att betala hyran då bör man prata med sin partiledning om att inte ta bort jobbskatteavdraget, som har möjliggjort för en lärarfamilj att få över 3 000 skattefria kronor i månaden.

Anförande nr 8

H a n n a B r o b e r g (M): Ordförande, fullmäktige! Jag vill kommentera Rebeccas inlägg, där det var lite av en sammanblandning. Inom SHIS finns ett samarbete med ett antal organisationer och stadsdelar som hyr en del bostäder från SHIS. Det är som sagt ungefär 400 lägenheter. Det är i huvudsak genomgångsbostäder för vuxna i väldigt små rum på 20 – 30 kvadratmeter. Vi ska inte blanda ihop korten hur som helst, utan här handlar det om att hitta lämpliga bostäder. Det är

Yttranden 2011-10-17

precis det vi gör, vi har inte minskat kapaciteten trots att vi successivt har stängt till exempel boendet i Blackeberg, utan det har tillkommit nya bostäder genom det samarbete vi har med Micasa och Stockholmshem. Det senaste exemplet är Skarpa By som håller på att ställas i ordning i Skarpnäck där Stockholmshem har köpt en fastighet som kommer att bli precis sådan som Karin Rågsjö tog upp, inte kategoriboende.

Vår metod är att vi ska ha blandat boende. Säkert har många av er följt debatten om Västertorp. Där har det funnits genomgångsbostäder för vuxna under en lång tid, ungefär 80–90 lägenheter. Det blir nu en bostadsanläggning med blandat boende, både familjer, genomgångsbostäder för vuxna och för ungdomar.

SHIS har behov av nya lägenheter för alla de kategorier vi har ett uppdrag från fullmäktige att jobba med. Det gäller familjer, ungdomar och vårt huvuduppdrag om genomgångsbostäder för vuxna.

När det gäller familjernas behov är det familjer som ibland har väldigt stora skulder. Tidigare var det så att man inledde samtalen efter det att man under en ganska lång tid hade bott inom SHIS. Nu är inflyttningssamtalet det första utvecklingssamtalet. Det är det första samtalet på väg till eget boende. Så vi håller på att jobba med en metodik som handlar om att så mycket som möjligt arbeta med en ökad genomströmning för att människor i olika delar av vår verksamhet ska komma tillbaka till ordinarie bostadsmarknad.

Vi har mycket duktig personal, vi har kunnat utveckla undersköterskekompetens och annan kompetens som behövs på flera boenden därför att det finns så stora sociala problem. Kanske någon i en familj har ett missbruk eller är aktivt kriminell eller så. Det är barn som har behov av många kompetenta vuxna runt omkring sig.

För att klara det här riktigt bra skulle jag önska att fullmäktige, de som är aktiva i stadsdelarna, tar detta med sig hem. Ett riktigt nära samarbete med stadsdelarna och socialtjänst, SHIS och anställd personal är det viktigaste för att få en aktiv och fungerande planering för de här familjerna.

Anförande nr 9

K a r i n R å g s j ö (V): Jobbskatteavdragen tar Anna upp. Men när man tänker på budgeten för lärarlöner lär inte lärarna hurra och kunna hyra de här lägenheterna. Och nu släpper jag jobbskatteavdraget.

De barn som finns inom det sociala behöver stöttning på olika sätt. Då måste man se till att hitta schysta boenden till familjerna om barnen ska bo kvar hemma, med det batteri av personer som kan stötta dem som det behöver. Olika typer av kategoriboenden brukar spåra ut till slut, oavsett om det är ett hus bara för hemlösa, ett hus bara för ungdomar, ett hus bara för och så vidare, speciellt om det är ett hus där man bor tillsammans med andra familjemedlemmar i baracker där det finns andra familjer

Yttranden 2011-10-17

som har problem. Det blir vardag för de här barnen. Man befinner sig i en miljö där varje familj har multiproblem. Det blir en uppväxt som blir ganska tuff för dessa ungar, och de har väldigt svårt att komma igen sedan, uppenbarligen. Det sociala arvet i Stockholm och i Sverige och för övrigt i världen är stort. Det man bär med sig från barndomen får man släpa på tills man hamnar någon annanstans.

Jag tycker att ni ska fundera lite på det här, eller vi kan fundera tillsammans hur man kan utveckla boendeformer. Ett sätt att göra det är att se till att det byggs schysta hyfsat billiga hyresrätter i Stockholm. Det kommer att vara en ödesfråga i Stockholm att bygga. Så är det för de här familjerna, om de inte ska hamna i baracker. I ärlighetens namn: Om man inte ordnar boendesituationen för fler av dem som inte har en fet plånbok i Stockholm lär det bli himla många baracker.

Anförande nr 10

R e b e c c a A d a m i (MP): Som vi har hört kommer SHIS som Stockholms stads bostadssociala resurs att utveckla ungefär fyra anläggningar inom de närmaste åren. Det är över 100 barnfamiljer som drabbas och som i dagsläget saknar egen bostad. Det är ca 300 barn.

För att återgå till frågan om Västberga: När vi fick ärendet om Västberga på bordet om förlängning av avtalet var jag som dåvarande vice ordförande för att ärendet skulle återremitteras. Styrelseledamöterna efterlyste alternativ till boende eftersom de hade skrivit tidigare i styrelsen att man skulle ta fram långsiktiga alternativ. Men ordföranden ville inte det, utan ville att vi skulle gå direkt till beslut utan ytterligare information enligt mitt förslag till samtliga ledamöter. Jag tycker att det var ett svek och är ett svek mot familjerna som bor i Västberga. De har fått höra i åtta års tid att barackerna ska rivas, och inget händer.

Nuvarande ordförande säger att man frångår kategoriboende genom att man försöker lösa situationen genom att bygga en anläggning i Västertorp. Vi tycker inte att det är att gå från kategoriboende. Där är det en jätteanläggning som bebos av 80 vuxna som alltså har fått boende inom SHIS, 70 ungdomar och 44 familjer. Det här är inte, som vi ser det, någon bra lösning, utan vi skulle vilja se andra lösningar, det som jag pratade om tidigare, lägenheter med förstahandskontrakt eller andrahandskontrakt för att lösa de bostadsproblem som finns och förhandla om de kontrakt som vi har i dag. Det kostar staden faktiskt väldigt mycket pengar att ha de här barackerna.

Anförande nr 11

H a n n a B r o b e r g (M): Ordförande, fullmäktige! I nuläget, när vi inte har någon annan kapacitet, skulle en bordläggning och att direkt utveckla boendet i Västberga innebära att många familjer skulle ställas på gatan. Det är direkt felaktigt att påstå att nu när vi utvecklar de här gamla anläggningarna drabbas 100 familjer. Alla de som fick flytta från Blackeberg när vi stängde där fick en egen planering och fick i flera fall eget boende. Några av dessa har gått direkt till egna kontrakt. Det

Yttranden 2011-10-17

beror på att man har jobbat med deras skuldsättning, skuldsanering och sådana saker. Det är precis det vi måste göra i alla våra anläggningar med alla familjer.

Den stora skuldsättning som många har är tyvärr ett av hindren till att få egna kontrakt. Som Rebecca vet har vi ca 40 lägenheter med kontrakt, tillfälliga kontrakt typ rivningskontrakt på stan som vi förmedlar som genomgångsbostäder för familjer. Men de räcker inte till. Jag är den första att säga att den fyraåriga genomgångstid som vi max kan ha är för lång för en familj, självklart. De exempel du har hämtat på familjer som har bott upp till åtta år gäller några enstaka familjer. Det måste vara undantag.

Vi ska jobba mycket mer aktivt akut i de fall där det behövs, under kanske upp till ett halvår, och sedan jobba med att hitta lägenheter, framför allt med syftet att inga familjer ska behöva vräkas över huvud taget. Det är självklart en utgångspunkt.

Men det kommer att behövas en ganska stor kapacitet även framöver. Vår kapacitet under slutet av nästa år kommer att vara ungefär 200 lägenheter. Det behovet finns, det vet du av våra tertial- och månadsrapporter. Det finns ett otroligt söktryck från stadsdelarna att få boenden för familjerna. Vi har till exempel gjort en hyresgästenkät där vi ser att söktrycket ökar. Vi ska jobba mer med stadsdelarna och göra sociala insatser, jobba aktivt med att genomströmningstiden blir så kort som möjligt och även bidra till eget boende. Det är precis det jag tycker att vi gör.

Men i en stor stad som Stockholm kommer det att finnas sociala bostadsbehov, och då måste vi ha en kapacitet. Jag tycker att det ska vara seriösa verksamheter och inte kategoriboenden som social housing, utan det ska vara kvalitativt bra boenden och inte någon social stigmatisering som Karin Rågsjö var inne på. Jag tycker att SHIS är på väg att agera på det sättet, och jag tror att verksamheterna i Västertorp och Skarpa By kommer att bli mycket väl fungerande.

Yttranden 2011-10-17

*§ 4 Interpellation om införandet av så kallade nystartzoner i Stockholms stad
(nr 2011:22)*

Anförande nr 12

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 13

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag är inte nöjd med det utdelade svaret. Jag reagerade på det här med ekonomiska frizoner när ni i er senaste budget nämnde det att det skulle vara väldigt positivt. Med tanke på till exempel frizoner i Kina och på andra ställen i Asien där det förekommer barnarbete men inga fackliga rättigheter, över huvud taget inga sociala rättigheter, klingar det väldigt dåligt när man säger ekonomiska frizoner i samband med miljonprogramsområden som Tensta och Rinkeby. Då tänker man i sitta stilla sinne att det är ganska typiskt att Alliansen slänger ur sig sådana här förslag utan att tänka efter vad det innebär.

Jag har ställt en massa frågor, och jag tycker inte att jag har fått svar på dem. Jag ska ta upp en fråga som jag tycker är oerhört viktig. Vad är det för bra ur integrations-synpunkt att man bor och arbetar i samma område? Poängen med frizonerna var lite grann just att man skulle ha företag där som skulle få lätnader för att anställa folk som bor där och som har svårt att komma ut på arbetsmarknaden. I svaret är du lite surrig. Det är inte helt säkert på att det är folk som bor där som ska jobba där.

Jag tänker på detta ur integrationssynpunkt. Om man absolut vill ha de här märkliga frizonerna är det bättre att göra en frizon någon annanstans så att människor som bor i Tensta och Rinkeby kan åka någon annanstans och jobba där och inte bli inlåsta i sina bostadsområden, vilket är en annan av era integrationssynpunkter eller ambitioner.

Sedan har jag en annan fråga. Det är ett faktum att det har funnits småföretagare i till exempel Rinkeby och Tensta, och finns fortfarande. Men flera av dessa småföretagare håller, efter er katastrofala utförsäljningspolitik, Boulton till exempel, och flyttning av förvaltningen från Rinkeby, på att gå i konkurs. De lägger ned och försvinner.

Då är min fråga: Varför hjälper ni inte de företagare som redan finns i området att utvecklas? På det får jag inget svar, men det kanske jag får nu, Joakim Larsson.

Anförande nr 14

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Ibland blir man lite förvånad över att ett förslag om att utreda någonting görs ned så väldigt kategoriskt om Ann-Margarethe Livh gör i sina synpunkter på mitt svar. Det måste ses som bland det viktigaste att hitta nya metoder för att om möjligt få fler näringsidkare, fler entrepre-

Yttranden 2011-10-17

nörer att etablera sig i olika delar av Stockholm. Det som vi har varit positiva till är att om nystartzoner utreds och man kommer fram till att det kan vara positivt vill vi gärna att sådana förläggs i Stockholm. Det är det som vi vill i budgeten. Vi tänker gärna efter.

Om Vänsterpartiet och Ann-Margarethe Livh på fullt allvar tror att det är fråga om barnarbete och den typen av nystartzoner som regeringen har för ögonen är ni på fel spår. Det är nog inte riktigt så. Vad det handlar om är att ta de goda exempel som finns, som faktiskt finns och som jag beskriver i mitt svar, som utgångspunkt till vad man skulle kunna göra för att underlätta för fler företagare att etablera sig och därmed få fler arbetstillfällen. Det finns klart också negativa exempel där sådana här zoner i praktiken inte har fungerat. Då är tanken att man inte ska göra på samma sätt.

För att svara på dina kompletterande frågor eftersom du inte tycker att det skriftliga svaret var tillräckligt: Vi kanske inte alltid som politiker kan räkna upp alla de konsekvenser som det kan handla om vid de olika beslut vi fattar. På din fråga om huruvida de som arbetar i de här företagen kan bo i området måste jag säga att det kommer att bli individuellt. Det försöker jag beskriva i svaret. Det kommer att vara väldigt olika beroende på vad det är för typ av företag. Jag tror inte att man bör låsa sig vid det ena eller det andra. Det är viktigt att det etableras företag och verksamheter i de områden där det är brist på det. Det är otroligt viktigt, och det gäller oavsett om alla av de anställda eller kanske hälften av de anställda eller bara några kommer från området där företaget ligger.

Det är viktigt att vara flexibel. Det är viktigt att många som bor i området får arbeta på företag som finns i området, men jag tror att det också är viktigt att det finns företag som gör att människor kommer till området på morgnarna för att jobba. Men det är en annan historia, som vi säkert kommer att få diskutera mer.

Anförande nr 15

E m i l i a B j u g g r e n (S): Det verkar råda en liten förvirring om syftet, om det är att de som är arbetslösa ska få möjlighet att få arbete eller om de som redan har ett arbete ska få arbeta i vissa utpekade områden i stället. Oavsett vilket måste jag säga att idén med nystartzoner kanske inte är den bästa om man ser hur det har fungerat på andra platser. Till exempel lyfter borgarrådet själv upp Docklands i London, men vi har sett liknande experiment i Frankrike. I båda fallen säger regeringarna att områden där man har infört skattelättnader har förändrats radikalt, men både i Storbritannien och i Frankrike har man flyttat problemen till andra områden i stället som har fått högre arbetslöshet. I inget av fallen verkar det som att det är de arbetslösa som har fått jobb, utan det är just den andra effekten man har fått, nämligen att andra företag med redan anställda kommer till området, andra pendlar. Det är i och för sig inte med nödvändighet något negativt. Jag tror, precis som borgarrådet skriver, att det är positivt om fler olika människor möts på olika platser runt om i staden.

Yttranden 2011-10-17

Det jag ifrågasätter är att man gör det på ett sätt som ger minskade skatteintäkter som ska användas till att faktiskt stimulera dem som i dag saknar arbete att få arbete. Precis som interpellanten skriver hade det varit betydligt mer ekonomiskt ansvarstagande att se till att de verksamheter som finns i områdena kunde ha varit kvar och utvecklats i stället för att försvåra möjligheterna genom till exempel utförsäljning av centrumen, som gjort att företagandet har minskat i dessa områden.

Jag tycker att man ska lyssna på den forskning som finns om samhälle och ekonomi och se till att använda sina ekonomiska resurser på ett ansvarsfullt sätt och ha riktade insatser så att de om behöver stimuleras till att få arbete kan få det och investera i utbildning. Det finns exempel på att detta görs, Järvalyftet och liknande. Samtidigt ser vi att komvux flyttas från västerort. Jag tycker att det här är ett ovanligt dåligt förslag i linje med generella sänkningar av arbetsgivaravgifter för vissa grupper eller sänkt restaurangmoms som bara ger omflyttning på arbetsmarknaden i stället för att skapa högre sysselsättning och nya arbetstillfällen.

Anförande nr 16

An n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Förutom minskade skatteintäkter är det också ett ganska snurrt svar om snedvriden konkurrens. Vilka företag ska få de här förmånerna? Hur blir det jämförelsevis med andra företag? Det tycker jag är viktigt att tänka på.

Det som är en av mina poänger är att sådana här zoner, och jag fattar att ni inte tänker införa barnarbete i Rinkeby, i olika delar av världen har ett väldigt dåligt socialt rykte och förknippas med dåliga löner, frånvaro av kollektivavtal, barnarbete och så vidare. Varför ska man klistra just en sådan etikett på våra miljonprogramsområden? Det tycker jag är negativt.

Man kan öka möjligheterna för människor att få arbete utan de här zonerna, till exempel genom att satsa på komvux, genom att stödja de företag som finns i Rinkeby och Tensta. Flera av dem har haft jättestora problem, och det vet du Joakim, sedan ni sålde centrumet till Boulton. Stöd de företag som finns där och utveckla dem i stället för att plocka in några nya med några konstiga bidrag, pengar som skulle kunna användas bättre.

Det är en motsägelse som jag tycker är väldigt olycklig. Satsa på de här områdena och se till att få dit kommunala förvaltningar. Nu lägger ni ned kommunala förvaltningar trots att ni säger att olika typer av människor ska mötas på olika platser, det ska finnas både privata och kommunala arbetsplatser. Då lägger ni ned de kommunala och ersätter inte dem.

Satsa ordentligt på de här områdena i stället för att tricksa med mystiska förslag som faktiskt kommer att leda till ännu större segregation än vad vi redan har i dag.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 17

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Jag hade önskat att det hade funnits en annan diskussion här i dag. Jag tror att vi alla är måna om att minska arbetslösheten i stan hos vissa grupper där den är väldigt hög och just i vissa områden där den är väldigt hög. Hur ska vi då bidra till att skapa arbetstillfällen för alla, i hela Stockholm? Jag tycker inte man ska säga nej till något förslag. Jag skulle önska att det skulle finnas en större öppenhet från alla att komma med lösningar.

Självklart ska vi skapa arbetstillfällen i hela staden, och då måste vi ha levande centrum i hela staden. Då måste det finnas rimliga hyresvillkor för bra affärslokaler i hela staden. Det finns det inte i dag. Vi har ingen vettig strategi för levande centrum i hela staden. Det är någonting vi tillsammans borde jobba för.

Självklart är det inte bra när vi inte har service i en förort som gör att människor inte tycker att det är ett attraktivt område att vara i vare sig som företagare eller som kund. Här behöver staden ha en vettig strategi.

När det gäller frizoner tycker jag är det är en metod att titta på, precis som man ska titta på hur man ska skapa bättre förutsättningar för levande centrum. Låt oss titta på olika metoder som kan användas.

En annan metod är den som man har i Södertälje där man har bildat något som heter Telje Tillväxt. Det är ett företag som Södertälje kommun tillsammans med ett antal företag, bland annat Peab, har bildat och som har som mål att halvera ungdomsarbetslösheten i staden. Man anställer arbetslösa ungdomar. Varför tar inte Stockholm den typen av initiativ?

Vi är överens om mål, att minska arbetslösheten hos vissa grupper – unga och nya svenskar. Då behöver vi se till att vi har ett batteri med åtgärder, och vi borde diskutera så många åtgärder som möjligt, inte göra som vi ofta gör här i salen och slår varandra i huvudet. Jag hoppas verkligen att majoriteten vill lyssna på den kritik som finns från Vänsterpartiet i den här interpellationen. De är med rätta kritiska till att man nu fokuserar på ekonomiska frizoner och kanske inte tittar på de andra frågor som har tagits upp. Men jag önskar även att man från Vänsterpartiet skulle kunna vara mer positiv till ekonomiska frizoner.

Anförande nr 18

Borgarrådet L a r s s o n (M): Vi får tacka Miljöpartiet för denna medlingssession. Jag kan konstatera när jag hör Miljöpartiets resonemang och även andras: Ja, det kanske inte är den bästa lösningen, men den är möjlig. Det är väl egentligen där mitt svar landar. Det här kan vara av intresse. Det här kan vara någonting som löser upp inte alla svårigheter och alla problem, men det kan vara ett steg på väg. Jag tycker att det kan vara värt att låta utreda det, och vi ska vara en del av utredningen. Det vore synd att redan nu kasta allt över bord bara för att det finns ett flertal exempel på ekonomiska frizoner där man har misslyckats i förhållande till andra erfarenheter.

Yttranden 2011-10-17

Men det är viktigt att hitta modeller för att få in fler entreprenörer och fler företag i hela Stockholm. Ann-Margarethe Livh har en poäng som jag vill betona och som jag kan tillstyrka. Om en frizon av detta slag får som syfte att peka ut ett område så som mer stigmatiserat än andra då är vi på hal is. Så får det inte bli. Tanken är att i ett område som i dag inte är tillräckligt utvecklat i form av entreprenörer men som har möjligheter få företag att lägga sina verksamheter där. Om det finns förutsättningar för det kan detta vara en väg, men det får inte ses som ett sätt att poängtera ett visst områdes utvecklingsbrist. Är det någonting jag ser i Järva är det entreprenörskap och kraft, men det saknas instrument på vägen. Det här kan vara ett instrument.

Jag skriver i mitt svar att ekonomiska frizoner måste placeras i ett större sammanhang. Det måste kopplas samman med det som kommunen kan göra i form av både infrastruktur, fysisk planering och arbetsskapande åtgärder på andra sätt. Sedan måste man självklart se över vad det är för verksamheter som vi kan bidra med och placera i området. Ofta lyfts ju flytten av förvaltningen i Rinkeby till Kista som ett exempel på att man låter verksamheter lämna ett område. Ja, men vi har försökt se till att det kommer fler förvaltningar till Järvaområdet. Serviceförvaltningens callcenter, som jag har tagit som exempel, hamnade i Husby och letar just nu lokaler i Järvaområdet.

Det finns positiva delar i det här, men låt oss få utredningen på bordet och se vad som föreslås. Kanske det här är spännande för Stockholm. Jag tror att det kan bli så.

Anförande nr 19

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Det är bra att man ska sätta det i ett större sammanhang, men det är lite ottydligt vad du menar med ett större sammanhang. Vill man ha ekonomiska frizoner i Tensta och Rinkeby, som det står i förslaget, är det just där som frizonerna blir och inte i ett större sammanhang. Det är det som är problemet. Alla de åtgärder som du pratar om och säger behövs kan man få utan några ekonomiska frizoner. Skattepengar kan användas till mycket bättre åtgärder, till exempel till komvux som är jätteviktig för ungdomar i Järvafältet som vill utbilda sig. Det är viktigt att kunna gå på komvux och komplettera sin examen till exempel.

Poängen är, som vi ser det, att varje stadsdel behöver sitt kommersiella centrum. Därför har Rinkebyborna inte ett smack nytta av att det finns ett callcenter i Husby. Det är bra att det finns i Husby, men poängen är att varje liten stadsdel som Rågsved, Rinkeby, Tensta och Husby behöver ett litet kommersiellt centrum. När de kommunala försvinner dör centrumet. Det är det som har hänt i Rinkeby och håller på att hända i Tensta. Det löser du inte, Joakim, med några ekonomiska frizoner.

Den stora risken är att människor känner sig stigmatiserade. Varför ska just vårt område bli en ekonomisk frizon bara för att vi behöver jobb? Hit ska företagen komma i en ekonomisk frizon för att anställa oss. Då stigmatiseras ju människorna. Även om du personligen inte vill göra det gör du det med detta. Det är mycket

Yttranden 2011-10-17

olyckligt. Det finns hur mycket som helst du kan göra på Järvafältet för att förändra situationen utan att införa några ekonomiska frizoner.

Anförande nr 20

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Ja, det kan nog stämma att vi behöver göra väldigt mycket även om det inte blir några nystartzoner. Det är därför Järvalyftet är i gång med full fart. Vi ser till att vi gör det som påpekas kan utveckla området ytterligare och som verkligen ökar attraktiviteten i området så att fler flyttar till området.

Det gör vi, och det ska vi fortsätta att göra även utan nystartzoner. Möjligen kan nystartzoner hjälpa lite på traven för de entreprenörer som finns i området. Några av dem kommer säkert att bli hjälpta av Rinkebystråkets utveckling där vi har ett antal butikslokaler och annat som gör det möjligt för entreprenörer och andra som önskar ha lokaler för verksamheter i stället för att ha dem hemma, där många har sina företag i praktiken i dag.

Det finns möjligheter i Rinkeby, längs allén och längs stråket som vi nu skapar med fysiska förändringar. Det kommer vi att göra oavsett nystartzoner. Det arbetet är långt gånget.

Den koppling som görs, som vi hoppas inte tar lång tid för att få plats, är en broförbindelse till Ursvik som vi har fattat beslut om och som är fantastiskt viktig för Rinkeby och för Ursvik. Människor som bor i Ursvik får tillgång till tunnelbanan, de som rör sig från Rinkeby får tillgång till den framtida tvärbanan. Det här är något som skapar ytterligare kundunderlag. Då krävs det lokaler, och det är det vi planerar för.

Jag har full respekt för det som många handlare vittnade om under Boulthees ägande av centrumanläggningen. När jag träffar handlare i Rinkeby i dag får jag höra att de upplever en fullständig förändring i kontakterna med dem som driver förvaltningen. Den avsaknad av kommunikation som gjorde att det blev svårt för dem för ett och ett halvt år sedan och framåt har det upplevt stora förändringar i. Det är glädjande i sammanhanget. De handlare som finns där i dag är viktiga, och de är viktiga för området. Men det gör ingenting att vi utvecklar området ytterligare och får fler lokaler och fler entreprenörer som kan förlägga sina verksamheter längs Rinkebystråket och längs allén. Jag hoppas, Ann-Margarethe, att du när frågan om Rinkebystråket kommer upp omprövar din tanke och kan yrka bifall till den när den dagen kommer. Men det är inte det debatten i dag handlar om.

Yttranden 2011-10-17

*§ 6 Interpellation om vikten av att ha kvar och höja kvaliteten på Komvux i Västerort
(nr 2011:24)*

Anförande nr 21

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 22

K a r i n R å g s j ö (V): Det blir lämpligt att diskutera det här området med tanke på Ann-Margarethe Livhs interpellation tidigare om samma område. Vill man hålla i gång någonting i en stadsdel är det bra att inte lägga ned verksamheter.

Man kan fundera över varför det blev så med Åsö komvux i Tensta som under flera år inte funkade speciellt bra. Det låg under utbildningsnämnden, men man gjorde inte många knop, måste jag säga, för att rycka upp det gymnasiet. Jag undrar verkligen vad som hade hänt om det hade varit Åsö gymnasium på Söder som hade haft så dåliga resultat. Vi kan fundera på varför man släpper en verksamhet på det sättet som man gjorde med Åsö gymnasium i Tensta, varför man släppte det gymnasiet rakt ned.

Den fråga som vi nu ska diskutera ställde jag den 28 mars, det är sju månader sedan, så det har hänt en del på vägen. Att lägga ned gymnasiet i Tensta måste väl ändå ses som något slags misslyckande. Det bästa hade naturligtvis varit att man hade haft det kvar och höjt kvaliteten. Man borde kanske ha haft mer tid på sig.

Nu blev det intagningsstopp i stället. 400 studerande studerade där och har nu försvunnit i andra områden. Men man skulle aldrig göra tvärtom, att säga att verksamheten på Södermalm funkar superdåligt, så nu flyttar vi den till Tensta helt enkelt. Detta hade aldrig hänt. Jag tycker vi kan fundera på hur det kan bli så, hur vi så lättvindigt går in och intervenerar så att säga och gör konstiga saker, som att lägga ned verksamheten i det här området, något som man aldrig skulle göra i innerstaden på samma sätt.

Utbildning är en av hörnstenarna för att komma in på arbetsmarknaden, det vet vi. Det är väldigt många av dem som finns på jobbtorgen som saknar utbildning. Jag tror att det är 40 procent som inte har grundskola eller gymnasium av dem som är på jobbtorgen. Det är inte så att man hurrar. Det har inte levererats utbildningar till den gruppen.

För många studerande som gick på denna komvux var det en trygghet att ha en utbildning på nära håll. Men man avlövar ett område genom att göra så här. Centrumet i Tensta har absolut avlövats, sedan tar man bort komvux och annat i stället för att bygga upp. Till slut är det inte mycket kvar.

Yttranden 2011-10-17

Många av dessa studeranden har man hänvisat till andra skolor runt om i staden. Då ska man veta att det kom en rapport från Skolinspektionen som visar att det finns mycket övrigt att önska när det gäller komvux i Stockholm. Jag tycker att ni alla kan titta på den rapporten. Den visar att man inte tillräckligt har tagit tag i komvux i Stockholm. Komvux ska vara en andra chans, eller en tredje chans för de människor i staden som inte har fått den utbildning de ska få. Så är det.

Hur som helst: De här personerna ska söka sig till andra entreprenörer runt om i olika skolor. Då vet vi att många av dem som har gått på komvux i Tensta inte får exempelvis åkkort garanterat i sitt försörjningsstöd om de har det. Det är svårt att få det. Ett åkkort i dag för en familj innebär en ganska stor summa. Är det två personer i familjen, undrar jag hur man då löser det. Jag tycker att det var ett ganska lättvindigt svar från dig, Ulla, när det gäller hur man till exempel ska ta sig från Tensta till Fridhemsplan utan åkkort. Det är inte så att man får det genom exempelvis sitt försörjningsstöd.

Det fanns en viss vinst med att ha utbildningen på hemmaplan, tycker vi, för de personer som nu kanske har svårigheter att ta sig runt om i staden och kanske har familjer och barn hemma, barn på dagis. Det ökar stressbenägenheten om man ska ta sig från Tensta till Södermalm exempelvis.

Jag tycker att det är ett lite för optimistiskt svar. Det hade varit bra om utbildningsnämnden, den förra, hade bevakat den här skolan lite bättre och sett till att raset inte blev så totalt. Det är för mig en gåta varför man inte gjort det, varför man lät allting bli så himla dåligt. Då återstår kanske inte så mycket annat än att satsa eller att lägga ned. Här satsade man inte utan valde att lägga ned. Det känns trist. Detta skulle aldrig ha hänt omvänt, att man hade lagt ned Södermalmsskolan och flyttat verksamheten till Tensta.

Anförande nr 23

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag kan också beklaga att det inte har vidtagits åtgärder tidigare när det gäller den här verksamheten. Den har gått med ett kraftigt underskott redan under er tidsperiod. Vi är i så fall lika goda kålsupare bägge två. Nu har jag tagit tag i frågan tillsammans med förvaltningen. Att påstå att vi inte skulle våga göra någonting liknande om det hade varit tvärtom är att gå händelserna i förväg. Jag tycker nämligen att det är väldigt viktigt att man har en hög kvalitet på verksamheten. Jag skulle inte ha tvekat att gå på ett förslag som innebär att det blev tvärtom, om det var så att det var en helt urusel verksamhet i innerstaden medan man hade en annan inom ramen för samma verksamhet i ytterstaden som fungerade alldeles utmärkt. Det är nämligen resultatet och funktionen som är det viktiga, inte var de ligger någonstans.

Jag beklagar att det inte har vidtagits åtgärder tidigare, men det ska inte innebära att man inte vågar vidta åtgärder. Det vi gjorde när vi i nämnden beslutade oss för intagningsstopp var att vi samtidigt gav förvaltningen i uppdrag att snarast ta fram

Yttranden 2011-10-17

riktlinjer för utbildningsverksamheten i västerort. Det nämnde du inte med ett ord, Karin, men vi hade ett sådant ärende på nämnden den 20 september. Vi har jobbat precis i enlighet med de väldigt specifika förutsättningar som gäller i västerort. Man har tittat på möjligheterna att utifrån sfi som kärnverksamhet ta fram kurser som är kopplade till arbetslivs- och yrkesinriktning men också komvuxutbildningar. Ibland har det i det förberedande arbetet funnits med representanter för både arbetsmarknadsförvaltningen, stadsdelsnämnderna och utbildningsförvaltningen. Man har tagit med sig erfarenheter från de olika projekt som pågår inom arbetsmarknadsförvaltningen sedan några år tillbaka. Där har man kunnat konstatera att avgörande faktorer för framgång för just den grupp som du pratar om, Karin, är att jobba med motivation, jobba med ett mycket generöst modersmålsstöd, att jobba mycket medvetet tätt, tätt med uppföljning av studerandes studieplaner och resultat och verkligen inte låta någon falla mellan stolarna.

Det handlar också om att jobba med dem som är analfabeter eller korttidsutbildade så att de får en bättre omvärldskunskap och jobba mer specifikt än vad man kanske har varit medveten om att man måste göra tidigare. Där är arbetet inom ramen för Rätt Steg en väldigt viktig erfarenhet som har tagits med i riktlinjerna för projektet. Det pågår väldigt många positiva saker, skulle jag säga.

Anförande nr 24

K a r i n R å g s j ö (V): Det fanns en del godbitar i det förslag som lades fram förra veckan. Men jag tycker fortfarande att man kan fundera över varför man inte har en hel komvux i det här området i Tensta. Det finns en risk att vi låser in människor i olika kategoriutbildningar, det vill säga att vi tror att alla vill bli ditten eller datten och att inga vill läsa till exempel matematik på en högre nivå. Då är man tvungen att åka in till stan. Mitt problem i den här frågan är att detta med åkkort inte ingår i försörjningsstödet. För en familj i Tensta med en knapp ekonomi innebär kostnaden för åkkorten en väldigt stor summa. Det hade varit bättre om den här utbildningen hade funnits nästgårds.

När vi ändå står här och pratar om komvux skulle jag önska att komvux blev något som man kunde använda sig av på ett bättre sätt i Stockholm. Vi står eventuellt, men förhoppningsvis inte, inför en ganska stor lågkonjunktur igen. Utbildning är oftast nyckeln. De personer som är på jobbtorgen och bor i det här området behöver robusta utbildningar. De behöver motiveras. De behöver komma i gång och kunna välja olika utbildningar. Jag tycker att man måste ha det valet. Tittar vi på vad det finns för möjligheter i hela Stockholm och hur man arbetar i en stadsdel hade det kanske varit det bästa att försöka rycka upp den här utbildningen och göra den till ett vanligt komvux. Det hade varit bättre. Jag vill också säga att den rapport som kom i dag från Skolinspektionen visar att det är uppenbart att vi måste se över hela komvuxsystemet och titta på hur vi ska motivera män, kvinnor och ungdomar att börja utbildningen och komma igenom den med godkända betyg. Vi ligger ganska risigt till där i Stockholm. Man kan göra bättre.

Yttranden 2011-10-17

Men problemet blir ändå att den försvinner i Tensta, och det byggs in något annat. Helheten gör att de som vill läsa andra utbildningar än de som finns på det här nya centrumet som ska byggas upp nu får ta sig in till staden. Det är kanske inte nästgårds om man har familj och barn och ska hämta på dagis. Det är ganska slitsamt att åka in till Söder och sedan åka tillbaka. Det hade varit bättre att ha kvar den här basutbildningen i västra Stockholm, bredda den och lyfta den. Nu gjorde man inte det, utan man valde att lägga ned den. Jag hoppas att när vi tittar över alla komvux vi har i Stockholm i dag också ser till att de har en bra nivå. Det är otroligt viktigt att man höjer nivån på komvux generellt. Nu gjorde man inte det i Tensta, utan man lät den rasa. Vi måste börja använda oss av komvux på ett bredare sätt så att kvinnor och män som inte har utbildning kan få det och glida vidare ut i arbetslivet. Utan grundskola och gymnasium kan man, på ren svenska, hälsa hem.

Anförande nr 25

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag vill återigen påminna om att det ras som Karin Rågsjö beskriver påbörjades under den mandatperiod då hon satt i majoritet i den här fullmäktigeförsamlingen. Det är ingen ursäkt, men det är en bra information i sammanhanget.

Jag vill också kommentera detta med komvux. I vårt förslag till budget tar vi upp den här frågan. Vi inser att det finns många möjligheter att göra saker och ting bättre. Det är därför som vi har föreslagit att man nu ska utreda en väg in där man på ett helt annat sätt än vad vi har gjort hittills tittar på individens specifika förutsättningar, och där ingår utbildningsanalyser och andra analyser. Man ska inte ha lika stort fokus på arbetsförmågan när man jobbar med de här människorna tillsammans med stadsdelsnämnderna och arbetsmarknadsförvaltningen. Jag tycker att det är ett viktigt projekt att jobba med. Jag tror att vi kan göra mycket mer för att minska rundgången och bli ännu duktigare på att åstadkomma resultat när det gäller enskilda individers förmåga att komma ut på arbetsmarknaden.

Jag vill återigen understryka att det som vi gör nu inom ramen för de riktlinjer som vi fattade beslut om i arbetsmarknadsnämnden den 20 september är att erbjuda just den kategorin människor som vi vet inte vill flytta på sig speciellt långt anpassade utbildningar utifrån de förutsättningar som finns där. Då handlar det till exempel om möjliga yrkesutbildningar, till exempel hemserviceassistenter, städare, köks- och restaurangbiträden, personliga assistenter med mera. Valet av inriktningen på de här utbildningarna synkas då med Arbetsförmedlingen och näringslivet för att det ska finnas största möjliga förutsättningar för att de människor som går de här utbildningarna faktiskt också får jobb. Allt syftar ju till att man ska kunna försörja sig själv.

Förvaltningen har också tittat på om man kan inrätta kortare regelrätta yrkesutbildningar inom ramen för sfi för att anpassa dem till den kategori människor som finns i närområdet. Vi har också understrukt vikten av att man bör ha en studieplan för de studerande som redan är jobbtorgsaspiranter. Den studieplanen ska också samordnas med jobbtorgens planering, så att de går hand i hand och man verkligen har ett

Yttranden 2011-10-17

helhetsperspektiv på individen. Förutsättningen för att det ska lyckas är bra med tanke på att man nu finns inom samma förvaltning, och så har det inte varit tidigare.

Låt mig till slut säga några ord om Skolinspektionen. Jag välkomnar verkligen att Skolinspektionen har gjort en granskning av den kommunala vuxenutbildningen. Flera av de påpekanden som finns i den här rapporten har stadens egna inspektörer också sett. Jag håller med dig om att vi behöver bli mycket duktigare på det här området. Det är också en anledning till att vi har lagt ihop de här frågorna inom ramen för arbetsmarknadsförvaltningen.

Anförande nr 26

K a r i n R å g s j ö (V): Jag tror absolut att man har bättre förutsättningar att få helheten, Ulla. Så är det. Det är klart att de åtgärder som Skolinspektionen lyfter upp när det gäller komvux är åtgärder som man skulle ha vidtagit efter 2007 års inspektion. Mycket av det som inte funkade då funkar inte nu heller, och då har det ändå gått fem år är det väl. Jag kanske också behöver gå på komvux, mattekursen. Det har gått alldeles för lång tid. Man skulle ha rätat upp komvux på ett annat sätt.

Jag tror att man kan göra mycket mer när det gäller utbildningsfrågan och jobbtorgen. Jag tror fortfarande att det är farligt att snäva in möjligheterna för människor. Nu finns det en ny modell i Tensta, på Järvafältet, och det kan bli väldigt bra. Men det är också lite insnävat. Det är köksbiträden. Det är rakt ut i RUT-avdragen – hej och hå! Man måste också ge människor valmöjligheter, och då måste man se till att det finns utbildningar och locka fram människors lust till utbildning. Man vill kanske inte vara köksbiträde i tio år. Man kanske vill bli advokat eller läkare. Människor måste få de möjligheterna. Jag tycker att vi i Sverige kan bli bättre när det gäller utbildning. Jag tycker inte att vi lyckas bra med att leverera utbildning till barn som till exempel kommer från studieovana miljöer. Vi måste bli bättre på utbildning. Det är den enda möjligheten att pusha folk framåt. Sedan är det också bra om de kan varva utbildning och jobb, men utbildning är absolut nyckelfrågan. En utbildad stad är bättre än en stad där 50 procent har universitetsutbildning och 50 procent inte ens har grundskola.

Jag hoppas att vi kan diskutera komvux vidare. Vi kommer att ha en budgetdebatt som vi alla ser fram emot. Vi kan göra mycket mer när det gäller komvux. Nu har ni skurit ned väldigt mycket på komvux. Jag vet att det inte ser så hoppsan ut nästa år heller, men vi måste börja använda oss av komvux som en resurs på ett mer radikalt sätt än vi har gjort. Då måste man se till att det blir attraktivt. Det är själva grejen.

Anförande nr 27

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Karin Rågsjö säger att de utbildningserbjudanden som finns inom ramen för de nya riktlinjerna i Tensta-Rinkeby är insnävade. För mig är det viktigast att människor får möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden. Vi vet av erfarenhet att har människor väl fått in en fot på arbetsmarknaden kommer suget

Yttranden 2011-10-17

sedan. Även om det inte har funnits tidigare kommer suget att vilja veta mer och lära sig mer. Det finns ingen motsättning i detta, utan det handlar om att kan man få ett jobb, kan man få en egen försörjning är det sedan öppet för att studera vidare. Det är viktigt att se till att man kan svenska, sfi, och att man får en erfarenhet från arbetsmarknaden.

Sedan är jag övertygad om att det ena ger det andra i nästa led. Det viktigaste just nu är att se till att de som står långt bort från arbetsmarknaden, och det är många av dem vi pratar om, får en möjlighet att få in en fot på arbetsmarknaden. Många av dem har väldigt kort utbildning, och en del av dem är till och med analfabeter. Kan vi få in dem på arbetsmarknaden och kan de få möjligheter att försörja sig själva tror jag också att det kommer att leda till att de också vill studera vidare i de fall där det intresset finns.

Du pratar också om barn och deras intresse för att studera vidare. Det är en annan fråga. Den har vi varit inne på flera gånger. Där tycker du och jag likadant. Det är väldigt viktigt att skolan hanterar de frågorna och inte släpper de barn som är lite struliga i skolan. Man måste verkligen våga ta tag i problemen och leta reda på vad det är som gör att den här enskilda individen triggas i gång. Alla har någonting som de triggas i gång på. Det är den stora utmaningen. Det handlar om att hänga upp utbildningen i skolan på just det som varje enskild individ går i gång på. Det är jag helt övertygad om, och där är vi dåliga i dag. Vi är väldigt dåliga på detta. Det finns otroligt mycket mer att göra på det området.

Komvux är en väldigt viktig komplettering, men komvux har också historiskt använts bara för att läsa upp betyg. Jag tycker att det är viktigt att man slår vakt om komvux som en möjlighet för dem som inte har klarat sig tidigare att kunna få gymnasiekompetens. Då måste vi värna komvux och tala om att vi inte kan erbjuda det till alla och envar. Det handlar om att man måste prioritera den kategori människor som har det absolut största behovet. Det tycker jag är jätteviktigt. Sedan måste man också jobba mycket mer med kompetens- och kvalitetsfrågorna på komvux. Jag välkomnar Skolinspektionens rapport i den här delen. Vi ska självfallet ta tag i de frågor som de lyfter fram.

Yttranden 2011-10-17

§ 10 Muntlig frågestund

Fråga nr 1. Koppargården: På vilket sätt har Stockholms stad brustit i sin kvalitetskontroll? Hur ska det undvikas i framtiden?

Anförande nr 28

B e n g t R o x n e (S): Ordförande! Jag vill ta upp den aktuella situationen på Koppargården som drivs av Carema AB sedan hösten 2008. Vi ser mycket allvarligt på det som läkareorganisationen Trygg Hälsa har rapporterat, de kan nu inte garantera den medicinska säkerheten för patienterna, samt på massmediernas redogörelser från anhöriga och före detta personal som jobbat på Koppargården. Vi har också i stadsdelsnämnden starkt påpekat de brister som har redovisats i rapporteringen under åren. Även Socialstyrelsen har öppnat ett tillsynsärende angående Koppargården.

Därför vill jag fråga ansvarigt borgarråd: Hur kommer borgarrådet att handlägga den uppkomna situationen? Vilket tidsperspektiv kommer att gälla? Enligt vår mening måste detta ske omgående. Om det visar sig att utredningen påtalar de här bristerna, kommer ansvarigt borgarrådet då att uppdra till stadsdirektören att säga upp avtalet med Carema AB gällande Koppargårdens vård- och omsorgsboende?

Anförande nr 29

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Tack för frågan! För en tid sedan fick jag ta del av ett brev som hade tillställts stadsdelsnämnden. Där beskrev man en mycket allvarlig situation. Brevet var inte undertecknat, men det framkom att det var läkare från detta boende som hade skrivit det. I samband med det fick stadsdelsnämnden även brev från, som jag har förstått det, anställda på Koppargården som också beskrev en situation som lät mycket allvarlig. Därefter har stadsdelsförvaltningen omgående och även kontinuerligt under året gjort ett antal rutinkontroller och även haft ökad bevakning av Koppargården av olika skäl. Detta gjorde att man bestämde sig för att göra en extra tillsyn. I samband med det gav jag äldreförvaltningen i uppdrag att bistå stadsdelsförvaltningen i detta arbete. Jag tror att det var dagen efter som man åkte upp till Koppargården och började dokumentera det som man tog del av där.

I samband med detta har stadsdelsnämnden fattat beslut, som du också känner till, i utredningsdelen, och Socialstyrelsen är väl på väg in i detta ärende. Vi har sagt att vi vill ta del av den utredning som stadsdelsförvaltningen och äldreförvaltningen har sagt kommer att ske mycket skyndsamt. Det här är som sagt mycket allvarliga uppgifter. Det är mycket viktigt att det sker skyndsamt. Jag har ingen anledning att tro att tjänstemännen kommer att agera annorlunda. När den utredningen har kommit måste man också vara beredd att fatta beslut efter vad den här utredningen visar.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 30

B e n g t R o x n e (S): Det låter i alla fall positivt för alla som bor på Koppargården att det ska gå fort. Vi får se vad det kommer att mynna ut i. Men under resans gång har man centralt gjort en upphandling på Koppargården som det visade sig att Carema fick. Efter det lade man ut avtal och verksamhetsuppföljning på stadsdelsnämnden. Nu visar det sig att när Carema tog in ett par konsulter för att gå igenom sina egna avtal hade de inte uppfyllt vissa kriterier i avtalet. Därav det här vitet på 11,6 miljoner. När vi tog upp frågan i stadsdelsnämnden om varför vi inte har kunnat få se att de har brustit i detta, får vi till svar att man inte har resurser att gå igenom uppföljningen av det här avtalet gällande de här styckena.

Anförande nr 31

Borgarrådet L a r s s o n (M): Nu var detta ytterligare en fråga, men det är inte minst viktigt att reda ut hur man ska kunna ha en ännu bättre uppföljning av avtal på olika sätt. Det viktigaste i det här sammanhanget måste vara att en utredning av situationen på Koppargården kommer till stånd och blir klar. Man kan alltid förbättra rutinerna i uppföljningen, men orsaken till det här vitet var just den som du beskrev. Man hade uppenbarligen inte följt avtalet när det gäller bemanning. Det var otroligt viktigt att detta kom till stånd.

Som jag har förstått det var det ett antal chefer som fick sluta, och man ordnade kompetensförsörjningen. Men det är efter det som de händelser som nu beskrivs i ett senare skede av läkarna har skett. Det är därför det är oerhört viktigt att man utreder detta fullt ut och sedan fattar beslut.

Anförande nr 32

B e n g t R o x n e (S): Den lärdom man kan dra är att det fattas resurser ute stadsdelsnämnderna för att göra de här uppföljningarna. Det är en fråga för borgarrådet att se till att de resurserna flyttas ut till stadsdelsförvaltningarna så att de kan göra en noggrann uppföljning på avtalssidan.

Anförande nr 33

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tror att det är väldigt viktigt att vi nu inväntar utredningen för att se att verksamheten är säkerställd på det här boendet. Av någon anledning har Koppargården en historik som inte är särskilt bra för de boende. På den tiden det hette Råcksta sjukhem, då staden hade det, fanns det väldigt många allvarliga händelser också. Det finns alla skäl att försöka reda ut vad det beror på. Finns det någonting som man gör i sammanhanget för att förbättra detta utifrån de fysiska förutsättningarna. Verksamhetsinnehavaren, det vill säga Carema, har ansvaret för boendet och måste också visa hur man säkerställer kvaliteten och säkerheten för de boende.

Yttranden 2011-10-17

Jag väntar med spänning på utredningen. Det känns som om de boende har en mycket avancerad tillsyn under tiden fram till dess att utredningen är klar, för just nu är stadsdelsförvaltning och extra resurser från Carema och andra inne och tittar på verksamheten. Det är viktigt att vi snabbt får detta svar i form av en utredning.

Fråga nr 2. Micasa

Anförande nr 34

E w a L a r s s o n (MP): Kära åhörare här och hemma! Jag har en fråga till vårt i dag populära borgarråd Joakim Larsson. Det är en fråga om hushållning och knappa resurser. Det handlar å ena sidan om studerande som saknar bostad, och å andra sidan handlar det om uteblivna hyresintäkter för Micasa. I stadsdelsnämnden Skarpnäck har vi ombildat vårt servicehus. Det gjorde vi redan september 2010, för vi följer kommunfullmäktiges beslut och är nogga med att vara ordentliga. Redan då stod det tio lägenheter tomma i vårt servicehus. Det byggdes 1987, och totalt sett finns det 101 lägenheter. Det senaste halvåret har 50 lägenheter stått tomma. Det är fina tvårumslägenheter. Det är ingen annan som har flyttat in där. Det har inte blivit något trygghetsboende än.

Vad säger borgarrådet om att det står tomt och att det varken kommer in hyra eller studerande?

Anförande nr 35

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Tack för frågan, Ewa! Den här frågan om Hammarbyhöjden har tagits upp i Micasas styrelse. Det förvånar mig att du inte har fått något svar från vice ordförande där. Den här frågan är ju ställd och redovisad av ledningen för Micasa. Orsaken till att man inte har flyttat in personer i de nu tomma lägenheterna är att de ska byggas om. På grund av de renoveringar som ska ske tycker man att det vore förfärligt illa att fylla på med ett antal personer som sedan måste flytta därifrån efter ett halvår eller ett år därför att deras lägenheter ska stambytas eller vad det nu är frågan om.

I sammanhanget kan det vara bra att veta att det finns möjlighet att påbörja renoveringen från och med december, och därmed börjar man evakuera fastigheten i dess helhet. Att då flytta in studenter i dessa lägenheter vore nog ytterst olämpligt. Jag kan glädja dig, Ewa, med att vi inom Micasa ser till att använda väldigt många lägenheter till just studenter i väntan på att de behövs som äldreboenden om några år. När det här året är slut tror jag att vi är uppe i 250 lägenheter, och det finns ytterligare ett hundratal som bör kunna bli studentlägenheter. Den metoden är riktig och bra, och den använder vi oss av.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 36

E w a L a r s s o n (MP): Det förvånar mig att ordförande i Micasa inte känner till att det inte är stammar som ska bytas, utan det är hissar som ska justeras i ett hus som är byggt 1987. Det senaste halvåret har det stått 50 lägenheter tomma här. På Micasas kontor säger man att det inte kan bli någon inflyttning förrän 2013 eller 2014 eftersom det är jättebesvärligt att renovera hissar. Man säger också att man är osäker på när man kan få hissreparatörer. Det är tydligt svårt att få det. Det handlar om sex fyravånings punkthus. Det är inga problem att låta studenter flytta in i 50 lägenheter som har stått tomma det senaste halvåret. De kan ju bo där flera år, men vi behöver inte skriva mer än halvårskontrakt. Det är mycket pengar som bara rinner i väg, och det finns studerande som fortfarande saknar boende.

Anförande nr 37

Borgarrådet L a r s s o n (M): Tror Ewa Larsson på fullt allvar att man ska flytta in studenter i de lägenheter som Micasa beskriver som möjliga? Du ruskar på huvudet. Du har tydligen en helt annan fastighetsbeskrivning än vad tjänstemännen i bolaget Micasa har. Jag tror att det vore ytterst allvarligt om vi skulle flytta in människor i en fastighet som är i så stort behov av renovering som Micasa har beskrivit inför sin styrelse, och där har ni också representanter. Det är helt uppenbart att det behövs våtrumsrenovering enligt den beskrivning som Micasas styrelse har fått.

Jag vet inte om stadsdelen hade en annan uppfattning när man hade hand om driften av den här fastigheten som gjorde att man inte renoverade i den utsträckning som man kanske borde ha gjort. Jag vet inte vad som är skälet, men detta är saker och ting som borde ha gjorts för länge sedan som nu ska göras. Enligt vad jag har förstått kan beslut fattas i styrelsen inom kort för att detta ska komma i gång snarast möjligt.

Anförande nr 38

E w a L a r s s o n (MP): Det är alltså inte den uppfattning som vi i stadsdelsnämnden, där jag är vice ordförande, har. Huset är byggt 1987. Det är fina lägenheter. Det är bra våtutrymmen. Vi började evakuera i september 2010. Redan då var det tio lägenheter som stod tomma. Nu är det 50 lägenheter som står tomma. Det är väldigt svårt för oss att förklara hur pengar bara kan rinna i väg. Under det senaste halvåret är det 1 ½ miljon i fastighetsinkomster som bara försvinner. Det våra anställda har fått besked om är att först vid årsskiftet 2013/2014 kan det vara aktuellt att man har blivit klar med dessa *hissrenoveringar* – inget mögel. Det ska stå och ticka pengar i flera år till. Lägenheterna ska stå tomma, och studerande har inget boende. Jag tycker att detta är en präktig och fet skandal.

Anförande nr 39

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det låter som om du har en helt annan information än vad styrelsen för Micasa har, Ewa Larsson. Jag vill rekommendera dig att ingående diskutera denna fastighet med din företrädare i Micasas styrelse och sedan bjuda in

Yttranden 2011-10-17

Micasas fastighetsförvaltning och be dem redovisa sin uppfattning om huset. Jag har ingen möjlighet, och inte ens en tanke på, att ifrågasätta deras kompetens när det gäller att bedöma den här fastighetens behov av renoveringar. Det finns ingen anledning för Micasa att göra förändringar i fastigheter där det inte behövs. Vi har väldigt många fastigheter att renovera i den här staden, och en av dem är Hammarbyhöjdens, nu snart, trygghetsboende. Därför är det viktigt att man gör det på det sätt som kompetensen i Micasa har redovisat. Jag rekommenderar dig att ta en sittning med dem.

Fråga nr 3. Vad avser du göra för att öka insynen hos de privata utförarna och möjligheten att snabbt bryta avtal när det framkommer att vanvård pågår?

Anförande nr 40

Torun Boucher (V): Ordförande! Dagens Nyheter gjorde i förra veckan en nätundersökning där frågan var: Vågar du bli gammal i Stockholm? Alldeles för många svarade nej på den frågan. Det tycker jag är orättvist. Det finns flera bra äldreomsorgsboenden i Stockholm, både i kommunal och i privat regi. Jag har besökt flera av dem. Jag vet att det är så. Men just nu finns det ett antal äldreomsorgsboenden i privat regi dit det inte känns tryggt att skicka min mamma. Det är Vintertullen, Rio, Kampementet och Koppargården. Gemensamt för dem är att det är svårt för mig som politiker att få information, och det verkar vara svårt och ta lång tid att få någonting att hända.

Därför vill jag ställa den här frågan till Joakim Larsson: Vad vill du göra för att insynen ska öka och för att det ska gå snabbare att bryta avtal när det är uppenbart att det pågår vanvård?

Anförande nr 41

Borgarrådet Larsson (M): Herr ordförande! Tack för frågan, Torun! Oavsett vem som är utförare måste man säkerställa att vi har en säker och kvalitetsdriven verksamhet. Är det en annan utförare som bedriver detta måste det regleras i avtal, och då måste man ha en god uppföljning av avtalen och se till att man uppfyller de krav som där ställs. Det är oerhört viktigt, oavsett utförare, att man ser detta på varje enskilt boende. Varje enskilt boende kan ha sin karaktär, sin ledning och sin vårdideologi. Det kan faktiskt skilja väldigt mycket inom de kommunala verksamheterna och inom de privata verksamheterna även om det är samma utförare.

Därför är det otroligt viktigt att man har en god tillsyn och hela tiden förbättrar den. Tyvärr dyker det ibland upp exempel som man helst inte skulle vilja se. Oavsett om det är kommunal eller privat omsorg är det äldre som har farit illa. Det är de beskrivningar vi nu har att ta ställning till och utreda. När den utredningen är klar, vilket jag också sade till en annan fullmäktigeledamot tidigare, måste vi också se hur

Yttranden 2011-10-17

vi ytterligare kan förbättra kvalitetskontroll och annat. Det tror jag att man alltid måste göra oavsett om det är en kommunal eller privat utförare.

Anförande nr 42

Torun Boucher (V): Häromveckan besökte jag äldreomsorgsboenden i Skarpnäck och Älvsjö i Caremas och Attendos regi som var fantastiskt bra. Jag vet att det handlar om olika boenden. Problemet är bara att när vi har ett avtal kan det vara väldigt svårt att komma åt ett illa skött boende. Jag har själv suttit i Kungsholmens stadsdelsnämnd. Det tog lång tid, alldeles för lång tid, innan vi kom till skott med det boendet, Serafen, som då drevs av Aleris. De här avtalen blir väldigt styrande även för utförarna. Jag har träffat chefen för Aleris, och han sade till mig att han inte längre är beredd att gå in i avtal om äldreomsorgsboenden eller hemtjänst i Stockholm. Det är just avtalen som är problemet. Hur ska vi snabbt kunna åtgärda något när det sker dåliga saker som är lättare att åtgärda när vi har det i egen regi?

Anförande nr 43

Borgarrådet Lارسson (M): Jag har ingen annan uppfattning än den du nu beskrev, Torun. Jag tror att det är centralt att man alltid har en utvecklad tillsyn och kontroll och också ett system för att kunna ta hand om de uppgifter som inkommer i form av skrivelser och annat. Vi försöker nu till exempel att utveckla klagomålshanteringen och se till att man på olika sätt ska kunna komma med sina klagomål och beskriva verksamheten på någon enhet. Vi bygger upp ett system som precis har startats. Det innebär att man via stadens hemsida kan beskriva hur anhängiga har det på våra boenden. Det handlar om olika kanaler in till Stockholm för att vi ska kunna ta hand om uppgifterna och se till att uppgifterna snabbt leder till en utredning om det behövs.

I det enskilda fallet Koppargården är utredningen i full gång. Stadsdelsförvaltningen har också visat att man tar det här på största allvar. Man har lagt annat åt sidan för att koncentrera sig på detta.

Anförande nr 44

Torun Boucher (V): I äldrenämnden har vi bland annat bråkat om Vintertullen lite grann. Nu är det inte äldrenämnden som är ansvarig för det – det kan ju kännas lite frustrerande ibland – utan det är Södermalms stadsdelsnämnd som är ansvarig för det. Det är också ett typexempel på att man inleder dialoger och försöker komma överens. Nu ska man inte upphandla igen, men Vintertullen fortsätter att ägas av samma ägare och i samma strukturer hela det här året. Det som gör en nervös är att det tar väldigt lång tid innan man kommer till skott eftersom väldigt många äldre i boendena drabbas under tiden.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 45

Borgarrådet L a r s s o n (M): Din beskrivning här säger väldigt mycket om att det inte alltid är enkla beslut. Om vi pratar generellt och inte om något enskilt fall finns det många boenden som fungerar väldigt bra, men där det finns enskilda individer som har farit illa. Det finns boenden med strukturella problem. När det kommer in uppgifter måste man utreda och våga ta ställning till det man har kommit fram till och vad man ska göra. Det är detta som stadsdelar och staden centralt brottas med när det kommer in uppgifter.

Fördelen är att det finns väldigt många goda exempel, det vill säga företag och även kommunala enheter, som är värda att visa upp. De visar att det går att bedriva en sådan äldreomsorg som kan utgöra ett skäl att flytta till Stockholm eftersom vi har en äldreomsorg med god kvalitet. Men de exempel som kommer upp måste vi utreda och våga fatta beslut om. Vi inväntar som sagt detta i det enskilda fallet Koppargården.

Fråga nr 4. Vad har hänt med det alternativa förslaget till placering för Jehanders Grus?

Anförande nr 46

K a r i n H a n q v i s t (S): Herr ordförande! Borgarrådet är populärt i kväll, men nu kommer jag med en helt annan fråga som gäller ditt område. Ute i Ulvsunda, i Johannesfred, dras nu tvärbanan fram. Det kommer så småningom att bli ett väldigt attraktivt bostadsområde. Det är ett fint bostadsområde i dag, men det ligger mitt bland många industrier av varierande karaktär. Här har de boende i sex år processat och protesterat mot förslaget att lägga en betongstation i närheten av deras bostäder. De har gått till många olika juridiska instanser, och nu har Miljööverdomstolen sagt sitt. Beslutet blev ett ja för Jehanders. Jag undrar hur du ser på Miljööverdomstolens beslut.

Anförande nr 47

Borgarrådet L a r s s o n (M): Egentligen har jag ingen anledning att recensera deras beslut. Det har de fattat utifrån lagstiftningen. Men vad det handlar om och vad som i högsta grad hamnar hos kommunen är frågan om var den här verksamheten ska vara placerad. Orsaken till att arrendet går ut är att man var osäker på vad som skulle hända med Bromma flygfält en gång i tiden. Man är inte lika osäker på det längre, så ur den aspekten har den tomt som de ligger på fått en mer stabil karaktär. Men vi har sagt att vi är öppna för att diskutera en annan placering om det finns en lämplig sådan. Man har diskuterat Prippstomten och annat. Det viktiga är att man har vattentransportmöjligheter.

En sådan här verksamhet är beroende av lastbilstransporter, och det är också det som de boende i området har varit oroliga för. Jag har försökt framhäva att oavsett var en

Yttranden 2011-10-17

verksamhet ligger måste man alltid säkra barns gångväg till skolan och så vidare. Det viktiga är att vi nu tittar på de alternativ som finns och får upp frågan i exploateringsnämnden som blir första instans när det gäller att ge dem ett arrende.

Anförande nr 48

K a r i n H a n q v i s t (S): Ordförande! Det här låter faktiskt lite hoppfullt, Joakim. Du känner till förslaget om Prippstomten som kom från de boende med flera. Vi hade det uppe i stadsdelsnämnden, och vi ställde oss bakom det förslaget. Många kontor och förvaltningar har också sett det här som ett positivt förslag. Det ligger sjönära. Det finns en kaj där man kan lägga till. Det här är egentligen en ypperlig plats som också Jehanders är intresserade av. De skulle gärna ta den här platsen i stället för att kanske få ett tillfälligt bygglov mitt i det här bostadsområdet.

Som du sade är föräldrarna oroliga för sina barns skolväg eftersom 50 betongbilar ska passera där varje dag. Här skulle man kunna inrymma detta och få en för staden välbehövlig permanent betongstation. Jag tycker att jag kan ana lite hopp i din framställan här. Du säger inte ja, nu bygger vi på Rostugnen 6, utan ni tittar på det här. Det låter bra. Jag hoppas att du går den väg som många vill och etablerar detta på den så kallade Prippstomten.

Anförande nr 49

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag har inte mycket mer att tillägga. Det lät som om frågeställaren är nöjd hittills. Jag kan bara konstatera att vi ska fatta beslut senare. Då får vi kika på de olika alternativen.

Anförande nr 50

K a r i n H a n q v i s t (S): Jag vet att många ute Johannesfred sitter och tittar på webb-tv. Jag vill att du tittar in i den kameran och säger precis det du sade nyss: Vi kommer att undersöka Prippstomten och jobba vidare.

Anförande nr 51

Borgarrådet L a r s s o n (M): Eftersom jag knappt kan urskilja var kameran sitter tittar jag på dig i stället. Inför att vi ska fatta beslut kommer vi att titta på de alternativ som finns, och Prippstomten är ett av de mest spännande alternativen eftersom den ligger vattennära. Vi kommer självfallet att titta på de olika alternativen och väga dem mot varandra. Det kommer även tjänstemännen att göra innan de ens kommer fram med ett förslag.

Yttranden 2011-10-17

Fråga nr 5. Koppargårdens äldreboende

Anförande nr 52

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Frågan har ju varit uppe tidigare. Vi har genom medierna fått följa förhållandena på Koppargårdens äldreboende, och frågorna hopar sig. Varför slog inte personalen larm tidigare? Varför lyssnade ingen på medicinskt ansvarig sjuksköterska eller till rapporten från Trygg Hälsas läkare? Det behövs kanske en skärpning när det gäller utformningen av anbudsförfrågningar och anbudsbedömningar och en vassare organisation för utvärdering, kontroll och kvalitetssäkring.

Min fråga är: Anser du att stadsdelsnämnden borde ta tillbaka verksamheten i egen regi för att rätta till kvalitetsbristerna och även förbättra insynen inom äldrevoerden?

Anförande nr 53

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är inte den första frågan i dag som handlar om Koppargården. Både frågeställare och jag har beskrivit detta. Det råder väl en viss samsyn om vad som är på gång i processen. Jag känner inte riktigt igen mig, Eivor, när du undrar varför ingen lyssnade när läkarna slog larm. Det var precis det som skedde. Efter det att läkarna skickade sitt brev till stadsdelsförvaltningen och personalen skrev till dem tror jag inte att det dröjde många dagar innan man började arbeta på Koppargården. Jag fick också kännedom om brevet, och jag talade med äldreförvaltningen som gick in och bistod stadsdelsförvaltningen i utredningen.

Därefter har också Carema gått in på mycket hög nivå och börjat jobba med ärendet. Mig veterligen har de också haft om inte daglig tillsyn så i alla fall väldigt ofta. De har placerat ut människor även under helgen och presenterat vitböcker och annat för att visa att de också tar det på allvar. Nu utreder stadsdelen de här händelserna som beskrivs, hur verksamheten ser ut i dag och vilken verksamhet de äldre har att känna sig trygga eller otrygga i. Det här måste utredas innan man kan svara på frågan vad man rekommenderar ska ske. Utredningen måste självfallet bli klar först. Parallellt med detta har Socialstyrelsen dessa lex Maria-anmälningar som också måste utredas. Det är ett parallellt pågående arbete. Det är mycket allvarligt, och vi ser också allvarligt på det.

Anförande nr 54

E i v o r K a r l s s o n (MP): Men det som hände måste ha hänt under ganska lång tid, och det var först den 22 september som personalen skickade ut sitt nödrop till förvaltningen. Det handlar också om medborgarnas, brukarnas och de anhörigas möjligheter till politiskt ansvarsutkrävande. Det reduceras ju kraftigt när det blir sådana här miljöer. I dag uppmärksammas kommunerna ofta på brister genom en tredje part. Det kan alltså vara sjukvårdsstuderande, medier eller Socialstyrelsen. Här måste kommunen få en bättre kontroll.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 55

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det finns alltid skäl att se över sin tillsyn och sina kontrollfunktioner oavsett vilken aktör som driver det. Det spelar ingen roll. Man måste se till att man har ett väl fungerande klagomålshanteringssystem. Man måste ha en väl fungerande tillsyn, och man måste också ha uppföljning av avtal. Stadsdelsförvaltningen hade just det senare på gång under våren. Där konstaterades att man inte följt avtalet fullt ut när det gällde kompetensen. I sin vitbok har Carema också presenterat detta under helgen. Man har kommit överens om att det behövdes stora förändringar, vilka man också vidtog. Det konstaterade också stadsdelsnämnden när man fick det redovisat.

Men detta gällde något helt annat. Det hände i maj och hanterades under sommaren av företaget. De händelser som läkarna har beskrivit är någonting som har hänt under hösten. Det är en mycket allvarlig kritik som har framkommit. Det måste utredas grundligt, och det är det som pågår just nu.

Anförande nr 56

E i v o r K a r l s s o n (MP): Men det måste ändå ha pågått under lång tid. Man har ju haft vissa indikatorer när det gäller fallskador och bensår. Det är inget som kommer under bara några månader. Det måste ha funnits under lång tid. Det som har hänt är allvarligt. Jag hörde på ABC i går kväll att man föreslog att äldre skulle få en egen kontaktperson och ändrade rutiner, men det räcker knappast. Vad händer nästa gång? I det här läget borde man kanske tänka på att säga upp avtalet med Carema. Eller var går gränsen? Vi får följa utredningen nu. Var går gränsen?

Anförande nr 57

Borgarrådet L a r s s o n (M): Var gränsen går i just det här enskilda fallet konstateras naturligtvis efter det att man har fått utredningen och tittat på vilka åtgärder som har presenterats. Jag tror att man måste ha väldigt stor respekt för att vi här pratar om avdelningar för dementa också. Det är personer som inte kan slå larm själva när det inträffar saker. Av det skälet är det kanske bra om man kan hitta ett system för kontaktmannaskap. Det kanske är ett steg på vägen. Men det viktiga är att man har en verksamhet där både de anhöriga och de äldre kan känna den största möjliga tryggheten. Det är uppenbart att även om man skyller på varandra i en sådan här process, så faller de gamla bara emellan. Vi måste utreda de här enskilda fallen så att vi ser vad som har hänt i de här fallen och vad som är orsaken. Sedan får vi vara beredda att fatta beslut.

Yttranden 2011-10-17

Fråga nr 6. Blir det någon revision av frivilligorganisationernas uthyrning av boenden?

Anförande nr 58

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Vi har tidigare i kväll hört att frivilligorganisationerna har ca 400 lägenheter i Hotellhems bestånd. Nu råkar det vara så att i många av de här lägenheterna bor det folk som inte är stockholmare, utan de kommer ifrån andra ställen i landet. En del kommer från Tråkmåla och så vidare. De flyttar in till Stockholm, och jag flyttar ju hellre till Södermalm i Stockholm än bor i Tråkmåla och missbrukar. De har gjort en karriär, men vad har det kostat oss? Vad har det kostat Stockholms stad att ta in de här människorna?

Stockholms stad växer ju, och problemen har ökat. Er socialbudget är inte någon offensiv budget precis, och samtidigt låter man folk med de här sociala problemen flytta in. Jag får inte ihop den här ekvationen. Jag tycker att det känns jobbigt. Därför skulle jag gärna vilja veta vad det har kostat oss i Stockholms stad. Hur många är det som bor där som inte tillhör staden?

Anförande nr 59

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Tack för frågan, Jackie! Jag vill börja med att vara tydlig med att vi har en viktig princip i Sverige som jag tror att de allra flesta uppskattar och försöker eftersträva. Det är principen om fri rörlighet, och den gäller inte bara inom landets gränser utan också inom EU och i världen. Alla människor, oavsett bakgrund och sociala svårigheter, ska kunna välkomnas till Stockholm. Det kan dock vara svårt att komma in på bostadsmarknad och arbetsmarknad. Våra frivilligorganisationer stöttar i dag både dem som är födda och har vuxit upp i Stockholm och dem som kommit till Stockholm nyligen och inte har levt här under en längre tid. Alla ska ges möjlighet att komma till Stockholm och Sverige. Det tycker jag är en viktig princip att eftersträva.

Vårt organisations- och föreningsutskott följer regelbundet upp och granskar de verksamheter som vi ger stöd till för att se att bidrag och annat stöd går till det som man har utlovat. Vårt utskott granskar slumpvis och kontinuerligt de verksamheter som vi i dag ger stöd. Men det är viktigt att slå fast att principen om fri rörlighet bör gälla i Sverige oavsett bakgrund.

Anförande nr 60

J a c k i e N y l a n d e r (V): Jag är också för fri rörlighet. Det är inte det jag pratar om. Hotellhem är en stiftelse. Socialtjänstnämnden sponsrar den med 9 miljoner. Det står klart och tydligt i kontraktet att de som bor där ska vara kommuninvånare. Det står i deras stadgar. Om det är något annat som ska gälla får vi skriva om de stadgarna. Jag är självfallet för en mångkulturell stad. Det är inte det jag pratar om. Däremot värnar jag om att det ska gå rätt till. De som finns här i staden ska ha

Yttranden 2011-10-17

rätt till de organisationer och den hjälp som finns. Jag pekar inte ut någon speciell folkgrupp. Alla är givetvis välkomna, men det ska vara rätt man på rätt plats.

Anförande nr 61

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Tack för förtydligandet, Jackie! Nu handlade det om SHIS, men jag tror att din utgångspunkt från början var frivilligorganisationerna. Det är viktigt att göra en särskilnad där. Om SHIS boende erbjuder platser för grupper eller människor som inte ingår i deras riktlinjer hänvisar jag dig till SHIS ordförande som finns hör i salen och som säkert kan förtydliga detta. Det är ingenting som har kommit till min kännedom. Det är ingenting som jag har fått några signaler om.

Vi ska självfallet arbeta för att så många stockholmare som möjligt och så många från andra delar av landet som möjligt ska kunna komma till Stockholm och få ett boende även om det är svårt. Man kan möta svårigheter på vägen, men det är den riktningen vi bör gå och möjliggöra för fler människor att få boende, arbete och annan sysselsättning här i Stockholm.

Anförande nr 62

J a c k i e N y l a n d e r (V): Du får det fortfarande att låta som om jag skulle vara emot invandrare eller andra som flyttar hit till Stockholm. Hanna och jag sitter med i samma styrelse. Jag har ställt frågan till styrelsen, och hon har bollat över till mig att jag skulle lämna en skrivelse till dig i nämnden. Det har jag också gjort. Jag har bara följt din partikamrats inrådan och gjort det. Då ska inte du kasta mig tillbaka dit. Jag tycker att du ska svara på den här frågan utan att få mig att se ut som en rasist eller något liknande. Det tycker jag är för djävligt. Jag blir förbannad.

Anförande nr 63

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag har inte kallat dig rasist, Jackie. Jag var bara lite tveksam till dina svängar i den första debattomgången här. Vi får självfallet påtala detta för SHIS och se över hur regelverket ser ut och hur boendesituationen ser ut för dem som man i dag blockförhyr åt. Vi får titta på detta, och finns det några problem får vi lösa dem. Tack för frågan!

Yttranden 2011-10-17

*§ 16 Sammanträdesdagar för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för år 2012
(utl. 2011:136)*

Anförande nr 64

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Det är bra att vi fastställer sammanträdesdagar för den kommande perioden, men jag skulle bara vilja reflektera något över det faktum att kommunfullmäktiges sammanträden allt oftare är fyllda av motioner och interpellationer som är skrivna av oppositionen. Det handlar alltmer sällan om ärenden som är framskrivna av rotlarna. Det verkar som att man har det ganska lugnt och skönt på rotlarna nu för tiden, under den borgerliga majoriteten. De stora, principiella ärendena har vi inte sett så mycket av i kommunfullmäktige. Om det fortsätter på detta sätt kanske man har tänkt sig att man ska avveckla fullmäktige eller åtminstone minimera det antal tillfällen då vi träffas.

Jag tycker inte om denna avpolitisering av diskussionen, utan jag skulle hellre se att vi hade mer genomgripande ämnen och teman som berör stora delar av Stockholms utveckling och som skulle väcka mer engagemang bland medborgarna. Men det förutsätter att majoriteten är beredd att ta ett politiskt ledarskap. Jag tycker att kommunfullmäktige till exempel skulle kunna ha temadagar. Vi skulle kunna ha möten där vi diskuterar skolfrågor en hel kväll. Vi skulle kunna ta miljöfrågor en hel kväll, tala om stadsbyggnad en hel kväll och så vidare. Men det förutsätter som sagt ett ledarskap som vill någonting med staden. Hittills har det lyst med sin frånvaro.

Jag konstaterar att dessa sammanträdesdagar blir det, och mer än så här blev det inte med borgerligt styre i Stockholm *so far*.

Anförande nr 65

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Det är väl en grälsjuka som slår alla rekord när man tar upp en sådan här diskussion under punkten fullmäktiges sammanträdesdatum! Det är budgetfullmäktige om ungefär en månad, Tomas Rudin. Då får du i full frihet föra fram din kritik mot den borgerliga ledningen.

Allvarligt talat kommer det nog att bli stora ärenden att bita i framöver. Det finns ju också lite olika arbetstekniker. Vi lägger mycket i budget; det ska jag inte sticka under stol med. Vi löser många frågor i budget, för vi tycker att det är ett bra sätt att arbeta på. Men det kommer inte att saknas stora ärenden. Gruppledarna har haft en diskussion om fullmäktige där vi har haft uppe just detta om att försöka ha mer temaliknande fullmäktigesammanträden där vi kan behandla motioner, interpellationer och även föreliggande rotlärenden gemensamt. Detta tittar vi alltså på. Tomas Rudin kanske blir bönhörd.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 66

Borgarrådet R u d i n (S): Jag konstaterar bara att sedan ni tillträdde i majoritetsställning har antalet kommunfullmäktigesammanträden per år minskat. Antalet ärenden som är framskrivna från rotlarna har också minskat. Jag tyder det som att ni helt enkelt har en mindre ambition för kommunfullmäktige än vad vi hade under vår tid.

Man kan kalla det för grälsjukt, men de facto går det att fylla dessa sammanträden med mycket av den väsentlighet som berör medborgarna varje dag. Det har ni inte valt att göra.

Yttranden 2011-10-17

*§ 17 Riktlinjer för handläggning av insatser enligt socialtjänstlagen till vuxna med missbruks-/beroendeproblem
Förslag från socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden (utl. 2011:137)*

Anförande nr 67

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! I dag ska kommunfullmäktige fatta beslut om riktlinjer till insatser till vuxna med missbruk samt beroendeproblem. Riktlinjerna bygger till stor del på nuvarande riktlinjer, men de har kompletterats, omarbetats och anpassats till ändrad lagstiftning och andra förändringar inom missbruksområdet.

Under de senaste åren har det skett en relativt stor utveckling inom missbrukarvården i Stockholms stad. Vi ser positivt på en utveckling där staden alltmer använder sig av just evidensbaserade metoder, motiverande samtal, ökat krav på uppföljning och ett nytt STAN-program.

Riktlinjerna tydliggör att kommunen har det yttersta ansvaret för att personer med missbruksproblem ska få den hjälp och vård de behöver för att komma ifrån missbruket. Kommunens yttersta ansvar omfattar däremot inte insatser som ligger inom andra huvudmäns ansvarsområden.

Syftet med riktlinjerna är träffsäkerhet och likabehandling när det gäller utredning, bedömning och tillgång till de insatser som erbjuds från stadens socialtjänst. Evidensbaserade metoder ska användas i största möjliga omfattning inom stadens missbrukarvård. Man kan också se att en omfattande kompetensutveckling har skett inom just dessa metoder. Det är även viktigt att den enskildes delaktighet och inflytande i utredning och genomförande av insatser betonas.

Stadens arbete inom missbrukarvården ska ha individen, kvalitet och kompetens som utgångspunkt. För att kunna erbjuda personer med missbruksproblem bästa möjliga vård och andra insatser krävs det att socialtjänsten samarbetar med beroendevård, psykiatri, kriminalvård, frivilligorganisationer och andra samarbetspartner.

Stadsdelarna har ett stort ansvar för det uppsökande arbetet. Arbetet ska givetvis organiseras utifrån stadsdelarnas lokala behov och ske i samverkan med andra aktörer som polis, fastighetsägare och frivilligorganisationer. Sedan den 1 januari 2010 har kommunen och landstinget skyldighet att upprätta en individuell plan för att alla personer som behöver detta ska kunna få sina behov tillgodosedda. Anledningen är just att personens samlade behov av hälso- och sjukvård och socialtjänst ska kunna tillgodoses.

Jag vill i sammanhanget framhålla vikten av tidiga insatser. Det finns stora vinster med att upptäcka och åtgärda missbruksproblem i ett så tidigt skede som möjligt. I de nya riktlinjerna förtydligas också barnperspektivet. Vid alla åtgärder som rör barn

Yttranden 2011-10-17

ska barnets bästa komma i främsta rummet. Det är viktigt att barnets bästa genomsyrar beslutsprocesserna och att det sker en analys av vilka följder det hela får för barnet. I socialtjänstens utredningar som rör vuxna ska det alltid kartläggas om det finns barn med i bilden och hur barn är berörda.

Riktlinjerna är också bra på det sätt att de fångar vikten av att arbeta med unga i riskzon och utveckla vård- och behandlingsinsatser för unga vuxna. Arbetsmetoderna för missbruksarbete med äldre vuxna kan inte i alla delar överföras på arbete med yngre med missbruksproblem. Även i detta trycker man i riktlinjerna på betydelsen av snabba reaktioner och tidiga insatser. Det rekommenderas att ungdoms- och vuxenhandläggare arbetar tillsammans med den unga personen under en övergångstid.

Till sist kan jag meddela att med de nya reviderade riktlinjerna kommer socialtjänstarbetare att utbildas i detta under de kommande åren.

Med detta sagt, fru ordförande, vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 68

Stefan Nilsson (MP): Vi tycker från Miljöpartiets sida att detta är ganska bra riktlinjer. En sak som jag vill lyfta fram lite extra är det tydliga barnperspektivet, som Anna precis nämnde. Det genomsyrar dokumentet. En annan sak som vi tycker är bra och som pekas ut lite extra är metoden motiverande samtal, MI, som används och som bör användas mer. Det är en mycket välfungerande metod.

Men det finns också några saker som bekymrar oss. Den ena gäller framgångsfaktorn bra tajming – att bevilja när motivationen finns hos en person med missbruksproblem. Vi tycker att det behövs en 30-dagarsgaranti i riktlinjerna för att få behandling när man har bestämt sig för att man vill sluta. Det skulle inte minst vara viktigt för kvinnor eftersom de verksamheter som riktar sig speciellt till kvinnor ofta är fullbelagda. Handläggningstiderna är ofta långa.

För att man ska kunna utnyttja det viktiga tillfället när missbrukaren verkligen vill ändra sin livsföring måste det finnas pengar till insatser som fungerar. Ibland handlar det om den typ av insatser som personen själv efterfrågar. Här tycker vi att Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centern brister väldigt mycket och har gjort så sedan de tog över makten 2006.

Ni har just lagt fram er budget för det sjätte året i följd. Det är det sjätte året i följd med minskade resurser till missbrukarvård. Individ- och familjeomsorgen, som har hand om de allra flesta insatserna, har i fem år av sex fått nominellt oförändrade belopp. Man har varit tvungen att spara genom att spara in på löneökningarna, och man har fått färre människor som jobbar med insatserna. Det innebär också att man har köpt färre insatser och billigare och mindre effektiva insatser för att hjälpa motiverade missbrukare. Det har inte fungerat. Vi tycker att det är orimligt att ha ett

Yttranden 2011-10-17

sådant här ambitiöst dokument och samtidigt bedriva en politik som gör att man successivt sänker ambitionsnivån ute på fältet, för så är det.

Jag vill också säga någonting om det uppsökande arbetet. De flesta missbrukare lever ganska ordnade liv. Det innebär att vi inte når 80 procent av missbrukarna i dag. Vi måste bli mycket bättre på att utveckla metoder för att arbeta uppsökande och nå de missbrukare som inte befinner sig i riskmiljöer och som vi inte känner till.

Med detta yrkar jag bifall till Miljöpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 69

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande, åhörare! Riktlinjer är en sak och verkligheten någonting helt annat. I dag fattas det bra ingångar för missbrukare – för de dolda missbrukarna, som är den största gruppen. Det fattas en öppen missbrukarvård som har en tydlig ansats att vara där när människor behöver den. Missbrukare börjar någonstans. De börjar inte på parkbänken, utan de kan börja här inne. Det kan vara jag, och det kan vara ni. Det kan vara ungdomar. Socialtjänsten kanske inte alltid fångar upp dem på det absolut bästa sättet. Så är det.

Det behövs öppna mottagningar som är specialiserade. Vi har byggt upp några sådana i Stockholm. Men problemet blir, precis som Stefan Nilsson säger, att när ni har slimmat budgeten är det svårt att rymma en missbrukarvård som når ut tidigt. Då kanske man når dessa personer först när de kommer och behöver försörjningsstöd. När de har blivit vräkt och inte har någon lägenhet – då når man dem. Det är lite sent. Om man ska ha en socialpolitik som arbetar förebyggande måste man börja betydligt tidigare och jobba just förebyggande. Men om man som ni har skurit ned under ett antal år blir det svårt.

Vi ska inte ha någon budgetdebatt nu, utan jag ska försöka snäva in det hela. Det handlar också om ungdomar. Man kan se att narkotikamissbruket i Stockholm tilltar. Ungdomar inte bara prövar narkotika, utan det är också många som fastnar i narkotikamissbruk. Det handlar också om unga vuxna och inte bara om ungdomar. Man måste ha lite alternativa tankar, och för det krävs resurser.

Vi har pratat inte bara en gång utan massor av gånger om att Maria Ungdom måste förstärkas. Det är en guldgruva. En guldgruva får man gräva i, men då måste man ha ordentliga resurser för det och göra den robust. Jag skulle vilja vädja till er att göra Maria Ungdom robust igen. Jag tror att vi behöver Maria Ungdom i Stockholms stad, helt enkelt.

Det uppsökande arbetet måste ni sätta fart på. Då måste man också se till att det finns resurser ute i stadsdelarna. Man måste också arbeta bättre med landstinget. När det gäller garantin är vi absolut för en förstärkt garanti. Detta handlar också om den stora missbruksutredning som är på väg fram. 30 dagar gäller för vuxna, men för barn och ungdomar behövs det betydligt snabbare puckar. De ska inte behöva vänta en enda

Yttranden 2011-10-17

dag. Unga människor som kommer med ett kraftigt missbruksproblem ska få hjälp omgående. Annars blir de nästa generations hemlösa och nästa generations parkbänkskillar och parkbänkstjejer. Det finns absolut mycket mer vi kan göra.

När det gäller detta att vara hemlös är det en diskussion i sig. Men det är lite för lite med 30 personer i Bostad först.

Därmed yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation i ärendet.

Anförande nr 70

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag be om ursäkt för att jag var lite grov i munnen förra gången.

Jag vill prata om missbruket och om hur det ser ut för frivilligorganisationerna. Det är där jag är mest verksam i dag, och jag ser hur det ser ut. De flesta av de missbrukare som kommer till frivilligorganisationerna får exempelvis inga månadskort. Men hos frivilligorganisationerna kan de äta mat billigt. Om de kan ta sig dit kan de duscha, tvätta och göra mycket. Men de kanske inte kan åka dit. Om det finns sysselsättning brukar vi inom frivilligorganisationerna ge dem en åkremsa. Då ska man känna sig som en skurk eftersom de då inte får något från andra håll och kanter. Man betalar på samma sätt som för svart arbetskraft.

Så fort de får ett socialbidrag och kanske jobbar i två dagar – vi har exempelvis någonting som heter Andra chansen dit folk kan komma och jobba och hjälpa till med flyttstädning, trappstädning, fönsterputs och liknande – ska man avlöna dessa människor. De måste också få känna någon guldkant på tillvaron genom att de får någon extra krona. Men så fort de tjänar en extra krona är soc där och bara kapar bidraget. Det är lite märkligt med denna fruktansvärda snålhet som vi har i den här staden gentemot denna grupp. Inte nog med att vi stänger dem ute – vi är också snåla när det gäller att så fort de råkar tjäna en extra krona på ett ärligt är vi där och rycker bort bidraget. Inte undra på att de stjälar i stället!

(O r d f ö r a n d e n : Låt mig bara påminna om att ärendet handlar om riktlinjerna.)

Ja, och riktlinjerna är jättebra!

Anförande nr 71

E w a S a m u e l s s o n (KD): Någon sade här att detta är bara riktlinjer och att de ska fullföljas ute i verkligheten också. Det är klart att det är det absolut viktigaste. Utgångspunkten för allt missbruksarbete och missbrukarvården är naturligtvis den enskilda människan. Det är inte en massa solitärer som går runt ute i den här staden och har ett missbruk, utan de här människorna ingår oftast i ett sammanhang. Det är någons pappa, någons bror, någons mamma eller någons syster. Därför måste vi

Yttranden 2011-10-17

också jobba utifrån ett perspektiv där nätverket runt omkring de här personerna finns med. Det är viktigt.

Jag är glad att vi har kunnat gå vidare när det gäller riktlinjerna och se till att vi ökar den evidensbaserade delen. Vi tittar mer på krav på uppföljning och så vidare. Men framför allt är jag väldigt glad att barnperspektivet lyfts fram. Om vi ser på Sverige som helhet är det ungefär 400 000 barn som lever i någon form av missbruksfamiljer. De behöver verkligen stöd i sin familjesituation.

När det gäller den uppsökande verksamheten för dem som kanske lever ett ordnat liv, som någon nämnde här, finns det goda exempel där landsting och kommun, exempelvis, samarbetar och där man utnyttjar läkarbesök som kanske sker via arbetsplatsen. Det kan också handla om läkarbesök som gäller någonting annat, då man kan prata lite vidare än bara om det som man söker för. På detta sätt har man kunnat komma i kontakt med personer som är motiverade för att få hjälp eftersom någon har sett att det fanns ett missbruk bakom det som personen egentligen sökte för.

Vi ska inte prata budget, var det någon som sade. Men i vårt budgetförslag finns i alla fall avsatta medel för familjestöd. Det handlar om allt ifrån relationsdelen till att man behöver stöd att reda ut sådana här situationer.

För att vi ska klara detta arbete måste medarbetarna få utbildning. Det ska vara en utbildning som inte bara ges vid ett enda tillfälle, utan en utbildning som är kompetenshöjande allteftersom vi ser behov av utveckling bland våra medarbetare. Framför allt handlar det om det som någon redan var inne på – att korta handläggningstiderna så att man snabbt ska kunna få stöd och hjälp när motivationen finns där. Då brukar också tiden för åtgärder bli mycket kortare än om man ska vänta en lång tid och kanske tappar motivationen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 72

K a r i n R å g s j ö (V): Ewa! Du nämnde barnperspektivet. Jag undrar hur det kommer sig att Stockholm är så skämmigt dåligt när det gäller barn till missbrukare. Vi hade en samordnare här som satt på socialtjänstförvaltningen och riggade upp något slags verksamhet. Så länge pengarna för detta betalades av staten satt denna person där. När statens pengar försvann så försvann också samordnaren. Jag tycker att det är skämmigt för Stockholm att man inte har lyckats bygga upp en verksamhet som täcker alla barn som är barn till missbrukare i den här staden. Det är riktigt skämmigt, Ewa.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 73

E w a S a m u e l s s o n (KD): Det är så lätt att säga att bara för att det finns en person som har ett uppdrag skulle barnperspektivet bli så mycket bättre. Barnperspektivet måste genomlysas all verksamhet bland våra socialsekreterare. Vi måste stötta frivilligorganisationer så att de också tar barnperspektivet i det arbete som de har.

Anförande nr 74

S t e f a n N i l s s o n (MP): Ewa! Du sade här att vi måste ha en koppling mellan de resurser vi har, det vi kan erbjuda ute på fältet och de riktlinjer vi nu fattar beslut om. Jag redogjorde nyss här för de stora nedskärningar som ni har genomfört under fem år. I den budget ni publicerade i onsdags finns en ökning på 4 miljoner på en totalomslutning på 1,6 miljarder. Det motsvarar en kvarts procent. Löneökningarna i verksamheterna kommer att ligga på ett par tre procent. Det innebär alltså reella besparingsbeting på ungefär 30 miljoner kronor på stadsdelarnas socialtjänster.

Menar du på fullt allvar att stadsdelarna kommer att kunna ge tillräckliga resurser till missbrukarvård med den alltmer krympande budget som ni erbjuder?

Anförande nr 75

E w a S a m u e l s s o n (KD): Utgångspunkten för hela vår verksamhet är naturligtvis att snabba insatser ska komma in så att missbrukarvården kan minimeras och bli så liten som möjligt. Den uppsökande verksamheten gör att ju tidigare vi kommer i kontakt med dessa personer, desto bättre kommer vi att klara det hela inom kostnadsram.

Anförande nr 76

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! Jag börjar med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Jag ska försöka att inte upprepa vad nästan alla andra har sagt, det vill säga att riktlinjerna är bra. Det är vi ju ändå eniga om, så jag ska inte tjata en gång till om varför de är så bra. Men jag ska ta upp en fråga som jag tycker är väldigt viktig, nämligen evidensbaseringen. Om man har suttit med i olika former av sociala distriktsnämnder och annat kommer man ihåg hur det var i missbrukarvårdens ganska tidiga skede när människor skickades kors och tvärs över världen bara för att man hade hittat någon ny metod som man inte hade riktig koll på. Det fanns människor som var med om metoder som höll på i flera år, och sedan kom de ut igen. Det fanns religiösa organisationer och allt möjligt som inte gjorde något annat, utan det hela gick ut på att om man blev frälst så skulle man bli av med beroendet. Det känns bra att vi är tydliga när det gäller detta. Det finns mycket kunskap på området, och det är bra att vi jobbar med det.

Yttranden 2011-10-17

En annan sak som jag tycker är viktig är att det så tydligt slås fast att den som det faktiskt handlar om ska vara med och ha synpunkter och bestämma. Han eller hon ska ha inflytande så att man kan vara med och påverka utredningen och vilket stöd och vilken hjälp man själv tror kommer att behövas.

Det finns ännu en sak som vi aldrig får glömma, och det är samarbetet med landstinget. Om inte det fungerar så fungerar nästan ingenting annat heller. Det är därför vi måste vara så noga med detta. Det handlar om vad som sker ute på fältet, det handlar om stadsdelarna och det handlar om andra verksamheter. Snabba insatser talar vi om här. Snabba puckar, säger Karin Rågsjö. Det är precis vad det handlar om. Vi ska inte ha någon budgetdebatt, men jag vill ändå påminna om vad som står just när det gäller ungdomar. Där har vi satt tidsgränser. Vi har lyckats bra på andra områden, och vi kommer att lyckas bra här också. Det är precis som Ewa Samuelsson säger; kommer man in i god tid finns det mycket större chans att det hela rättas till innan det har blivit för allvarligt.

En del tycker att 30 platser till Bostad först är alldeles för lite. Det är klart att det är för få platser för Stockholms missbrukare, men det är en bra början. En sak är säker: Man ska inte börja med stora insatser direkt. Det gäller att pröva sig fram för att hitta just Stockholmsmodellen på Bostad först. Där tycker jag att vi ligger bra till.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 77

Stefan Nilsson (MP): Det är många socialarbetare i Sverige och i Stockholm som mår dåligt för att de inte hinner med. De får alltför klienter och allt mindre tid för varje klient, varje familj och varje missbrukare.

Som jag sade har ni under fem år av sex under den senaste tiden gett i princip nominellt oförändrat belopp. Det innebär att man i fem år har tvingats spara in de 2–3 procent som krävs i löne- och prisökningar. Det handlar om hundratals miljoner totalt sett sedan 2006. Eftersom barnavården är prioriterad är det just missbrukarvården som får allra mest stryk i detta.

Min fråga till dig är precis densamma som till Ewa Samuelsson: Kan du stå för den budget ni har lagt fram? Kan ni leverera det som står i riktlinjerna – på fullt allvar?

Anförande nr 78

Ann-Katrin Åslund (FP): Fru ordförande! På fullt allvar tycker jag att vi kan leverera det här. På fullt allvar står jag för den budget som vi har presenterat. På fullt allvar är jag fullständigt övertygad om att de människor som jobbar med de här frågorna kommer att klara av det. Och på fullt allvar diskuterar jag riktlinjerna och för inte en budgetdebatt.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 79

K a r i n R å g s j ö (V): Hallå, hallå! Jag måste ställa några frågor till dig. Den 23 maj, tror jag att det var, fattade vi beslut om sprutbyte. Klingar det bekant? Man undrar oroligt varför inte det står nämnt här någonstans om ni vill ha det. Det finns inte ens omnämnt i budgeten. *What's going on* med sprutbytet? Varför kommer det inte fram lokaler? Vad är det som händer? Det är den ena frågan till dig.

Jag undrar också om det evidensbaserade arbetet. Det låter så himla bra; det säger alla politiker i dag och det kan man alltid gömma sig bakom. Men jag undrar hur det då kommer sig att unga hemlösa med kraftiga missbruksproblem ökar och att ungdomarnas missbruksproblem ökar fruktansvärt i Stockholm. Varför står inte era insatser ekonomiskt i proportion till den verklighet som finns där ute? Hur långt ska vi gå när det gäller social infrastruktur, det vill säga att skära ned på den? Det frågar jag dig.

Anförande nr 80

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Det blir jättesvårt att hinna svara på allt det där på en minut. Men jag ska försöka, och jag ska försöka prata jättefort.

När det gäller sprutbyte ska landstinget lägga ut detta på remiss till andra kommuner. Det är det som är på gång nu, vad jag förstår. Arbetet med att ta fram lokaler och så vidare är inte någonting som diskuteras i fullmäktige, eller hur?

Nu glömde jag nästan bort den andra frågan eftersom jag pratar så snabbt. Men du undrade om ungdomarna. Vi skulle inte ha någon budgetdebatt, men om du ändå har läst vår budget – den är ju ingen hemlighet – vet du att man satsar extra på ungdomars missbruk. Man satsar också på unga hemlösa. Du refererar ju också till den kategorin. Det finns medel avsatta för det i budgeten. Men det här kan vi kanske återkomma till om några veckor.

Anförande nr 81

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag ska försöka summera lite av de invändningar som har kommit fram under debatten.

När det gäller missbruksgarantin välkomnar jag att Miljöpartiet och Vänsterpartiet nu ställer sig bakom Alliansens förslag om att införa en sådan i Stockholms stad i ett beslut som förra årets budget slog fast. Vi har arbetat fram ett förslag som snart kommer att komma upp till socialnämnden. Även vi tycker att det är viktigt med tidiga insatser för missbrukare.

När det handlar om budgeten kan jag konstatera att antalet biståndsbedömda öppenvårdsinsatser har ökat ganska kraftigt under denna mandatperiod. Om vi ser till 2010 kan jag räkna till 2 710 insatser, att jämföra med 2 292 insatser år 2006. Det är

Yttranden 2011-10-17

alltså en ökning av antalet insatser när det rör missbrukare. Överlag satsas 374 miljoner kronor på olika former av missbruksbehandling.

Även önskemålet om en light-mottagning tillgodoses genom mottagningen på Riddargatan 1. Det är en ganska nyöppnad verksamhet som erbjuder just detta. Det finns också en livsstilsmottagning som erbjuder en form av light-stöd, som Karin Rågsjö efterfrågar. Utöver detta finns flera öppenvårdsmottagningar.

När det gäller uppsökande verksamhet bedriver staden ett ganska framgångsrikt sådant arbete. Det handlar om Mumin, som söker upp unga människor med missbruksproblem och motiverar dem till tidiga insatser, till vård och till behandling.

Alliansen fastslår i den budget som kommer nu till nästa år också fortsätta satsningar mot cannabisbruket bland unga. Vi ska fortsätta med att arbeta med att förebygga missbruk bland unga. Detta är några saker som har kommit upp i debatten och som jag gärna bemöter.

Till sist vänder jag mig till Jackie. Jag tror att vi kan bli vänner igen. Vi i Moderaterna – och jag vet att flera av mina allianskolleger också har drivit detta – har gentemot regeringen drivit möjligheten att erbjuda en komprimering av ekonomiskt bistånd med arbetsinkomst upp till en viss nivå. Regeringen har tagit till sig detta och har i den budget man lade fram i år möjliggjort denna kombination. Människor ska kunna behålla lite av vad man tjänar så att de inte förlorar på att gå från ekonomiskt bistånd till arbete. Det är någonting som gläder många av oss i Alliansen eftersom det förstärker vår arbetslinje.

Med detta sagt, fru ordförande, hoppas jag att jag kunde bemöta några av de invändningar som har kommit.

Anförande nr 82

K a r i n R å g s j ö (V): Det är verkligen underbart att kunna vara inspirationskälla till er! Ni får väl också titta vidare på hur mycket pengar vi har lagt, så blir det ännu bättre. Då blir vi jättenöjda. Då kommer vi att applådera – jag lovar!

Jag har några tips på vägen. När det gäller barn till missbrukare – jag säger detta en gång till – måste Stockholm bli bättre. Vi är inte bra. Om man tittar på Linköping, Uppsala och Göteborg, och jag kan nämna massor av andra kommuner, ser man att de är betydligt mer i framkant än vad vi är när det gäller barn till missbrukare och att rigga en organisation för dem. Detta är barn som bär med sig upplevelser från en missbruksmiljö. De kommer ständigt att bära med sig det, och många av dem kommer att bli missbrukare själva. Ett hett tips är alltså att rigga en organisation för det här.

När det gäller cannabisinsatser är det som ni gör i en kampanj jättebra. Men jag vill också säga en sak trots att vi inte ska ha någon budgetdebatt: Ni satsar 5 miljoner ute

Yttranden 2011-10-17

i stadsdelarna, men samtidigt rycker ni resurserna för fältassistenter och förebyggande arbete i stadsdelarna. Det blir ändå plus minus noll. Fundera på det!

Anförande nr 83

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! I de nya riktlinjerna slår vi verkligen fast att socialtjänsten särskilt ska uppmärksamma barn till missbrukare. I dag finns det möjlighet till gruppsamtal i vissa stadsdelar. Vi ger också årligen ungefär en och en halv miljon till Ersta Vändpunkten just för att möjliggöra för stadsdelarna att erbjuda detta till barn till missbrukare. Det har tidvis varit svårt att rekrytera grupper. Den diskussionen har vi fört tidigare. Men stödet saknas inte i Stockholms stad.

När det rör det förebyggande arbetet säger vi att man måste få utforma detta lokalt. Jag har särskilt påtalat att jag tycker att fältare är väldigt bra. Vi behöver fler fältare ute i vår stad som kan vara en viktig länk mellan elever, föräldrar, skola och inte minst socialtjänst.

Anförande nr 84

S t e f a n N i l s s o n (MP): Anna! Det stämmer att det är viktigt med snabba reaktioner och tidiga insatser. Men lika viktigt är tillräckliga insatser. För många personer som har missbrukat länge och som verkligen vill vända sina liv behövs en längre behandling, som kan bli ganska dyr för kommunen. Det kan handla om 50 000 eller 100 000 kronor. Det är ofta det som behövs. Men det är just denna typ av insatser som man ofta inte beviljar. Därför funkar det inte att bara räkna antal insatser. Ett besök i veckan i öppenvård räknas som en insats, men det är klart att det inte är samma sak som att åka på en behandling i fem veckor, till exempel.

Vad vi har förstått är det många missbrukare som inte får de behandlingar som de vill ha. De får någonting mycket mindre och för dem mycket sämre. Hur ser du på det? Hur ska man kunna säkerställa att missbrukare får den behandling de behöver nu när ni har skurit ned så mycket på budgeten?

Anförande nr 85

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Det är inte alltid lätt att debattera med Miljöpartiet. Det räcker inte att man visar att antalet öppna biståndsin-satser har ökat ganska kraftigt under mandatperioden. Då är det tydligen fel insatser. Men om man ska följa evidens och forskning visar det att det ger bättre effekt att ge behandling i hemmiljön. Man ska inte skicka människor till långvariga behandlingar någon annanstans i Sverige. Det visar erfarenheten. Med detta inte sagt att man ska undvika det i alla fall, men man ska jobba så lokalt som möjligt. Därför har vi också förstärkt öppenvårdsinsatserna ganska kraftigt.

Yttranden 2011-10-17

Detta är i linje med vår ambition att fortsätta förstärka evidensbaserade metoder inom missbruksbehandlingen i Stockholm. Det kan handla om ämnen till socialsekreterare, haschanvändningsprogram, Audit/Dudit, som är ett screeninginstrument, eller andra metoder. Men vi ska fortsätta kvalitetssäkra våra insatser. Då får man ut ännu mer av de goda behandlingsinsatser som görs.

Anförande nr 86

Stefan Nilsson (MP): Jag skulle vilja återkomma till den viktiga frågan om att nå de missbrukare som vi ofta inte känner till. Ungefär fyra av fem med allvarliga missbruksproblem lever ordnade liv. Det innebär att det uppsökande arbete som vi bedriver, som ska bedrivas i riskmiljöer där många vistas, inte fungerar på dessa 80 procent som inte lever i de miljöerna. Men ofta har dessa personer lika allvarliga missbruksproblem. Det är bara det att de inte är socialt utslagna, i alla fall inte ännu.

Därför vill vi ha ett förtydligande när det gäller det uppsökande arbetet. Socialtjänsten ska ta fram nya sätt att jobba så att man når fler än de 20 procent som man känner till nu. Detta är inte minst viktigt därför att det i dessa familjer bor många barn, som lider av att leva i en missbruksmiljö och som dessutom måste bevara en familjehemlighet: att pappa eller mamma super och slår ibland barnen. Vi måste nå fler av dessa familjer. Det är en jätteutmaning. Vi tycker att man behöver förtydliga detta så att man når en mycket större andel.

Jag vill också säga några ord om en helt annan typ av missbruk, som tyvärr inte berörs i riktlinjerna. Det är spelmissbruk. Socialnämnden har inte skyldighet enligt lagen att förebygga spelmissbruk och tillhandahålla behandling för detta. Men vi ser en väldigt stor ökning av denna typ av missbruk. I åldern 18–24 år har andelen fördubblats under de senaste tio åren. Det visar Folkhälsoinstitutets siffror. Totalt spelar 164 000 svenskar så mycket att deras liv påverkas allvarligt. Det gäller även deras familjer i de fall de har sådana. 24 000 av dessa har ett mycket gravt spelmissbruk.

Detta missbruk är en beroendeproblematik precis som missbruk där man stoppar någonting i munnen eller injicerar något. Det är en beroendeproblematik, och vi tycker att vi behöver ha en tydligare rättighet att få hjälp också när det gäller denna typ av missbruk. Det kan vara precis lika skadligt för individen och för samhället.

Jag yrkar återigen bifall till Miljöpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 87

Abt Dunder (FP): Det var länge sedan man var här – det är jätteroligt! Jag är nyfiken. Vi vet alla att det är svårt att nå missbrukare även om vi vill det. Detta gäller oavsett majoritet. Varifrån har du fått siffrorna att 80 procent skulle leva under ordnade förhållanden och ha ett dolt missbruk? Hur fick Miljöpartiet fram dessa siffror för Stockholm? Jag är jättenyfiken!

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 88

Stefan Nilsson (MP): Det var minsann en väldigt avancerad undersökning vi gjorde; vi läste den statliga utredaren Göran Larssons utredning om missbruksproblemen. Där står detta.

Anförande nr 89

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Stefan Nilsson medger att det enligt lag inte är möjligt för socialtjänsten att erbjuda missbruksbehandling. Men de ska ändå göra det. Jag vill skicka med Stefan en uppmaning att kontakta sina kolleger i riksdagen om han vill förändra lagstiftningen. Socialnämnden har alltså inte skyldighet att förebygga spelmissbruk. Men med detta inte sagt att det inte görs någonting. Beroendecentrum i Stockholm erbjuder kostnadsfri öppenvårdsbehandling för ungdomar, vuxna och anhöriga till spelberoende. Vid behandlingsenheten för alkohol- och narkotikaberoende, som drivs av socialförvaltningen, finns projekt finansierade av Folkhälsoinstitutet som erbjuder stöd till familjer och par med olika former av spelberoendeproblematik.

Dessutom ger vi via socialnämndens föreningsutskott bidrag till föreningar som riktar sig till spelberoende. En förening för spelberoende i Stockholms stad fick i år 430 000 kronor. Så visst finns det stöd att få för spelmissbrukare i Stockholms stad! Det finns också vård och andra möjligheter att komma åt detta problem.

Anförande nr 90

Stefan Nilsson (MP): Just när det gäller spelmissbruk var jag inte så kritisk till majoriteten som när det gäller det som riktlinjerna avser. Men vi vill ändå trycka på detta lite extra: Även om kommuner inte har en laglig skyldighet att erbjuda behandling för detta bör kommuner göra mer, precis som du är inne på. Vi ser fram emot fortsatta diskussioner just i denna fråga, för också här finns en hel del evidens som man kan använda sig av.

Anförande nr 91

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Detta är angelägna frågor, och det är mycket bra att det tas fram riktlinjer. Men man måste ställa sig frågan: Vilka är de stora dramatiska förändringar som dessa riktlinjer kommer att skapa i socialtjänsten i Stockholms kommun i förhållande till dem som har missbruk? Jag kan inte se att detta på allvar kommer att rätta till de riktigt stora bekymmer som vi har.

Ett av de största bekymren är kanske att så snart du rör dig ute i nattlivet i Stockholm eller i någon ungdomsmiljö förekommer där mycket droger. I den drogkultur vi i dag har i Stockholm flödar drogerna fritt. Vi har sett i undersökningar som har gjorts genom stadens försorg att narkotikaanvändningen går upp bland ungdomar, framför allt bland unga män. Den narkotikaanvändning som i dag ökar bland våra ungdomar

Yttranden 2011-10-17

kommer att generera stora missbruk, och det kommer att leda till stora kostnader och stora problem för oss inom de närmaste åren som vi måste handskas med.

Mycket av debatten handlar om dem som redan har fallit i missbruk och vad vi ska göra med dem. Jag vill säga att den ordning vi har i Sverige och i Stockholm där man inte tolererar återfall i missbruk under behandlingsperioden – ett slags nolltolerans för att återfalla i missbruk – är förödande för alla dem som vi vill hjälpa med denna vård. Det leder till att det dagligen dör människor på grund av att de har återfallit i missbruk. Många av de dödsfall vi ser i Stockholm i dag beror på att människor inte har kommit in i vårdprogram och behandlingshem, och det är en del av kommunens bristande möjlighet att fånga upp och hjälpa dessa människor.

Jag tror att detta delvis beror på att vi stigmatiserar gruppen missbrukare och ser dem som något slags offer. I själva verket borde vi se dem som människor som i högsta grad är beroende av vård och omsorg. Då bör man ha ett helt annat förhållningssätt. Jag tycker att riktlinjerna inte alls andas det. Nolltoleransen gentemot återfall i missbruk är någonting som vi borde ta bort. I stället borde vi ha mer av en vårdsyn på problematiken.

Till sist vill jag säga något om det senaste som togs upp, nämligen spelmissbruk. Också vi anser att det är en sak som kommunen bör engagera sig mer i. Det som vi fick höra alldeles nyss om att socialtjänstlagen inte är skriven på ett sådant sätt att den omfattar spelmissbruk är inget försvar. I förarbetena till propositionen för den socialtjänstlag som föreligger nu står det att spelmissbruk kan vara ett område som omfattas av socialtjänstens arbetsområde. Sedan har förvaltningsrätten i en senare dom slagit fast att man inte avser spelmissbruk, men det leder ju inte till att kommunen inte får erbjuda hjälp. När vi nu har en sådan växande grupp som drabbas av det här, inte minst ungdomar som har dragits in i internetspel, bör kommunen skaffa sig ett förhållningssätt också till detta. Många av dem som har multipla problem kommer förr eller senare i alla fall i kontakt med socialtjänsten.

Anförande nr 92

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Låt oss ta det senaste först – spelmissbruket. Det centrala måste vara att spelmissbrukare får stöd. Det viktigaste är inte nödvändigtvis vem som är huvudman. Om det är så i dag att landstingen är ansvariga och erbjuder stöd behöver kanske inte kommunerna göra det också.

När det handlar om förebyggande tidiga insatser har detta behov uppmärksamrats under hela hösten ända sedan Stockholmenkäten och ända sedan Maria Ungdom rapporterade om att alltför nu missbrukar cannabis och andra droger. Inte någon gång har jag hört Socialdemokraterna vara aktiva i den diskussion som har förts. Men jag välkomnar givetvis Socialdemokraterna in i diskussionen och till att också komma med lösningar och inte bara problem.

Yttranden 2011-10-17

När det handlar om återfall vid underhållsbehandling är det en fråga för hälso- och sjukvården. Det är Socialstyrelsens föreskrifter som detta bygger på. Om man vill förändra detta behöver man prata med Socialstyrelsen. Det är inte en fråga för kommunen.

Anförande nr 93

Borgarrådet R u d i n (S): Även Stockholms kommun har en icke-tolererande inställning till återfall. Det gäller både i lågtröskelboendena, när vi bekämpar hemlöshet, i vårdprogram som vi erbjuder och i socialtjänstens diskussioner med missbrukarna själva. Om vi går ut och talar med någon som har varit i situationen att man har blivit så illa därav av droganvändning att man har behövt samhällets tjänst spelar det ingen roll om man möter folk från landstinget eller kommunen. Inställningen att man inte får återfalla i missbruk finns över hela linjen.

Ett sådant här riktlinjedokument som du lägger fram skulle kunna ändra på detta om du ville ha en annan ambition. Men jag tolkar det som att du vill använda lagen till att exkludera folk ifrån hjälp i stället för att inkludera dem. Det är där vår politiska linje skiljer sig åt. Jag har en mycket mer tolerant inställning till att missbrukare kan återfalla under behandlingstiden än vad du tycks ha.

Anförande nr 94

A b i t D u n d a r (FP): Tomas! Det här var mycket intressant. Det finns en skiljelinje; du accepterar alltså återfall. Jag tycker att du är ute och cyklar – ursäkta uttrycket! Det har aldrig varit något politiskt att man skriver att återfall ska tolereras eller inte tolereras. Vad det handlar om är att kunskaperna tyvärr brister inom missbrukarvården och när det gäller missbruk över huvud taget i Stockholm. Man skriver inte i de politiska riktlinjerna att återfall inte ska accepteras eller inte. Riktlinjerna handlar om att man tilldelar ansvarsområden.

Det andra ser man om man läser reservationen i handlingarna. Det handlar om medicinska aspekter och inte så mycket om att beroendevården skriver ut folk hur som helst. Det kan bli farligt medicinskt för den enskilda patienten. 2008 hade vi 167 missbrukare som dog i Sverige. Det är ovanligt i ett internationellt sammanhang att Sverige hade denna dödlighet. När det blir medicinskt farligt och när patientsäkerheten hamnar i fara rekommenderar man även utifrån evidensen att man måste åtgärda det hela, det vill säga skriva ut patienten eller göra andra saker.

Vi ska inte göra politik av det här. Det är bara olyckligt om du inte har förstått riktlinjernas innebörd och syfte.

Anförande nr 95

Borgarrådet R u d i n (S): Men herregud – jag förstår inte riktigt hur du tolkar det jag säger! Jag säger att riktlinjerna hade kunnat göra skillnad på den här punkten. Det

Yttranden 2011-10-17

är det som är politiken. Det är ett faktum i dag att Sverige förhåller sig till denna problematik på ett unikt sätt jämfört med många andra länder där man har en högre tolerans för att möta människor som drabbas av återfall.

Det är i själva verket hela karaktären i missbruksproblematiken att man har svårt att komma ur sin användning av droger och att det med nödvändighet leder till att denna grupp av patienter riskerar att hamna i återfall. Då har vi den ordningen i Stockholm att vi avbryter underhållsbehandlingen om man inte lyckas uppnå drogfrihet. Det är det jag vänder mig emot. Denna nolltolerans leder till att missbrukare i dag dör ute på gator och torg därför att Stockholms kommun använder socialtjänstlagen till att exkludera dem från en möjlighet att delta i underhållsbehandling.

Det är precis det som är politiken här. Antingen vill man välja att göra människor till offer och säga att de inte får vara en del av den behandling man erbjuder eller så vill man inkludera dem, vilket är en del av vår politik.

Anförande nr 96

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Fru ordförande och fullmäktigeledamöter! Jag ska lite grann börja där Tomas Rudin slutade. Vi har i staden många lågtröskelbehandlingar och lågtröskelboenden. Jag tror att du har fått det här lite om bakfoten. Det du hänvisade till är de riktlinjer som Socialstyrelsen har skrivit, och dem kan ju inte vi reda ut här. Det krävs att vi har en vård och behandling som på ett bra sätt tar hand om och återmotiverar också dem som hamnar i återfall.

I helgen var jag i San Patrignano, där säkert många av er också har varit. Det är ett boende där man har arbete, utbildning och behandling framför allt för ungdomar. De är där rätt länge. Det hela har gett ett riktigt gott resultat, åtminstone utifrån vad de visar upp. Detta gäller en grupp av unga, och det är en bra verksamhet. Men jag tror inte att en sådan verksamhet är översättningsbar på precis all missbrukarvård. Därför är det viktigt att vi har många aktörer på marknaden här i Stockholm. Det kan vara landstinget, det kan vara kommunen och det kan vara helt andra. Det gäller att ha en mångfald så att det finns någonting som passar just den enskilda missbrukaren. Det är viktigt att vi inte gör allt arbete själva.

De riktlinjer som vi ska anta i dag finns till för att underlätta handläggningen hos vår socialtjänst. De pekar på en extremt tydlig samverkan och hur viktigt det är att samverka till exempel med landstinget och få en missbrukarvård där man går hand i hand och kompletterar varandra så att man inte drar åt olika håll. Jag tycker att det är viktigt och jättebra att vi är riktigt tydliga i våra riktlinjer på denna punkt.

Ett mycket bra exempel som vi har är Pelarbacken, enheten för hemlösa, och den läkarmottagning som finns där. Detta finns nu under ett tak, allt i mening och syfte att verka så bra som möjligt för den enskilde missbrukaren.

Yttranden 2011-10-17

Det allra bästa i riktlinjerna tycker jag är att man är så tydlig när man vänder sig mot ungdomar. Man har ett bra kvinnoperspektiv, man pekar på att ungdomar måste komma in riktigt tidigt och man pratar om barn till missbrukare. Det har varit bortglömt länge. Det handlar också om tidig upptäckt av riskbruk, missbruk och beroende. Det gäller ju att hitta detta så tidigt som möjligt, för det är då det blir mycket lättare att behandla. Ni har ju redan klarat av och rätt ut här att det finns en poäng i att så absolut tidigt som möjligt hitta och motivera dem som verkligen behöver hjälpen. Då ger hjälpen ett riktigt bra resultat.

Anförande nr 97

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande! Jag använde inte socialtjänstlagen som utgångspunkt för min argumentation utan de riktlinjer som vi har att anta här i kväll. Jag menar att om vi vill göra skillnad för dem som är utsatta för vår vård eller behandling eller i mötet mellan myndigheter och dem som har missbruksproblem tror jag att vi måste skaffa oss ett mer inkluderande arbetssätt. Det är just i de här riktlinjerna som vi skulle kunna skaffa oss det. Det finns ingenting i socialtjänstlagen som säger att man måste behandla människor illa bara för att de har haft ett återfall i missbruk. Vi skulle kunna ändra det och säga att vi har möjlighet att möta dessa återfallsmissbrukare på ett annat sätt än vi har i dag. I stället använder ni den här texten och skriver att socialtjänstlagen tvingar oss att exkludera dessa, och det är helt onödigt.

Anförande nr 98

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Fru ordförande! Jag tycker att det är alldeles fel tolkning. Vi har och vi kommer även i fortsättningen att ha en behandling i Stockholms stad som inkluderar också dem som får återfall. Det är alldeles nödvändigt.

Anförande nr 99

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Självklart måste man få ha återfall. Man ska inte behöva mötas av att man får sin lägenhet rödlåst. Det händer ju i dag på Hotellhem. Har man varit drogfri i ett år och sedan råkar gå ut och supa till eller tända på har de rödlåst lägenheten när man kommer hem. Så får det inte vara. Kommunen har kanske satsat 100 000 eller 150 000 på att få den här människan nykter och drogfri, och sedan halkar man dit. Då är man där igen. Jag tycker att den diskussionen är passerad.

Det var förresten kul att du hade varit på San Patrignano. Jag har bott där själv. Jag vet mycket väl hur den verksamheten ser ut. De skulle aldrig göra på det sättet. Därför finns Basta i dag. Det är bra att du har varit där. Då lärde du dig något.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 100

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Tack, Jackie! Det var bra att vara där. Man ser att det fungerar riktigt bra. Det är klart att man måste tillåtas att hamna i återfall ibland. Vi måste också vidta åtgärder när man gör det, men vi måste också vidta åtgärder som stimulerar till att man orkar och klarar att ta emot fortsatt vård. Det är ju så viktigt.

Anförande nr 101

A b i t D u n d a r (FP): Jag har själv jobbat som socialarbetare i Stockholms stad. Jag har även varit handläggare på olika nivåer och även chef på olika enheter, men det var inte det jag skulle säga. Politiskt och utifrån det faktiska arbetet har det här dokumentet inte varit tillfredsställande. Det har varit många problem mellan olika huvudmän. Det visar enskilda socialarbetare som jobbar dagligen med mycket låg energi på de olika ansvarsområdena.

Men jag tycker att det har blivit mycket bättre, och det beror inte på att vi sitter i majoritet. Det har blivit bättre i Stockholms stad även politiskt oavsett politisk majoritet. Man försöker ta till sig den nya kunskapen och skaffa en plattform där olika huvudmän möts. Det är det de här riktlinjerna handlar om. Man tydliggör de olika ansvarsområdena, det vill säga det medicinska och det sociala. Människor med multiproblematik är en svår grupp att möta. Jag tycker att det här dokumentet är fantastiskt på det sättet.

Dessutom finns det något annat jag tycker är viktigt. Jag är ordförande i Hägersten-Liljeholmen. Vi har 300 miljoner i budget som vi satsar på det sociala området. Det är oerhört viktigt att man vet att de metoder som erbjuds till medborgarna är riktiga metoder, det vill säga att vi får valuta för pengarna. Det är en oerhört viktig kunskap. Det nämner man i de här riktlinjerna. Jag tycker att det är jätteviktigt att man kritiserar innehållet i riktlinjerna, och jag har inte hört något sådant. De andra diskussionerna kan vi ta i andra sammanhang.

Det finns en annan sak som jag vänder mig emot. I Hägersten-Liljeholmen har vi jobbat tillsammans med landstinget. Och det är inte bara vi som har gjort det, utan det finns ett tiotal öppna mottagningar i Stockholm där man sitter i samma byggnad som landstinget. Där gör vi brukarundersökningar för att bli bättre. Det kan gälla olika frågor, till exempel bemötandefrågor. Det är jätteviktigt att den här målgruppen får komma till tals och kan föra fram sina synpunkter. De undersökningarna gör vi årligen på det sociala området. Det bästa området var just vuxenheten. De känner att de blir bra bemötta oavsett huvudman. Man möter individen på mottagningen vare sig de har medicinska problem eller sociala problem. De slipper bli bollade mellan olika enheter. Jag tycker att vi ska fortsätta att förbättra detta. Allt är inte frid och fröjd. Det går naturligtvis att göra mycket mer. Men vi måste också vara överens om det vi gör bra och inte bara prata om det vi gör dåligt. Jag tycker inte att det håller.

Yttranden 2011-10-17

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 102

K a r i n R å g s j ö (V): Det är kul att se att du har gått i gång, Abit. Det är bra. Du är på hugget. Det gillar vi. Jag måste bara fråga dig en sak. Det är jättebra med öppenvård. Det tror jag absolut på. Vi har väldigt bra mottagningar i Stockholm, bland annat landstingets. Men öppenvård kan också innebära att man träffar sin socialsekreterare. Det kan man se när man tittar runt lite. Vad är öppenvård i Stockholm när pengarna tryter? Det kan vara att man får träffa sin socialsekreterare, som inte ens är utbildad i missbruksfrågor, en gång var fjortonde dag. Hur ska man kvalitetssäkra öppenvården? Det behöver man också göra i Stockholm.

Det pratas mycket om evidensbaserade metoder. Evidens innebär att man har gjort randomiserade studier. Det har vi kanske inte gjort egentligen. Jag undrar fortfarande varför vissa, exempelvis Frälsis, blir uppringda därför att man vill placera missbrukande ungdomar hos dem på härbärgen över natten. Det kan väl inte finnas någon evidens på det. Det brister en del, Abit.

Anförande nr 103

A b i t D u n d a r (FP): Det går naturligtvis att göra det bättre. Jag säger inte att allting är en dans på rosor. Men med den kunskap jag har både internationellt och nationellt tycker jag att Stockholm är en bra stad få social service i när det gäller missbruk.

Vi erbjuder inte bara samtal med en socialsekreterare i den öppna vården. Nu pratar jag om hur det är i den del där jag verkar. Vi har avtal med landstinget. Det finns en kedja insatser från boende till sysselsättning och även det medicinska och psykosociala. Det är inte så att man skickar människor till Norrland, och de kommer tillbaka efter tre månader till sin miljö i Stockholm utan någon förankring i den staden. Du känner till detta. Det är det gamla 80-talssättet att arbeta. Jag tycker naturligtvis att vi ska göra det bättre. Det är självklart, Karin. Det handlar inte bara om att erbjuda samtal. Det måste vara ett innehåll i det också. Jag säger: Välkomna till Liljeholmen-Hägersten!

Yttranden 2011-10-17

*§ 18 Försäljning av jord- och skogsegendomen Snäckstavik i Botkyrka kommun till skogsbolaget Snäckstavik AB
Förslag från exploateringsnämnden (utl. 2011:138)*

Anförande nr 104

M a r i a H a n n ä s (V): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Som alla vet, hoppas jag, är Vänsterpartiet emot att sälja ut vår egendom som ligger utanför staden. Det gäller förresten inte bara den som ligger utanför staden. Vi äger stora grönområden utanför kommungränsen. Det är en tillgång för stadens medborgare, för stockholmarna i allmänhet och även för dem som bor i kranskommunerna. Vi tycker inte att det finns någon anledning att sälja ut detta. Det kan finnas något enskilt fall där den kommunen vill göra ett grönområde ännu mer attraktivt i sin kommun. Därför kan det finnas skäl att sälja någon gång, men det är inte aktuellt när det gäller Snäckstavik. Vi säger alltså nej till försäljningen.

Därmed yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 105

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Vi i Folkpartiet välkomnar den här försäljningen av Snäckstavik i Botkyrka kommun. Med de enorma utmaningar som vi har i Stockholm för att bygga nya bostäder, nya skolor, nya förskolor och ny infrastruktur ska vi inte binda stadens egendom och värden i lantegendomar i andra kommuner. Det är därför med förvåning som jag ser Vänsterpartiets och särskilt Miljöpartiets reservationer i den här frågan. Miljöpartiet vill att vi ska använda den här marken till att ansvara för att tillhandahålla närproducerade livsmedel. Det känns inte som en kärnuppgift för Stockholms stad, särskilt inte i Botkyrka kommun. Här kan vi dra in 227 miljoner kronor till stadens kassa. Det är väl över det utgångspris på 135 miljoner som vi begärde för den här fastigheten.

Nej, fullmäktigeledamöter! Jag är faktiskt övertygad om att stockholmarna och Stockholms skattebetalare hellre vill att staden kan bygga fler skolor, förskolor och infrastruktur och klara av vårt åtagande när det gäller bostäder i staden än att äga lantegendomar i Botkyrka. Stockholms tillgångar ska komma stockholmarna till godo. Det sker genom att vi säljer av den mark som vi äger i andra kommuner.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 106

M a r i a H a n n ä s (V): Det är känt, även om du inte har suttit i fullmäktige så länge, att det här är vår åsikt. Vi tycker att naturmarken i gröna kilar också ska bevaras för kommande generationer. Det är ett väldigt viktigt mål för oss.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 107

Daniel Forslund (FP): Då kan jag komplettera med att säga att den här vackra, gröna naturmarken som vi nu säljer kommer att ägas och förvaltas av en väldigt seriös ägare. Vi på exploateringskontoret har lagt stor möda på att säkerställa att de följer riktlinjer och bidrar till både det sociala och miljömässiga ansvarstagandet i det här området. Jag har stor respekt för dem och tror att de kommer att sköta det lika bra som staden har gjort.

Anförande nr 108

Borgarrådet Larsson (M): Fru ordförande! Jag tänker yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Daniel Forslund gjorde en strålande insats här. Han tog upp vartenda argument i sitt anförande. Det är precis som Daniel säger, det vill säga att det här är ett bra förslag. Vi har all anledning att se över vårt fastighetsinnehav, särskilt när det inte ens ligger innanför kommungränsen. När vi påbörjade detta 2006 konstaterade vi att vi faktiskt hade mer mark utanför kommungränsen än innanför kommungränsen. Det är inte så dumt att ifrågasätta det.

Här finns det en fråga som kommer upp emellanåt. Jag vill passa på att ta upp den nu när jag står här, och det är frågan om vad som händer med skogsbruksplaner och marken efter det att den här köparen kommer in. Det är viktigt att säga att de här ligger fast. Det är inte alls så att man upphör med den tillsyn som är gängse när det gäller den här typen av mark. Det är Skogsstyrelsen som tar över tillsynen. Det finns all anledning göra den här typen av affärer för att se till att vi kan koncentrera oss på kommunens kärnuppgifter.

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 109

Lars Arell (S): I just det här fallet har Joakim alldeles rätt. Det finns goda skäl att genomföra den här affären, men själva affären har tillkommit som ett led i en politik som går ut på att sälja allt som staden äger och har av mark. Men staden har goda anledningar att äga mark, antingen därför att vi behöver den för att utveckla staden i någon riktning eller därför att vi vill bevara den som den är. Detta gäller på nästan alla platser i hela Stockholms stad. Det finns få undantag när staden växer så fort som den gör.

Men, Joakim, när vi säljer till någon som betalar dubbelt så mycket som det vi trodde att det var värt är det förmodligen inte en enkel spekulant som räknar med att göra snabba vinster på det, utan du har förmodligen gjort en bra affär och vi kan göra någonting ännu bättre för de här pengarna.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 110

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är en klok synpunkt. Det landade på en mycket bra prislapp. Jag vill dock säga att vi är mycket noga med fastighetsinnehavet, men det finns ingen anledning att skrämma de andra kommunerna. Vi äger faktiskt mark i andra kommuner och andra delar av Sverige. Det finns ingen anledning att skrämma dem genom att säga att vi har utvecklingsplaner för staden i dessa kommuner. Det har vi inte. Däremot är vi säkra på att de arrendatorer och de kommuner som berörs av detta har väldigt bra idéer på hur man kan förvalta jordbruk och skogsfastigheter och ibland också utveckla det som inte ligger i Stockholm.

Anförande nr 111

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande! Vi i Miljöpartiet tycker att det är svårt att hitta några starka skäl för att genomföra den här försäljningen. Det är klart att 250 miljoner kronor är mycket pengar, men Stockholms stad är inte något slags fattighjon. Vi behöver egentligen inte pengarna av det skälet. Frågan är om vi inte behöver marken bättre framöver. Marken är viktig när det gäller miljö, klimat och försörjning av både det ena och det andra. Det kan mycket väl bli så i framtiden att man på ett helt annat sätt än i dag förstår att det inte är så förfärligt smart att importera mat från Brasilien till Stockholm och att det vore bättre att producera i närmiljön. Då ska vi inte avhända oss sådana här markresurser i onödan. Nu är det inte sagt att detta är det perfekta stället för detta. Det är väl rätt mycket skog här, men skog är också värdefullt. Ekonomiskt har det visat sig att det är bra att satsa på fastigheter i form av mark eller byggnader. Det är bra att behålla dem. Vi ser inget starkt skäl till att sälja nu.

I fjol utsågs Stockholm till europeisk miljöhuvudstad. Det gäller att leva upp till detta. Det gör vi knappast genom att sälja mark. I stället borde vi använda den här marken på ett bra sätt. Nu tappar vi kontrollen över den. Vi vet inte vad som kommer att hända. Det är ett avtal som har skrivits utan några egentliga villkor mer än att den här köparen följer ett internationellt regelverk när det gäller att hantera skog. Det kanske är bra, men Botkyrka kommun har ju inte sagt något om vad man bör använda den här marken till i sin översiktsplan. Då kan det bli lite av varje. Vi tycker inte att detta är särskilt bra affär.

Jag yrkar därför bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 112

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Fru ordförande! Det är viktigt med närproducerad mat och att vi har livsmedel i vårt närområde, men det är inte stadens uppgift att stå för detta. Det finns lantegendomar och lantbrukare runt om i länet och i kringlänen som producerar väldigt mycket bra mat. Staden behöver inte ta ett ansvar för livsmedelsproduktionen. Staden har ett ansvar för bygga bostäder, tillhandahålla infrastruktur och ge våra barn förskola och skola, men vi ska inte äga mark i grannkommuner. Vi kommer inte att behöva den här marken för det ändamålet. Att

Yttranden 2011-10-17

säga nej till en ¼ miljard kronor till stadens kassa av sådana skäl tycker jag inte är lämpligt.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 113

Åke Askén (MP): Staden bör också ha ett ansvar för att ge möjligheter att närproducera mat. Det är också oerhört viktigt. Det handlar inte bara om bostäder. Om man bortser från pengarna tycker jag att det är ganska poänglöst att sälja detta. Vi behöver inte de här pengarna. Jag tror att det vore klokare att långsiktigt behålla marken.

Anförande nr 114

Stellan Hamrin (V): Fru ordförande! Det är alldeles uppenbart att man säljer den här marken av rent ideologiska skäl, så vi kan väl ta upp de ideologiska aspekterna. Jag har nämnt förut att när Stockholm utvecklades låg framför allt borgarna bakom detta för 100 år sedan. De var mycket klokare än vad dagens högerallians är. De köpte in all den här marken som man nu säljer ut, all den mark som gjorde Stockholms expansion möjlig och som dessutom garanterade att alla växande stockholmare hade tillräckligt stora friluftsområden att vistas i och utnyttja på en massa olika sätt.

Nu går dagens borgare åt andra hållet. Det är en intressant skillnad. Nu byter man fullständigt fot. Det är visserligen ganska länge sedan, men ändå. Det är en stor förändring. Vi beklagar att man gör det och att man inte förstår de värden som gårdagens borgare faktiskt förstod. Du säger att det är en bra köpare. Det kanske det är, men vem säljer den till. Det har ni ingen som helst koll på som vanligt. Dessutom tror jag inte att man kan använda pengarna till skola, vård och omsorg. Kan du använda investeringsmedel till löpande utgifter i kommunal budget, som du föreslog? Det är jag tveksam till.

Du tog själv upp detta med ansvaret. Du sade att vi ägde mer mark utanför kommunens gränser än i Stockholms stad. Det fanns naturligtvis ett skäl till det, nämligen att man tog ansvaret för att kunna ha mark för Stockholms stads försörjning i väldigt vid mening. Vi har ett klimatproblem som innebär att om vi inte gör någonting åt det kommer vår civilisation nästan att gå under. Gör vi ingenting går det fullständigt åt skogen. Jag tror inte att vi över huvud taget kommer att sitta här om 100 år. Därför måste något göras, och det måste göras fort och det måste göras tillräckligt mycket. Jag tycker att det är oerhört märkligt att detta inte skulle vara ett ansvar för Stockholms stad och att man överlåter ansvaret för att åtgärda de klimatproblem som vi kan åtgärda lokalt på någon annan genom att sälja ut marken. Det kan faktiskt vara så som Miljöpartiet nyss sade, att vi behöver den här marken av olika skäl, till exempel till matproduktion och för att vidta klimatförbättrande åtgärder. Vi kan inte

Yttranden 2011-10-17

alls vara säkra på att andra markägare gör detta. Ni ställer inga sådana krav vid försäljningen. Det hade ni kunnat göra, men det låter ni bli.

Att ta ansvar för Stockholms stad och dess invånare i framtiden är faktiskt att se till att man har tillräckligt mycket mark och vatten för att kunna leva upp till alla de klimatmål som vi måste leva upp till. Jag tycker att det är oerhört märkligt att inte se det som är kärnuppgift utan lite nonchalant avfärda det med att det inte är en kärnuppgift att se till att vi fixar klimatmålen och tycka att någon annan gott det kan göra i stället.

Anförande nr 115

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Fru ordförande! Stellan Hamrin verkar leva i en lite annan tid när staden köpte upp väldigt mycket mark i länet. Den tiden är förbi. Vi behöver inte bygga stora nya miljonprogram runt om i länet, vilket det var planer på för väldigt många år sedan.

Jag vill korrigera en sak. Det gäller det hur vi använder de pengar vi får in på en sådan här affär. Nej, vi kan inte använda dem till löpande drift, och det sade jag inte heller, men vi kan använda den här $\frac{1}{4}$ miljarden kronor till att investera i nya exploateringar, till att bygga nya skolor, till att bygga Slussen till exempel och till att bygga stora infrastrukturprojekt som staden ansvarar för. Därför är det viktigt att vi får in pengar så att vi kan hålla stadens kassa lika god som den är i dag.

Staden äger fortfarande väldigt mycket mark i Stockholms stad. Jag tror att vi äger över 70 procent av marken i Stockholms kommun, och det ska vi fortsätta att göra. Det ger oss verkligen möjlighet att bygga ännu mer inne i staden och inte i andra kommuner.

Anförande nr 116

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag kan bara konstatera att ni uppenbarligen inte tycker att ni ska ta något ansvar för de här ganska besvärliga framtida frågorna om matförsörjning, klimatproblem och annat. Ni överlåter det till andra utan att ställa några som helst krav på vad de ska göra.

Stockholms stad lider inte brist på medel direkt. Vi har ju pengar för byggande. Det är dessutom inte byggandet som kostar pengar när det gäller skola, vård och omsorg, utan det är driften. Pengar till byggande har vi. Det finns ett närmast oändligt antal miljarder. Problemet är att ni slösar bort dem på byggandet av en massa vägar som gör klimatproblemen ännu större och ställer ännu högre krav på att vi vidtar kompensande åtgärder.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 117

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Du är en klok individ, Stellan. Det vet vi alla. Du har ofta kloka inlägg, men tror du på fullt allvar att försäljningen av Snäckstavik på något sätt påverkar världens matförsörjning eller de uppställda klimatmålen? Tror du verkligen det? Om du gör det, tror du verkligen att ägaren har bestämt sig för att göra allt man kan för att skogen ska utplånas för att man ska göra något annat? Jag vet inte om det är infrastruktur eller annat som du tycker mest illa om. Vad är de du tror ska hända med marken när en privat ägare tar över i det här fallet?

Jag har full respekt för att vi på alla sätt måste hantera klimatproblemen, men man kan inte lyfta in samma argument i varje enskilt beslut. Då blir det inte riktigt seriöst. Jag tror att Snäckstavik kommer att blomstra och vara grönt även när jag blir riktigt gammal. Då ska jag åka ut och titta, och så ska jag tänka på den här debatten, Stellan.

Anförande nr 118

S t e l l a n H a m r i n (V): En privat ägare ska naturligtvis maximera sin vinst. Jag utgår ifrån att det är hela poängen med köpet inom ramen för de regler vi har. De regler vi har med en borgerlig regering innebär inte att man maximerar sin vinst om man vidtar åtgärder för att förbättra världens klimat eller för att förbättra livsmedelsproduktionen till Stockholms stad. Det skulle möjligen kunna vara så med en annan regering, men så är det inte. De kommer naturligtvis att maximera sin vinst. Det innebär att vi frånhänder oss ansvaret för klimatfrågorna och för matförsörjningen.

Jag är inte säker på att det är det som vi kommer att behöva. Jag är helt säker på att det inte är det sätt som vi löser problemen på, men det är en av de faktorer som vi bör behålla under vår kontroll så att vi kan vidta åtgärder om det skulle visa sig att det behövs. Det är inte självklart att alla andra aktörer och intressenter är lika kloka som jag hoppas att vi är i framtiden. Det kan vara så att vi faktiskt måste vidta de här åtgärderna, och med er politik kommer vi inte att kunna det.

Anförande nr 119

L a r s A r e l l (S): Försäljningen av Snäckstavik kommer förmodligen inte att förändra klimatet i världen och inte särskilt mycket annat heller. Skogen lär stå där och brukas. Att jag går upp nu beror närmast på att Daniel under det förra replikskiftet plötsligt sade att Stockholm ska fortsätta att vara en stor markägare. Vi måste ändå påminna oss om att försäljningen av Snäckstavik är ett resultat av en politik där exploateringsnämnden har ett beting att sälja mark. Det är ett fastställt beting där uppgiften just är att avhända staden mark på rent ideologisk grund.

Jag har ingen annan uppfattning i Snäckstaviksfallet, men mot bakgrund av just det uttalandet kändes det nödvändigt att påpeka det. Där har vi en skillnad i uppfattning.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 120

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Fru ordförande! Jag vill komma med ett klargörande till Lars och fullmäktige. Den mark som staden ska äga är den mark som ligger i Stockholms kommun. Det uppdrag som kommunfullmäktige har gett till exploateringsnämnden är att sälja marken utanför Stockholms stad, det vill säga ute i länet eller i andra län där vi äger mark. Stockholms stad behöver mark inom sin kommun för att kunna bygga, exploatera och utveckla staden, men vi behöver den inte i våra grannkommuner. Vi ska låta grannkommunerna ta ansvar för att bygga och exploatera i sina kommuner. Det var klargörandet från min sida. Det handlar inte om att vi ska ha kvar mark i andra kommuner, utan det gäller vår egen kommun.

Anförande nr 121

L a r s A r e l l (S): Försäljningsbetinget för exploateringsnämnden torde fortfarande vara uppsatt till 1 miljard och avse försäljningar både innanför och utanför kommungränsen.

Yttranden 2011-10-17

§ 20 AB Svenska Bostäders förvärv och överlåtelser av bostadsfastigheter i Hammarby Sjöstad, Kärrtorp och Bredäng (utl. 2011:140)

Anförande nr 122

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Den här frågan har många aspekter: demokrati, ekonomi och ideologi.

Låt mig börja med demokratin. Det var genom en lapp i brevlådan den 9 juni som de boende i 1 052 lägenheter i Kärrtorp och Bredäng fick reda på att deras hem skulle säljas till en privat värd. De har protesterat väldigt kraftfullt, de har samlat över 4 000 namnunderskrifter, de har demonstrerat, de har skrivit artiklar och de har bett att få träffa borgarrådet Larsson flera gånger. De har valt att bo i allmännyttan. De trivs med sitt boende, och de ser det som en stor tillgång att vara med i internkön. Enligt den nya lagen definieras ett allmännyttigt bolag så att det erbjuder hyresgästerna boendeinflytande och faktiskt inflytande. Man undrar om Svenska Bostäder uppfyller det kravet. I borgarnas nya budget förekommer ordet dialog 43 gånger.

När det gäller ekonomin säljer alltså Svenska Bostäder över 1 000 lönsamma lägenheter med rimliga hyror och ett taxeringsvärde på 620 miljoner för 613 miljoner. Samtidigt köper man en fastighet med 122 lägenheter med 270 miljoner i taxeringsvärde för 352 miljoner. Det är väldigt svårt att se att det här skulle vara en god affär eller att det skulle vara affärsmässigt agerat av Svenska Bostäder. Även där lär man alltså bryta mot den nya lagen. Dessutom är det förstås en väldigt dålig affär för hyresgästerna och för stadens kommande invånare eftersom det blir ännu färre lägenheter i allmännyttan. Det man kallar en bytesaffär handlar alltså om att få 122 lägenheter och ge bort 1 052.

Det är ideologin det handlar om. Det är den borgerliga ideologin som alltid sätter privat ägande före gemensamt som styr. Det är den som är i full färd med att krympa och utarma de allmännyttiga bolagen. Vi vet inte mycket om Primula Byggnads AB i dag. Det tycker vi är ett starkt skäl att återremittera ärendet. Det finns inga försäkringar om hur det kommer att bli i framtiden, eventuella försäljningar och eventuella ombildningar. Det finns flera skäl till en återremiss. Därför kommer vi nu att yrka på återremiss av det här ärendet. Vi ger faktiskt er på den borgerliga sidan en sista chans att ta dialogen med hyresgästerna och ändra detta sällsynt dåliga beslut. Lyssna på era egna hyresgäster, lyssna på stockholmarna och återremittera det här ärendet!

Anförande nr 123

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Så sent som i eftermiddags har vi lyssnat på de boende och haft en dialog med dem. De har fått framföra sina synpunkter. Trots detta tänker vi genomföra affären. Den stämmer väl överens med den politik som vi har gått till val på och de direktiv som Svenska Bostäder har fått ifrån koncernstyrel-

Yttranden 2011-10-17

sen, nämligen att vi ska föra en aktiv bostadspolitik. Det innebär att vi ska rusta upp, köpa, byta och sälja. Den är den politik som vi genomför. Efter den tidigare affären med Primula har det inte kommit fram några negativa synpunkter. Därför har vi fullt förtroende för att detta också ska kunna gå bra.

Anförande nr 124

A n n M a r i E n g e l (V): Men snälla Berthold, jag tror att din definition av dialog är lite annorlunda än min. Du säger att de har fått framföra sina synpunkter nu efteråt när vi har beslutat att det ska bli så här. Då förstår jag att ni kan ange det 43 gånger i budgeten. De önskade kanske att någon skulle lyssna på deras synpunkter. Du säger att det inte finns någonting om Primula. Det är det som är problemet. Det finns inga garantier för en långsiktig förvaltning eller lösning. Längre tillbaka i historien finns det en Primula som inte är så bra, men i dag kan man jämföra Svenska Bostäder och Primula som bolag. Hur ser deras soliditet ut, hur ser deras vinst ut och hur ser deras skulder ut? Gissa vilket bolag som inger störst förtroende hos hyresgästerna!

Anförande nr 125

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Jag tycker att det här ärendet ska sättas in i rätt sammanhang. Den borgerligt styrda kommunen Stockholm avyttrar allmännyttan i olika former och genomför den ena dåliga affären efter den andra. Vi säljer av 21 000 allmännyttiga lägenheter till bostadsrätter, och det görs till ett reapris utan dess like, vilket satte skjuts på utförsäljningarna under både den förra mandatperioden och den här mandatperioden.

På några håll ville man inte ombilda sina hyreslägenheter i allmännyttan till bostadsrätter, däribland områdena i Kärrtorp och Bredäng. Då svarar den borgerliga majoriteten med att sälja ut områdena till privata hyresvärdar och dessutom meddelas detta genom ett litet brev som trillar ned i brevlådan utan föregående diskussion vare sig med de boende i områdena eller i den här församlingen. Det sker den 9 juni därför att man på ett tydligt sätt vill förklara för alla andra som till äventyrs skulle vara emot att bilda en bostadsrättsförening att om de inte bildar en bostadsrättsförening säljer man deras boende till en privat hyresvärd av en annan kaliber som kan göra det här jobbet längre fram.

Den borgerliga majoriteten ägnar sig åt att stressa dem som bor i allmännyttan genom att först missköta affärerna i de fall man ombildar till andra lägenheter. Moderaterna i Uppsala tillämpar en helt annan modell när det gäller utförsäljningar. Man säger att man kan göra affärer med sina allmännyttiga lägenheter, men man gör det till marknadspris och man sätter alltid maximalt belopp först. Här har ni reat ut allting, och de väljare som ändå inte vill ha det straffar ni genom att sälja beståndet till en annan part.

Yttranden 2011-10-17

Dessutom har ni under diskussionens gång haft väldigt lite diskussioner med de boende. Alla dessa 1 000 hyresgäster som har bott i allmännyttan förlorar dessutom sin plats i internbyteskön. Trots att vi har påtalat att det här borde rättas till har ännu så länge inte något sådant gjorts, åtminstone inte i den omfattning som man skulle kunna kräva eftersom många av de här hyresgästerna har bott i de fastigheterna i upp till 60 år.

I den återremiss som jag också yrkar bifall till har vi skickat med att staden ska undersöka vad Primula har för ekonomisk historia och vilka långsiktiga åtaganden de har i det här området. Vi vill också att man ska undersöka vilka möjligheter det finns att låta hyresgästerna behålla sin plats i den interna byteskön inom allmännyttan när borgerliga affärer genomförs på det här sättet. Den rättigheten har betytt väldigt mycket för många av dessa, förutom att de har varit väldigt nöjda med Svenska Bostäder som hyresvärd och inte vet någonting om sin kommande hyresvärd. Det här är dåligt skött. Det är en borgerligt förd politik som handlar om att sälja ut allmännyttan. Det ska sägas i klartext.

Anförande nr 126

Ewa Samuelsson (KD): Ordförande, fullmäktige, Tomas Rudin! Jag är lite intresserad av vad som har hänt sedan det här ärendet var uppe i Stadshus AB den 19 september. Då visade det sig nämligen att Karin Wanngård, vice ordförande, och du som ordinarie ledamot inte hade någonting att säga om detta. Det finns ingenting. Både Vänsterpartiet och Miljöpartiet vill avslå förslaget till beslut, men jag hittar ingenting från Socialdemokraterna. Har ni ändrat er sedan koncernstyrelsen hade sitt möte?

Anförande nr 127

Borgarrådet Rudin (S): Är det ditt bästa försvar, Ewa, när det gäller hur ni har skött dialogen med de boende och hur ni har skött utförsäljningen av allmännyttan att säga att Socialdemokraterna har missat att skicka in en lapp i koncernstyrelsen? Vi har reserverat oss både i Svenska Bostäders styrelse och i kommunstyrelsen och kommer självfallet att agera här i kväll för samma linje. Om det där är ditt enda försvar för att genomföra den här usla affären måste jag säga att ditt politiska record i den här församlingen är ganska litet i förhållande till hur stor den här frågan är för alla de människor som drabbas av er utförsäljningspolitik. För övrigt har vi gjort en protokollsanteckning i koncernledningen som klargör vår ståndpunkt. Du är helt ute och cyklar.

Anförande nr 128

Borgarrådet Larsson (M): Fru ordförande! Jag ska försöka att inte göra dig lika upprörd nu. Jag har ett inlägg sedan. Du säger en del saker som faktiskt inte stämmer med verkligheten, Tomas. Du säger att vi rear ut saker och ting. När vi säljer, oavsett

Yttranden 2011-10-17

om det är mark eller hus och om vi säljer till fastighetsbolag eller bostadsrättsföreningar, säljer vi till det pris som marknaden betalar i just den typen av försäljningar.

Du står här gång efter annan och jämför med om man skulle sälja ett hus på den öppna marknaden för enskilda bostadsrätter. Det är en försäljning som är helt omöjlig att genomföra. Det har man erfarit i Uppsala eftersom man inte har sålt ett enda hus trots den här metoden. Säg vad det handlar om i stället för att säga att värderingarna är fel eller att man säljer för billigt! Det är inte detta det handlar om. Ni vill inte sälja. Då kan vi föra debatten på den rätta nivån i stället för att du kommer med en massa allmänt felaktiga slutsatser.

Anförande nr 129

Borgarrådet R u d i n (S): Det är inga felaktigheter. Det är ett faktum att moderaterna i Uppsala tillämpar modellen att sälja allmännyttan till det pris som bostadsrättsmarknaden är beredd att betala. Det du säger är i klartext att det inte går att genomföra några sådana affärer där man är tvungen att sälja lägenheter till ett sådant marknadspris, och därför rear ni ut dem.

Du har helt rätt. Jag säger det gärna i klartext: Vi vill inte sälja ut allmännyttan. Vi tycker att det är en viktig del av bostadsbeståndet i Stockholm. Det är en del av det bostadsbestånd som ungdomar som inte har något eget kapital kan efterfråga. Det är en del av det bostadsbestånd som äldre kan efterfråga när de vill lämna sina större lägenheter eller villor och flytta runt och bidra till rotationen. Det är en del av de lägenheter som bostadsförmedlingen kan förmedla för att underlätta för människor som vill komma till Stockholm och bosätta sig här. Det är den del av ekonomin som vi styr över så att vi kan producera studentlägenheter och annat. Det vill ni sälja ut. Det vill inte vi. Om man tillämpar en sådan politik där man vill sälja ut det bör man åtminstone göra det till det marknadspris som bostadsrättsmarknaden är beredd att betala, men då kommer det inte att bli några affärer genomförda. Därför rear ni ut beståndet.

Anförande nr 130

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Egentligen skulle jag först vilja fråga Socialdemokraterna om de har begärt någon återremiss eller hur ni vill ha de i det här ärendet. Vi kan naturligtvis debattera frågan talarlistan ut i dag och sedan ha samma debatt en gång till efter en eventuell återremiss. Du lade ett papper på mitt bord nyligen, och jag har uppfattat att ni vill ha en återremiss. Jag skulle vilja ha det klarlagt under debatten.

Det är väldigt höga tonlägen från vissa i den här salen när det gäller just den här affären. Jag undrar hur det kan vara en sådan skillnad. Den allians som nu sitter vid makten har av olika skäl bestämt sig för att sälja vissa bestånd i, i det här fallet, Svenska Bostäder för att bli ännu bättre på fastighetsförvaltning och tidigarelägga delar av de renoveringar som man har möjlighet att koncentrera sig på genom att

Yttranden 2011-10-17

släppa lägenheter i Bredäng som har vi haft stora svårigheter att förvalta både under blå och röda perioder i Stockholms historia. Det är märkligt att när Alliansen i Svenska Bostäders styrelse kommer fram till att släppa lite över 1 000 lägenheter skapar det ett ramaskri från framför allt Tomas Rudin i dag.

Jag har framför mig en lista från 1994 och framåt på fastigheter som har sålts av Socialdemokraterna till andra privata aktörer. Det är köpare som Aldax AB, Realia, Wallenstam, Thunberg, bostadsrättsföreningen Gudmundsvägen, Bostads AB Förstaden, Wallenstam igen, SSM fastigheter i Stockholm AB, Cassiopeia AB, Sofieberg i Stockholm, SSSB, Leif Bigert och så vidare. Dessa 9 000 lägenheter sålde ni till andra aktörer än allmännyttan. Hur gick det till? Hur tänkte ni då? Hur gick informationen till de berörda hyresgästerna till? Hur reagerade era kamrater i den dåvarande koalitionen? Detta kan också vara intressant att belysa i den process som föregår den här affären. Det självfallet saker och ting som påminner om varandra i dessa två ställningstaganden.

Nyligen såldes en del av Sigtunahems bestånd. I det socialdemokratiskt styrda Sigtuna sålde man till Rikshem. Det hyllades nästan på Hyresgästföreningens hemsida. Jag tycker att det är lite annorlunda när vi genomför affärer som kan vara riktigt bra för Stockholm, för fastighetsinnehavet och för Svenska Bostäder. Jag tycker att det är lite märkligt att tonläget är så högt eftersom det är liknande affärer.

Anförande nr 131

Borgarrådet R u d i n (S): Detta är ett svar på Joakims fråga. Vi har alltså yrkat på återremiss. Samma papper som du har fått är inlämnat till presidiet, och jag framförde också det i mitt anförande.

Anförande nr 132

A n n M a r i E n g e l (V): Ramaskriet kommer inte bara från oss, Joakim. Det kommer från dina egna hyresgäster. Har du missat alla de protester som har varit, de 4 000 namnunderskrifterna, alla de förfrågningar de har gjort för att få träffa dig och föra en dialog och de protestskrivelser och insändare som de har skrivit? Det är ju de som har protesterat. De skriver senast i dag i ett brev: Förutom det brev som delades ut i våra brevlådor den 9 juni har vi inte fått någon som helst information.

Och du skriver 43 gånger i din budget att lokal utveckling bygger på lokal samverkan, och sådant ska stödjas. Men i stället står du här och pratar om vad Socialdemokraterna sålde för 16 år sedan. För det första känner jag mig inte särskilt skyldig till det. För det andra undrar jag vem det är som har minskat allmännyttan här i staden. Den historiska minskningen av allmännyttans bestånd är det ni som står för. Svara för din politik i dag i stället för att tala om vad andra gjorde för 16 år sedan.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 133

Borgarrådet L a r s s o n (M): Låt mig börja med det som du begärde replik för. Jag tror att man ska ta på stort allvar att hyresgästerna inte kände sig tillräckligt trygga med den information de fick. Det har jag också meddelat dem som jag har talat med och också försökt påpeka vid ett antal tillfällen. Den information som gick till hyresgästerna den dag då Svenska Bostäder fattade beslutet borde ha innehållit betydligt mer information. De måste kunna känna sig trygga med den köpare som är aktuell. Den redovisning som köparen har av sin långsiktiga förvaltning kan vara väldigt intressant för en ny hyresgäst. Det skulle jag själv känna om det var aktuellt i mitt fall. Det är inga konstigheter med det. Det tycker jag att man borde ha gjort mycket bättre.

Jag tog upp exemplet med vad som hände från för 16 år sedan och ett antal år framåt eftersom det uppenbarligen finns lite olika synsätt på liknande affärer beroende på vilka som gör dem, och det ville jag faktiskt påpeka.

Anförande nr 134

K a r i n H a n q v i s t (S): Fru ordförande! Jag tror att du i ditt anförande sade att det här är en bra affär för Svenska Bostäder, Joakim. Det är precis tvärtom. Jag tror att du känner till att det finns en ny lag från den 1 januari i år som stipulerar att de allmännyttiga bostadsbolagen ska vara konkurrensneutrala och drivas affärsmässigt. Anser du att det är affärsmässigt när man säljer 1 100 lägenheter för 613 miljoner när taxeringsvärdet är 620? Är det affärsmässigt? Är det affärsmässigt att köpa 122 lägenheter där taxeringsvärdet är 270 miljoner för 352 miljoner? Är detta affärsmässigt, och är det konkurrensneutralt gentemot Primula?

Anförande nr 135

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag tror faktiskt att det börjar bli dags för den del av salen som inte tycker att saker och ting sker affärsmässigt att fundera på hur affärer genomförs i den här staden. Vi har oberoende värderare som har landat på det som är marknadspris. Det handlar om att se till att man hamnar så rätt det bara går utifrån fastighetens standard. Varför ska Socialdemokraterna påta sig kompetensen att göra fastighetsvärderingar som skiljer sig från vad alla andra fastighetsvärderare kommer fram till? Hur kommer det sig att ni alltid vet lite bättre än den samlade kompetensen?

Det kan man faktiskt fråga sig. Jag tycker att vi ska få slut på fastighetsvärderingarna i den här salen. De stämmer aldrig överens med verkligheten.

Anförande nr 136

E w a L a r s s o n (MP): Jag vill tala lite om verkligheten. Alla är ju ägare av sin verklighet, och vi har olika synpunkter på vad som är verklighet. Vi i Miljöpartiet står helt bakom förslaget på återremiss. Vi gör det därför att vi vill titta på köparens

Yttranden 2011-10-17

ambitioner med fastigheterna. Vi vill att man också ska se hur man kan ge möjlighet för dem som har investerat i att stå i Svenska Bostäders egen kö kan få ha kvar sitt kösystem. Många bor i Svenska Bostäder av ideologiska skäl. Vi anser att oavsett vad man har för ideologi ska det vara rent spel. Man ska veta vilka regler som gäller hela vägen ut.

Det blev storm i Kärrtorp och Bredäng, men här i debatten sade Joakim Larsson att han beklagar att de boende inte kände sig trygga med beslutet. Som vice ordförande i stadsdelsnämnden fick jag reda på beslutet genom näringslivsrådet i Kärrtorp. De var väldigt upprörda. Varken de boende eller näringslivet, det lokala företagandet i centrum i Kärrtorp där fastigheterna ligger, har fått någon information, dialog eller förfrågan om vad de tycker om den här affären. Man ville gärna ha ett samtal före beslutet. Det vill man. Det är det som är dialogen; man möts och samtalar.

När vi pratar om de kommunala bostadsföretagen gömmer sig ordföranden bakom att man ska jobba affärsmässig. Men det innebär inte att man inte ska erbjuda hyresgästerna boendeinflytande och inflytande i bolaget. Det står också i lagstiftningen. Det här var inget boendeinflytande. Vi får väl se om det är några som kommer att gå vidare med detta juridiskt.

Våra boende i Kärrtorp är väldigt oroliga. En dialog brukar man ju ha för att fånga upp oro och gå igenom vad som egentligen ska hända. Eller hur? Vi har också ett näringsliv som är väldigt oroliga. De har ett attraktivt läge i dag. Det är ett näringsliv som inte har råd med hyreshöjningar. Fastigheterna är i behov av renovering. Vi har ingen aning om vad hyreshöjningarna kommer att leda till sedan och vad som kommer att hända med vårt lokala näringsliv. Vi ser fram emot den här återremissen och en vända till om demokrati och dialog.

Anförande nr 137

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det är lite intressant hur man ska informera om en affär i förväg samtidigt som man inte kan informera om den innan beslutet är fattat. Det är lite svårt. Jag undrar hur dina oppositionskollegor betedde sig när dessa 9 000 lägenheter såldes till andra aktörer. Hur gjorde man det rent affärsmässigt? Men det finns kanske en metod. Vi får se.

Jag tycker att det är viktigt att konstatera att informationen inte har varit tillräcklig eftersom de boende uppenbarligen inte känner sig trygga med den affär som Svenska Bostäder har gjort. Därför tycker jag att informationen skulle ha gått ut i större omfattning.

Låt oss lämna det och konstatera att det här är en affär där lägenheterna i praktiken går till en annan hyresvärd som har ett långsiktigt förvaltningsintresse och vill renovera. Du känner väl till hur hyresförhandlingar går till, Ewa? Även om Svenska Bostäder renoverar blir det höjningar av hyran. Om du ska ha kvar hyrorna på samma nivå får du nog sluta att renovera alla kåkar i den här staden.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 138

E w a L a r s s o n (MP): Vilken larvlig slutkommentar! Den tänker jag inte kommentera. När Svenska Bostäder ska göra ändringar ska de också föra en dialog och erbjuda hyresgästerna ett boendeflytande. Det har man inte gjort. Man har inte haft något boendeflytande. Det är intressant att Joakim Larsson beklagar att de inte kände sig trygga. Den kommentar som Joakim Larsson gick ut i medierna med kom först när det hade börjat storma. Först när människor var upprörda och gick med namninsamlingar kom Joakim Larsson fram och sade: Jag beklagar. Vi borde ha kommunicerat.

Vi tycker att det är skamligt att behandla människor och deras boende så. Boendet är det viktigaste vi har. Alla människor ska bo någonstans. Det är oerhört viktigt var man investerar sitt boende. Det är ideologiskt att investera i allmännyttan. Man bor där av ideologiska skäl. Många människor gör det eftersom de vill ha ett inflytande och den interna kön.

Anförande nr 139

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Ordförande, fullmäktige! I min verklighet står det 330 000 människor i bostadskö i Stockholm. Vi har en stor inflyttning, som ni vet, och vi är Sveriges tillväxtmotor. Det ska vi vara glada för, men vi kan inte blunda för den utmaning vi har att förse nya stockholmare med bostäder. Därför prioriterar vi i Centerpartiet och Alliansen en hög takt på bostadsbyggandet. I budgeten som ska debatteras om ett par veckor visar vi att vi tar ansvar för dem som står utanför bostadsmarknaden. Det gör vi till exempel genom nya studentlägenheter, exploatering i högre grad och åtgärder som medför billigare bostäder och bredare utbud genom att införa ägarlägenheter och parkeringsköp till exempel.

För att ge dem som står utanför en chans att få en egen lägenhet är det nu extra viktigt att ha aktiva bostadsbolag som bygger i hög takt och förädlar sitt bostadsbestånd. Vi måste se dem som står utanför bostadsmarknaden.

Att Svenska Bostäder byter och säljer delar av sitt bestånd är en del i en aktiv förvaltning som krävs för att uppnå stadens mål. Genom den här affären får vi till exempel fler hyresrätter i Hammarby Sjöstad som är kraftigt dominerat av bostadsrätter. Vi får också en ny stor privatvärd. Vi tror att det är bra med en blandad stad. Det är som sagt glädjande att vi har en stor privatvärd som vill satsa i Stockholm. Svenska Bostäder, Familjebostäder och Stockholms hem kan inte på egen hand bryta utanförskapet på bostadsmarknaden. Om vi ska nå en inkluderande bostadsmarknad är det viktigt att både kommunala och privata bolag är med.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 140

A n n M a r i E n g e l (V): Hej Christer! Jag skulle gärna vilja att du förklarade hur det kan bli fler lägenheter av den här affären. Det hjälper väl inte dem som står i bostadskön att man överlåter ett antal lägenheter som Svenska Bostäder har till Primula AB? Tvärtom är det väl nästan så att allmännyttan är den som lämnar flest lägenheter till bostadskön. Jag är fullständigt överens med dig om att det måste byggas mer, men detta skapar inte heller något nytt byggande. I koncernen har vi i dag fått reda på att allmännyttan inte ens når det blygsamma byggmål man har på 2 500 lägenheter eftersom man inte får markanvisningar av staden och eftersom det blir olika fördröjningar.

Den här affären kan inte skapa fler nybyggda lägenheter, och bytesaffären i sig skapar inte fler lägenheter.

Anförande nr 141

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Om inte våra allmännyttiga bolag uppfyller målen – desto viktigare är det då att ha privata bolag som också kan hjälpa till i den exploatering som ska till. Vi kan inte tro att staden ska ta ansvar för varje ny bostad som ska tillkomma. Det är jätteintressant med nya värdar som bygger hyresrätter; det måste även du hålla med om.

Anförande nr 142

Borgarrådet R u d i n (S): Jag är den förste att säga att jag tycker att det skulle vara bra om Svenska Bostäder utökade sitt bestånd i Hammarby Sjöstad. Jag skulle gärna se att allmännyttan byggde både i Hammarby Sjöstad och i andra intilliggande områden så att vi får fler allmännyttiga lägenheter.

Men, Christer, den här bytesaffären är inte bra: 122 lägenheter i Hammarby Sjöstad mot 1 052 lägenheter i Bredäng och Kärrtorp som övergår i privatbestånd, dessutom till de priser som vi har fått redogjort för här. Detta är en ideologiskt betingad utförsäljning av allmännyttan. Vi har inga som helst garantier för vad Primula har för långsiktigt åtagande när det gäller att fortsätta utveckla dessa områden. Det du kallar för aktiv hyresvärd i detta fall är att gå från en mycket omtyckt allmännyttig hyresvärd – där 4 000 namnunderskrifter motsätter sig affären – till en fastighetsägare i form av Primula som ingen vet någonting om och som alla är osäkra på. Jag betackar mig för den typ av aktiv-hyresvärds-politik som du står för.

Anförande nr 143

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Tomas! Jag har mött en del av dem som bor i dessa områden, och jag förstår deras oro när det gäller Primula och så vidare. Jag tycker också att det är tråkigt att de mister sin plats i den interna bostadskön. Men jag är övertygad om att också Primula kan tillgodose dem med byteslägenheter. Jag är också övertygad om att det hjälper till att få in en ny stor, privat värd i Stockholm

Yttranden 2011-10-17

när det gäller den mångfaldsmarknad som vi behöver. Jag tror inte att vi kan förlita oss på att våra kommunala bolag ska lösa hela bostadsproblematiken i Stockholm. Jag tycker därför att det är välkommet med Primula som hyresvärd.

Jag tror att många människor väljer att bo på en plats och inte hos en specifik hyresvärd. Jag tror att man väljer att bo i Bredäng, i Högdalen, i Kärrtorp, på Östermalm eller var man nu bor. Jag tror att det är underordnat vem som är hyresvärd om denna hyresvärd är en stabil och stark hyresvärd, och det uppfattar jag att Primula är.

Anförande nr 144

R e b e c c a A d a m i (MP): Jag tror att de som följer den här debatten känner att den förs långt över huvudet på oss – vi som bor i Bredäng och Kärrtorp. Debatten borde inte vara en styrkedebatt mellan röd och grön ideologi. Vi gröna vill att debatten ska fokusera på de berörda människornas rätt till demokratiskt inflytande.

Jag är en av dem som bor i Bredäng. Jag får ont i magen när jag sitter här och hör att så här stora beslut som rör så många människor kan fattas utan att man tar hänsyn till dem som berörs. Det fria valet borde inte vara ideologiskt styrt. Detta kanske inte primärt handlar om allmännyttan eller inte, utan det handlar om förtroende – förtroende för en hyresvärd och förtroende för oss som sitter här i dag och fattar besluten.

Anförande nr 145

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Jag vet faktiskt inte riktigt vad frågan var. Det handlar om hur bostadsbolaget har skött informationen. Återigen: Jag är säker på att någon som är ordförande i bolaget kommer att kunna svara på den frågan lite bättre än vad jag kan.

Anförande nr 146

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ordförande och fullmäktige! Det var helt underbart att höra Christer säga att man strävar mot blandade bostadsområden när ni har rensat innerstaden från allmännyttan. Så gick det med den blandningen!

Det handlar också om denna tilltro till stora aktörer. Ni sålde på en sekund hela Hjulsta! Ni sålde hela Hjulsta bara så där: Knäpp! Och har de fått det bättre där än när husen ägdes av Svenska Bostäder? Nej, det har de inte.

Vi hör hela tiden detta snack om fler intressenter och fler som är med och bygger upp Stockholm. Visa mig först resultat, till exempel vad den privata värden gör i Hjulsta som är så himla mycket bättre än vad Svenska Bostäder skulle ha gjort om de hade haft kvar lägenheterna!

Yttranden 2011-10-17

Jag skulle vilja prata om den nya lagen. Ni i majoriteten använder hela tiden den nya lagen för att prata om affärsmässighet. Men i lagen står det att allmännyttan är ett bolag som erbjuder boendeflyttande *och* inflyttande i bolaget. Jag skulle vilja ställa en direkt fråga till Joakim Larsson: Hur har detta inflyttande skett i denna affär? Det handlar inte om boendeflyttande där man har inflyttande över sin gård eller över sin trappa. Det handlar om inflyttande i bolaget, och det står i den nya hyreslagen. Hur har ni tillfredsställt detta? Hur har ni uppfyllt den nya lagens krav?

Anförande nr 147

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Om vi börjar med Hjulstaaffären, som du började med, Ann-Margarethe, är det ganska märkligt att du antyder att hyresgästerna där kanske inte har fått det sämre men att de absolut inte heller har fått det bättre. De har det med andra ord precis likadant. Jag skulle vilja säga att jag hittills inte har stött på någon, förutom möjligen i den här salen, som är upprörd över affären i Hjulsta. Bland de boende har jag inte upplevt det. När vi sålde, i det fallet till Einar Mattsson, var det tvärtom många som applåderade affären. Många av dem som arbetar inom Svenska Bostäder ville till och med bli förflyttade till kontoret i Hjulsta.

Nu handlar det dock om boendeflyttande. Det finns nog många som känner att man skulle kunna ha ett mycket större inflyttande över Svenska Bostäders beslut i den här affären. Det stämmer. Men det finns inte på det sätt som du beskriver att lagstiftningen ska tolkas.

Anförande nr 148

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag fick faktiskt inget svar eftersom herr Larsson föredrar att göra en jättevacker beskrivning av Hjulsta i stället för att svara på in fråga om den nya lagen. Det tycker jag var väldigt tråkigt, Joakim Larsson.

Anförande nr 149

A b i t D u n d a r (FP): Ordförande! Jag börjar med att yrka bifall till kommunstyrelsen.

För mig handlar ärendet om två saker. Det ena är blandade boendeformer. Vi skapar nu ytterligare 122 lägenheter i Hammarby Sjöstad. Det är hyresrätter, och det tycker jag är jättebra. Det andra är att skaffa ytterligare en aktör i just i miljonprogramsområdena. Det tycker jag är demokrati. Vi har gått till val på att vi gärna vill att människor i miljonprogramsområdena ska omvandla sina bostäder. Om det inte går tycker vi att det är viktigt att också andra aktörer kan äga och förvalta i dessa områden. Detta är inga hemligheter.

Jag tycker att detta visar att vi har en ambition. Vi har en idé just i dessa områden genom att skapa stabila boendeformer. Bostadspolitiken är en del av socialpolitiken.

Yttranden 2011-10-17

Jag som socialpolitiker brukar alltid ta detta exempel. Jag tycker att det är jätteviktigt att ha dessa ambitioner och att visa vad man vill göra.

Men här säger ni dogmatiskt bara nej och visar ångest över att vi säljer ut allting. Det stämmer inte! Vi säljer inte. Jag sitter i Familjebostäders styrelse. Jag kan garantera att det kommer att finnas allmännytta kvar. Det handlar om att man skapar ytterligare aktörer. Hyresrätterna kommer att finnas kvar.

Kom inte här och säg att det ena eller det andra är bättre! Jag har själv erfarenhet av både privata värdar och allmännyttan. Varje gång jag ringde allmännyttan påminde jag mig om att så här gör man i Sverige. Men nu menar jag inte att man självklart ska vilja bo i allmännyttan och att det per automatik är bättre än annat. Det finns både dåliga och bra privata värdar, och allmännyttan är inte per automatik bra. Om ni bara blundar och försvarar allt detta av ideologiska skäl menar jag att ni inte har några ambitioner för de här områdena.

Anförande nr 150

Borgarrådet R u d i n (S): Abit! Du säger att ni har en ambition och en idé för dessa områden. Samtidigt säger du i ditt inlägg att detta är en aktiv politik ni har för att förändra dessa miljonprogramsområden. Varken Bredäng eller Kärrtorp är några miljonprogramsområden. Den lokalkunskap du har om dessa områden tycks vara bortom all räddning. Hyresfastigheterna har i flera fall funnits där i 60 år. Andra är uppförda under senare tid, men de flesta har funnits där länge. De uppfördes långt innan dess att miljonprogramsområdena över huvud taget kom på tal.

I dessa områden finns det över huvud taget inga som helst klagomål på hur allmännyttan har förvaltat sitt bestånd. Tvärtom har det kommit in 4 000 protester mot de 1 000 lägenheter som är ute till försäljning. Och du pratar om att det är ett miljonprogram som du vill göra om. Du kanske inte ens är på samma ställe när vi diskuterar och debatterar detta. Du kanske håller på att ombilda i något annat område, men vi pratar om Kärrtorp och Bredäng.

Anförande nr 151

A b i t D u n d a r (FP): Du har helt rätt, Tomas. Jag talade om vårt program. Du får gärna gå och kolla i de valprogram vi skriver om bostadspolitiken. Jag kan justera det jag sade och säga det vi säger där: I socialt syfte har vi ambitionen att göra någonting åt de områden där allmännyttan dominerar. Vi ska höja statusen och skapa boendestabilitet i dessa områden. Det ska inte vara områden där folk bara flyttar in och ut. Även där det inte går är det viktigt att det inte bara är allmännyttan som dominerar, utan det är viktigt att också andra kommer in i området just för att skapa stabilitet. Det är bra för området, och vi tror att det gör det bättre.

Hjulsta är bara ett exempel. Jag vill gärna fråga: Hur många telefonsamtal har ni fått om att det har blivit sämre?

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 152

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Abit! Jag tycker att du ska gå in på Hyresgästföreningens information om vilka hyresvärdar som missköter sig. Jag lovar dig att där finns en otrolig massa privata hyresvärdar och inte så mycket allmännytta. Med detta inte sagt att det inte finns bra privata värdar. Men att därmed säga att det blir bättre i ett område och att vi får större variation för att det blir en del privata ägare är absolut inte riktigt klokt.

Ni gick till val på att sälja ut, men ni gick också till val på att ha en dialog med invånarna. Ni följer inte ens den nya lagen där det står att de boende ska ha inflytande. Du kanske inte duckar som Joakim Larsson, utan du kanske kan tala om hur ni ska tillämpa den nya lagen om inflytande.

Anförande nr 153

A b i t D u n d a r (FP): Jag ska ta ett exempel. I trycket av debatten stirrar sig både Ewa Larsson och andra personer blinda på det ideologiska och dogmatiska och tror att det är därför vi säljer ut det offentliga och det allmännyttiga. Det var detta exempel jag tog upp. Det är ingen självklarhet att allmännyttan alltid är bättre för den enskilde individen. Det är det jag är ute efter.

Jag har bott hos både privata hyresvärdar och hos allmännyttan. Det finns både bra och dåliga värdar. Men för den delen är det inte per automatik så att allmännyttan alltid är bättre för varje enskild individ. Jag tycker inte att man bara ska måla det hela svart eller vitt. Det var det som var min poäng med exemplet.

Anförande nr 154

E w a L a r s s o n (MP): Detta är en klagörande debatt. Jag har full respekt för er ideologi och för att ni tror att blandat boende blir bättre och så vidare. Det kanske det kan bli. Men man ska veta vad man pratar om. Kärrtorp är ett attraktivt område. Det är ett hett område. Det är inget miljonprogramsområde som i dag står inför ett upprustningsbehov på det sättet.

Svenska Bostäder har också ett stort intresse för den goda närmiljön i området. Det vet vi som jobbar i stadsdelsnämnden. Vi vet också att Svenska Bostäder lokalt hos oss står för en halv miljon som de lägger in i verksamhet för ungdomar i vårt Skarpnäckslyft. De är rent ut sagt *pissed off* nu. Hur kommer det att gå med våra projekt och med ungdomssatsningen? Vi vet inte det.

Svenska Bostäder gör så mycket mer på olika ställen. Just här kunde ni väl ha kollat om detta med Kärrtorp stämde med ert partiprogram innan ni fattade beslutet.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 155

A b i t D u n d a r (FP): Det är i Svenska Bostäders styrelse man diskuterar detaljerna i de affärer som har gjorts, och nu är inte vi där. Det handlar om helheten. Återigen: Jag tycker att detta projekt visar ambitionen i de områden där allmännyttan dominerar. Där vill vi ha andra aktörer för att göra det bättre och höja statusen. I Bredäng, till exempel, är detta på gång. Priserna börjar gå upp, och det tycker jag är glädjande och jätteroligt. Det var det ena.

Det andra är att jag inte tycker att ni är konsekventa. När ni styrde köpte Svenska Bostäder ett hus i Årstadal av JM 2005 eller 2006. Vi tyckte att det var jättebra, och vi försvarade det. Men grejen är att när vi köper hyresrätter i Hammarby Sjöstad är ni plötsligt emot det. Det är ofattbart för mig.

Anförande nr 156

S a l a r R a s h i d (S): Oavsett vilket försvar borgerligheten har så har denna affär varit orättvis. Man har behandlat delar av Bredäng och Kärrtorp och hyresgästerna där på ett orättfärdigt sätt. När vi hör de demokratiska argumenten här är det tydligen demokratiskt att äga, men inte att låta människor få leva i en hyresrätt. Man pratar demokrati utifrån den formen. Det är fullt demokratiskt för folk att få en blandning av olika bolag och allt det andra. Men det gäller visst inte för hyresrätten. Demokratin bör i stället utgå från invånaren, från medborgaren, och inte från företaget.

Det känns som att borgerligheten till vilket pris som helst vill privatisera; det kan vi se. Ni är förblindade av ideologiska skyggglappar och har en förbittrad syn på allmännyttan trots att allmännyttan som konstruktion har varit en bidragande faktor till att tillväxten har ökat här i Sverige och Stockholm och har varit stockholmarnas egen kraft när det gäller att kunna konkurrera med andra.

Just denna affär är, som många av oss i Socialdemokraterna har varit inne på, en orättfärdig affär. Jag bor själv i Bredäng. Jag tycker att det är jättekonstigt att man bara får ett brev i lådan och sedan ska svara upp till det. Det är inte okej, helt ärligt, hur mycket ni än försöker undgå dialogargumenten. Som vanligt är borgerlighetens bild verklighetsfrånvänd.

Förra året gick det ut en förfrågan till många invånare i Bredäng om ifall de kunde tänka sig att köpa våra hyreslägenheter. Många svarade nej, däribland min mamma. Hon tyckte nämligen att de chanser som finns för ungdomen inte får försämrats. Alla har inte det egna kapitalet. Vad är det för demokratifrågor ni pratar om? Det är en rättighet och en möjlighet att kunna flytta ut. Ändå står ni här och pläderar för demokrati. Ni är totalt odemokratiska. Ni har inte heller tagit del av valfriheten. Du får jättegärna gå upp och begära en replik i stället för att stå och håna mig där!

Nu, i andra omgången, är det precis det som Tomas är inne på. Man vill skrämma människor till att köpa sina lägenheter i stället. Det är inte okej. Det är inte okej för

Yttranden 2011-10-17

de människor som bor där ute. Min fråga till borgerligheten är: Varför är det fel att äga saker och ting gemensamt? Vad är det som är fel med det? Vad är det som gör att vi gemensamt kan äga våra hyreslägenheter och se till att folk får möjligheten att flytta hemifrån? Vad är det för verklighetsfrånvänd politik ni för? Varför vill ni förstöra ett fullt fungerande system som ger både social rörlighet, frihet och ett jämlikt och rättvist förhållandesätt för att kunna konkurrera med varandra?

Anförande nr 157

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ordförande! Det var stora ord och ett högt tonläge, Salar Rashid. Jag hoppas att du tycker att vi lever i en demokrati och att vi ska göra det. Har du någon gång funderat på vem det är som beslutar om vem som ska äga vad? Enligt min uppfattning är det den som äger en sak som beslutar om vederbörande vill fortsätta att äga eller om man vill sälja. Vad jag har förstått av de mänskliga rättigheterna finns det ingenstans skrivet att det är en mänsklig rättighet att bo i en kommunal hyreslägenhet.

Beträffande informationen har vi sagt flera gånger att den kan förbättras. Men när det gäller ett så stort antal personer som skulle informeras här var det snabbaste sättet att de fick ett brev i brevlådan. Men vi ska i fortsättningen tänka på att det ska kompletteras med att vi bjuder in till ett möte som är förplanerat och där vi kan informera bättre och tydligare.

Anförande nr 158

S a l a r R a s h i d (S): På vilket sätt fick vi som ägde detta gemensamt en chans och en möjlighet att säga om vi ville att Primula skulle köpa detta? Precis som du är inne på är detta en demokratisk fråga. Det handlar om äganderätten. Vi ägde detta gemensamt – punkt slut.

Med borgerlighetens privatiseringspolitik och oförmåga och likgiltighet inför att bygga billiga och bra hyresrätter kommer ni tillsammans att förgöra Stockholm – punkt slut. Det är så det är.

Anförande nr 159

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Vi brukar vara överens när vi diskuterar att det är bra med blandat boende i den här staden. Jag tycker också att det är bra med blandat ägande. Det är positivt för bostadsområdena, och det gör dem attraktiva. I många olika sammanhang pratar vi om att benchmarking är viktigt, och det gäller såklart också när det handlar om att ta hand om fastigheter och hur ett område ska utvecklas.

Vi säljer inte hyresrätter till privata fastighetsägare för att det ska bli bostadsrätter i denna affär. Det handlar om att hyresrätter fortsätter att vara hyresrätter. Jag vill understryka detta eftersom det verkar som en del har missuppfattat det i frågan.

Yttranden 2011-10-17

Vi har gjort en sådan här affär tidigare. Det fanns en oro då också bland en hel del av dem som hade bostäder i bland annat Hjulsta. Men när affären var klar visade det sig att det inte alls har kommit några protester. Tvärtom har det visat sig att man är mycket nöjdare efteråt.

Nu har återigen engagerade medborgare lyckats samla in protestlistor. Det ska naturligtvis tas på största allvar. Men det finns också en del av befolkningen som är tyst, ibland en tyst majoritet, i sådana här frågor. De har kanske uttalat sin åsikt i mindre sammanhang än på protestlistor, och de tycker faktiskt att detta kan vara en bra affär. Ibland önskar de att de inte bodde i allmännyttan. Precis som flera talare har sagt tidigare går inte gränsen mellan allmännyttan och privata fastighetsägare. Det finns bra och dåligt på bägge sidor.

Det sägs att detta är en dålig affär. Jag vill understryka det som också har nämnts tidigare; när det gäller värderingar av dessa fastigheter är det oberoende värderingskonsulter som gör dessa. Vi får sedan ta del av dem och kan fastställa priset. En annan viktig del i affären är att den personal som berörs av övergången erbjuds möjlighet till anställningar i nya bolag. På det sättet skapas en trygghet för dem.

Jag skulle vilja ställa en fråga till Miljöpartiet, som i sin reservation inleder med att säga: Generellt anser vi att det är bra att staden i bostadsområden där ett fåtal bostadsbolag har stora fastighetsbestånd verkar för att få in nya bostadsaktörer. Vad menar man med denna mening? Generellt sätt är man alltså för, men här blev det plötsligt en ideologisk fråga där vi på den här sidan tydligen ska skämmas. Vad menar Miljöpartiet med denna formulering?

Anförande nr 160

A b d o G o r i y a (S): Ordförande! Några av er har i kväll nämnt Hjulsta. Men vad är sanningen bakom hela Hjulstaaffären? Under förra mandatperioden satsade ni flera miljoner på det så kallade Bilda bostad. Ni misslyckades med att övertyga Hjulstaborna att ombilda hyreslägenheter till bostadsrätter. Vad gjorde ni då? Ni bestämde över huvudet på dem och sålde hela beståndet utan att ens fråga dem. När de protesterade och ville ha kontakt med er i Hjulstaskolan fanns det inte en enda borgerlig politiker där. De fick protestera för sig själva utan er närvaro. Så var sanningen. Jag tror att politiken vinner på att vara objektiv.

Anförande nr 161

E w a S a m u e l s s o n (KD): Jag berättar bara det som jag har upplevt, nämligen att av många av dem som var oroliga inför affären i Hjulsta har jag träffat flera stycken som i efterhand säger: Vår oro var obefogad. Vi tycker att det här var en bra affär. Det var det jag försökte berätta.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 162

A n n M a r i E n g e l (V): Ewa! Din tysta majoritet kan ju bara bestå av högst 10 procent eftersom 90 procent av de boende har skrivit på protestlistor.

Jag tänkte läsa upp en bit av ett brev från en av de boende, som kom i dag. Det står: Jag vill bara påminna om att det är ett beslut om våra hem ni kommer att vara med och fatta. Stockholms stad med Bilda bostad har just nu en kampanj i de södra stadsdelarna med devisen: Ditt eget boende – ditt eget val. Vi väljer Svenska Bostäder.

Anförande nr 163

E w a S a m u e l s s o n (KD): Jag kan bara berätta för dig att jag känner åtskilliga i närområdet i Kärrtorp som gärna skulle se att det blev andra fastighetsägare som tog över den del som Svenska Bostäder har i dag. Det är alltså olika; alla tycker inte som ni på den där sidan.

Anförande nr 164

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Så hemskt det skulle vara om alla tyckte lika – fy sjuttsiken! Precis som jag sade tidigare har vi full respekt från Miljöpartiets sida för att man i ert partiprogram vill ha blandade upplåtelseformer. Vi tycker själva att stadsdelar med ett blandat boende med hyresrätter, bostadsrätter och egnahem brukar vara de som är de tryggaste. Det är någonting som vi eftersträvar.

Men man måste också när man gör en sådan här affär veta var det är någonstans man sätter ned foten. När det gäller Kärrtorp, som byggdes 1951 och där Svenska Bostäder är dominerande i centrum, finns det ett bra samarbete mellan oss i stadsdelsnämnden, näringslivet och Svenska Bostäder. Då kanske man ska låta bli att göra någonting där. Man kanske ska låta bli att sälja ut en central del i centrum som kommer att öka enormt i fastighetsvärde. Det vet vi, för det här är ett hett område och det kommer att bli väldigt attraktivt där. Då kanske inte pizzerian, keramikverkstaden eller de som syr om kläder har råd att vara kvar. Det är vårt lokala företagande, som vi är noga med att ha kvar.

Anförande nr 165

E w a S a m u e l s s o n (KD): Nu är det fortfarande hyresrätter vi pratar om. Det ska fortsätta att vara hyresrätter. Många av dessa människor är samma människor som kommer att finnas kvar. De vill naturligtvis att det ska vara ett aktivt centrum.

Det jag undrade över när det gäller Miljöpartiet är att ni säger att det är bra om man får in nya bostadsaktörer där det bara finns ett fåtal bostadsbolag. Vad menar ni med det när ni inte tycker att det är okej just här i Kärrtorp?

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 166

C h r i s t i a n V a l t e r s s o n (MP): Man skulle kunna diskutera matematiken i den här affären – att byta 1 000 lägenheter i Bredäng och Kärrtorp mot 100 i Hammarby Sjöstad. Man skulle såklart kunna diskutera prissättningen; det är det många som framgångsrikt har gjort här. Man skulle kunna diskutera hur ideologiskt drivet detta är.

Men jag tänkte diskutera någonting så banalt men samtidigt fullständigt självklart som demokrati. Det har tillkommit protestlistor med flera tusen namn här som är emot denna försäljning. Det kan vara så att man är tondöv gentemot protestlistorna. Men då kanske man ändå läser tidningarna och ser att DN uppmärksammar att man snuvats på 17 år i bostadskön. Man kanske läser Epsteins blogg, där man ser att det var protester vid förra kommunfullmäktigesammanträdet. Där finns fullt med bilder. Man kanske läser Stockholms Fria, där det står: De har fört oss bakom ljuset.

Om man inte uppmärksammar när människor protesterar mot den här typen av problem blir jag ganska fundersam. Inte ens när man lägger örat mot marken och känner efter vad det är människor tycker uppmärksammar man den minsta lilla skakning. Är man helt tondöv gentemot vad medborgarna i Stockholms kommun tycker om de förändringar som man dunderar igenom? Väljer man att göra sådana här saker alldeles oavsett vad de som bor i bostadsbestånden tycker? Det gör mig oroad, och det gör att jag funderar över vilken syn man har på demokrati.

Berthold Gustavsson började debatten med att säga: Jag har träffat medborgare och boende så sent som i dag. Men jag tror att det är just det som är problemet – man har träffat dem *nu*, efter det att man gick ut med information i frågan. Man gjorde det inte före utan långt efteråt. Man gick inte ut med information och sade: Vi vill prata med er som bor här. Vi funderar på att göra en försäljning. Vad tycker ni om det? I stället gick man ut och sade: Vi ska genomföra denna förändring. Det är det som är problemet. Man kan ha två synsätt på demokrati. Antingen är man den typ av politiker som för en dialog med sina medborgare och känner efter vad de tycker och som sedan, väl förankrat med medborgarna, fattar ett beslut. Eller så är man en annan typ av politiker, som dunderar igenom beslut och sedan efteråt säger: Oj då – var det så här de tyckte? Nu kan jag träffa dem och höra lite om vad de tyckte så här i efterhand! Det är också ett sätt att förhålla sig till medborgarna och demokratin.

Anförande nr 167

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ordförande! Jag undrar om du, Christian, kan tala om för mig i vilket sammanhang man offentliggör en affär och hör med de berörda hur de ställer sig till affären innan den genomförs om det är två bolag som ska genomföra en affär.

Du hänvisade till det som skedde i eftermiddags. Förutom att vi lyssnade på de boende var det också en representant från Hyresgästföreningen med på mötet. Vi frågade honom vad hans uppfattning om Primula var och om det hade varit några

Yttranden 2011-10-17

klagomål eller någonting när det gäller de tidigare hyresrätter de hade köpt från staden eller för övrigt. Han sade att han inte hade hört någonting, så av den anledningen skulle de boende inte behöva känna någon oro.

Anförande nr 168

C h r i s t i a n V a l t e r s s o n (MP): Jag skulle vilja hävda att det inte spelar någon roll om man skulle sälja till en fastighetsägare som var hur bra som helst. Jag tycker att det är ganska självklart att man oavsett vilket för en dialog med dem som bor i lägenheterna om vad de vill och vad de tycker. Det var inte denna fråga – om hur Primula har agerat tidigare – jag var inne på över huvud taget. Jag diskuterade demokratin och förmågan att föra dialog med de boende i denna fråga. Det är helt uppenbart att ni inte hade denna förmåga, utan ni för dialogen nu, efteråt. Ni gjorde det inte tidigare.

Jag bodde i Bredäng fram till alldeles nyligen. Jag mötte folks frustration på torget där i somras. Informationen kom sent, vissa fick läsa den i tidningen och andra fick, om de hade tur, ett brev hem. Man behöver inte gå in i en prisdiskussion med alla som bor där; jag förstår att det är orimligt. Men man kan föra en ganska enkel dialog och fråga: Vad vill ni? Vad tycker ni om ert boende? Vad tycker ni om upplåtelseformen?

Anförande nr 169

K a r i n E h l i n K o l k (S): Valfrihet – hur många gånger har man inte hört det från den andra talarstolen här uppe? Jag tänkte exemplifiera det med ett brev från en medborgare som bor i en av Kärrtorpsfastigheterna till alla ledamöter av kommunfullmäktige. Det står: Stockholms stad vill bilda bostad med en kampanj i de södra stadsdelarna med devisen Ditt eget boende – ditt eget val. Vi väljer Svenska Bostäder. För två år sedan hade vi en ombildningsprocess i en av fastigheterna i Kärrtorp, Understen 1, med 167 lägenheter. Majoriteten för ombildningen nådde aldrig 50 procent. Varför? Jo, därför att vi tycker om Svenska Bostäder. Det har varit en bra hyresvärd i 60 år i år. De punkter vi är mindre nöjda med har vi arbetat hårt för att utveckla med gott samarbete mellan boende, Hyresgästförening och personal på Svenska Bostäder. Det är inte så att vi inte tror att det kan bli bra under andra förutsättningar, men det vet vi inget om.

Syftet i ärendet beskrivs i beredningen som att minska sina fastighetsbestånd i de delar av staden där bolagen har en stor andel av bostäderna och att stärka sin representation där allmännyttan är underrepresenterad. Jag har ett tips till den styrande högermajoriteten: Ett annat sätt att uppnå detta är att prioritera hyresrätter i sin nyproduktion. Då får de personer som aktivt har valt att bo i Stockholms allmännytta faktiskt göra det.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 170

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Vi ska trots allt debattera detta en gång till, men låt mig berätta något. Det sista som du sade nu, Karin, var att vi bör prioritera hyresrätter. Jag har för mig att det var så du uttryckte det. Det stämmer; vi gör faktiskt det. 57 procent av alla markanvisningar i år hittills har gått till hyresrätter. Vi har en större andel privata värdar som ger sina lägenheter till den gemensamma bostadsförmedlingen. Vi har haft all time high två år i rad. Det är fler och fler som använder sig av detta.

Den märkliga konsekvensen av dagens affär om det nu skulle ha fattats beslut om den – men nu blir det ju inte så – är att fler lägenheter i praktiken kommer att hamna hos Bostadsförmedlingen eftersom det inte är lika många lägenheter som läggs till en internkö. Det är alltså fler lägenheter som kommer alla stockholmare till del. Märkligt, eller hur?

Anförande nr 171

K a r i n E h l i n K o l k (S): Fast det där är inte sant. När sedan en person tar en lägenhet i internkön tillfaller ju den tomma lägenheten i sin tur bostadskön.

Jag tycker inte att du svarade på frågan. Varför ska den person som vill bo i Svenska Bostäder inte få göra det?

Anförande nr 172

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Herr ordförande! Det har talats mycket om att man skulle jämna ut bestånden i olika delar av staden. Det finns också en annan anledning till att det kan vara viktigt med försäljningen till Primula: Vi genomför en omfattande upprustning av bostäder runt om i staden. Vi gör det i så stor utsträckning – vi har gjort det och vi kommer att göra det – att det är svårt för ens de tre kommunala bostadsbolagen att hinna och orka med att upprusta bostäderna inom rimlig tid.

Därför är det bra att ett företag som Primula köper detta. De har som affärsidé att köpa bostäder som är rimliga att upprusta, att upprusta dem och att långsiktigt äga dem. De har också som affärsidé att själva bygga, vilket de också gör. De söker fler markanvisningar som också kommer att bli ett tillskott när det gäller hyresrätter.

Det har talats en del om boendeinflytande. Det står vi för. Det finns boendeinflytande när det gäller renovering. Man kan till exempel välja mellan tre olika nivåer när det gäller hur mycket man vill upprusta sina lägenheter. Man kan ha boendeinflytande på områdets gestaltning och utformning. Man kan ha boendeinflytande när det gäller skötsel. Men man kan rimligtvis inte ha boendeinflytande när det gäller huruvida lägenheterna ska försälgas eller inte. Som jag var inne på förut är det den som äger en sak som beslutar huruvida man vill sälja eller äga. Nu är det så att ägaren till lägenheterna har beslutat att man avser att sälja dem.

Yttranden 2011-10-17

Det är en naturlig mänsklig egenskap att hysa oro för det okända. Men det är även en naturlig mänsklig egenskap att när man har sett att det inte var så farligt som man befarade ändrar man uppfattning eller blir lugnare och tycker att det kanske rent av var riktigt bra.

Så verkar det ha varit med de lägenheter som Primula köpte tidigare. Hyresgästföreningens representants ord var: De har inte fått några klagomål, och de har inte hört någonting negativt från dem som bor hos Primula. Detta är någonting som vi har lyssnat in också innan vi erbjöd Primula att köpa fastigheterna. Därför gör vi detta med stor tillförsikt till att det ska gå bra också denna gång.

Anförande nr 173

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Berthold! Primula har 2 000 lägenheter i Stockholm. Utifrån dessa 2 000 lägenheter drar ni långtgående slutsatser och har åsikter om hur fantastiskt Primula är när det gäller framtidsplanering, investeringar och så vidare. Jag tycker att det är ett ganska litet underlag.

Det verkar som om ni på den här sidan inte har läst den nya lagen. Jag upprepar det. Jag tror att ni ska sätta er och studera den. Vi pratar inte om boendeinflytande. I lagen står det att hyresgästerna ska ha inflytande. Det betyder inflytande. Svenska Bostäder och allmännyttan är banne mig inte vilket företag som helst. Det är kommunens företag, där hyresgästerna ska ha inflytande. Ni har inte gett dem det.

Ni gör precis som ni gjorde på Järvafältet under Järvalyftet; det kommer ett brev i brevlådan där hyresgästerna får veta att allt är klappat och klart. Det är superdåligt. Jag tycker att ni någon gång får ta och förklara vad ni menar med den nya lagen. Tänkte ni strunta i den?

Anförande nr 174

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Debatterna skulle bli bra mycket kortare om vi kunde lyssna på vad den andra parten säger. Både Joakim Larsson och jag och två ytterligare talare här har sagt att informationen kunde göras på ett bättre sätt. Det är lite onödigt att upprepa det. Om du lyssnar i stället skulle du kanske ha uppfattat att vi har tagit till oss detta och att det kommer att bli bättre i fortsättningen. Men att man informerar före en försäljning förekommer inte i affärssammanhang, vad jag vet.

Anförande nr 175

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande, fullmäktige! Jag hade egentligen inte tänkt gå upp i debatten, men när jag lyssnar på Berthold måste jag göra det. Du är verkligen en tillgång för vår argumentation för att inte sälja när du svävar ut i dina argument.

Yttranden 2011-10-17

En sak som är intressant är att du säger att Primula nu ska upprusta och göra fint. Jag skulle vilja påstå att mer än hälften av de fastigheter som ni säljer i dag i Bredäng är stambytta och fasadrenoverade. Det finns nya hissar och nya gårdar. Det har man redan fixat.

Den bästa affären, pratar ni om. Då går tankarna osökt till Boulbeeaffären. Om man ska sätta ett pris på en fastighet brukar det vara taxeringsvärdet plus 30 procent. Är det så i denna affär?

Anförande nr 176

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ordförande! Jag undrar hur mycket vi ska sväva ut till andra affärer eller om vi ska hålla oss till den här.

(O r d f ö r a n d e n : Malte Sigemalm gjorde en jämförelse, och det tycker jag att man rimligen får göra. Han diskuterade det inte, utan han jämförde. Jag tyckte inte att det var någon utsävning.)

Jag kan inte den exakta procentsats som du hänvisade till, men vad jag vet är att det har gjorts oberoende värderingar av fastigheterna. Man utgår från marknadsvärdet när man genomför försäljningarna. Det är en del fastigheter som är upprustade; det kan du ha rätt i. Men det är också många som inte är upprustade. Där kan Primula hjälpa till och göra en bra insats för hyresgästerna så att de snabbare får det bättre.

Anförande nr 177

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Miljöpartiet gillar blandat boende; det tror jag klart har framgått i debatten. Men vi tycker att demokratin går först. Nu när vi har ordföranden i Svenska Bostäder Aktiebolag här uppe i talarstolen vill jag höra vad logiken är i att Svenska Bostäder för ett par år sedan byggde flera fastigheter i just Kärrtorp, där Svenska Bostäder redan dominerar helt. Och varför ska Svenska Bostäder nu bygga flera tusen lägenheter i Björkhagen – ett annat hett område – där Svenska Bostäder totalt dominerar?

Anförande nr 178

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Slutsatsen jag drar av ditt inlägg är att du tycker att Svenska Bostäder och de kommunala bostadsbolagen inte ska bygga så mycket i vissa områden. Det får vi väl ta och fundera på i så fall.

Men om vi genomför det vi har gått till val på – en aktiv fastighetsförvaltning, som vi har hänvisat till här flera gånger – innebär det både att bygga, att upprusta, att byta och att sälja. Det är det vi genomför. Det är det som vi tycker är demokrati. Vi genomför den politik som vi har gått till val på och som vi har fått väljarnas förtroende för att genomföra.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 179

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till det återremissyrkande som oppositionen gemensamt har lagt fram.

Ordförande! Jag vet inte om man ska prata om semantik, bostadspolitik eller försäljning.

(O r d f ö r a n d e n : Du ska prata om ärendet.)

Jag ska prata om ärendet; det är alldeles korrekt. Men jag skulle önska att de ansvariga i högeralliansen som är i majoritet med Joakim Larsson i spetsen också pratade om ärendet och inte svävade och duckade för den kritik som har kommit från oppositionen. Ärendet är fullt av demokratiska underskott, som många har påpekat.

Joakim Larsson beklagar att informationen inte har varit tillräcklig. Å ena sidan nämner Joakim Larsson ordet dialog många gånger. Det har blivit nästan ett mantra. Uppenbarligen saknar du någon substans i det du säger när du inte gör som du säger. Inte heller finns det i ärendet någon utvärdering av tidigare försäljningar som man har gjort. Jag saknar det. Ni sålde en hel stadsdel Hjulsta i södra Järva.

Ni brukar gömma er bakom oberoende värderare när ni gör en ekonomiskt dålig affär. Men ni har ändå gett uppdraget till en värderare och sagt: Den här fastigheten vill vi sälja. Se till att få den såld! Ni kan inte gömma er bakom att det är en oberoende värderare när vi påpekar att detta är en dålig affär.

Ni pratar om att vi är dogmatiska. Det var någon som sade det. Man talar om ideologisk dogmatism. Ni är marknadsfundamentalister och tror att privatiseringen kommer att lösa alla bostadsproblem i den här staden. Varför då inte lyssna när 90 procent av dem som berörs är emot försäljningen? Ni har fortfarande chansen. Varför inte lyssna på dem? Jag är beredd att åsidosätta min ideologiska kompass och respektera utgången av en eventuell omröstning av dem som berörs av försäljningen.

Ordförande! I borgarnas bostadspolitik gäller valet att kunna välja en bostadsort och en bostad. Det är få förunnat. Den bostadspolitiken är vi emot.

Anförande nr 180

K a r l B e r n (FP): Herr ordförande, fullmäktige! Kära vänner och eventuella ovänner, skulle jag vilja säga! Jag har full förståelse för att de som bor i de här områdena är oroliga. Det är helt naturligt. Man vet vad man har, men man vet inte vad man får. Det kan sedan vara grundat eller ogrundat. Jag har förståelse för det. Man kan ta självkritiken på den här sidan och säga att vi har varit dåliga på att informera. Man får hoppas att berörda parter har lärt sig av detta.

1965–1975 byggde vi ett gigantiskt miljonprogram med bostäder. Det var allmännyt-
tan som stod i spetsen för det. Nu börjar detta bostadsbestånd krackelera. Det är

Yttranden 2011-10-17

precis som Berthold Gustavsson har sagt: Nu måste vi renovera de här fastigheterna, och till det behövs pengar. För att få pengar till renovering och upprustning av detta och för att inte det ska slummas till och bli till slumområden kan man antingen höja hyrorna – och det tror jag inte är så populärt, i alla fall inte bland hyresgästerna – eller sälja av en del av sitt bostadsbestånd. På så sätt får man in färskt kapital till att göra renoveringarna.

Jag kan inte uttala mig om varför det råkar bli där det blir, för jag sitter inte i Svenska Bostäders styrelse. Men det handlar om att kapitalisera och få in pengar för att renovera i miljonprogrammet. Samtidigt som man säljer befintliga fastigheter och lägenheter kan Svenska Bostäder i sammanhanget bygga nya hyresrätter. Det måste ju gagna alla!

Jag vill deklarerar att vi i Folkpartiet är mycket positiva till hyresrätter, bostadsrätter, ägarlägenheter, villor, radhus och olika former. Vi vill ha en mångfald. Det är inte av ideologiska skäl som vi vill ha en viss lösning på detta, som en del av er påpekar. Så är det inte. Vi är positiva till alla dessa former. Men pengarna behövs i Svenska Bostäders affärer för att renovera lägenheterna och för att bygga fler hyresrätter – och detta utan att höja hyrorna.

Anförande nr 181

A n n M a r i E n g e l (V): Kalle! Jag har nu hört dig och många andra säga att man måste sälja för att man ska ha råd att renovera. Men det är ju inte sant! Om du tittar i koncernens tillgångar och Svenska Bostäders bokslut ser du att de har en soliditet på 83 procent, vilket är fullständigt unikt.

Ni säger att man måste sälja av för att bygga nytt. Det är inte heller sant. Det finns ganska många miljarder i kassan i koncernen som är tänkta att användas just för att bygga nytt. Att allmännyttan sedan inte får tillräckligt med markanvisningar så att det inte blir så mycket nybyggt är en annan sak. Detta är faktiskt inte sant, och jag tycker inte att det är rätt mot hyresgästerna i Bredäng att säga att man måste sälja deras lägenheter för att ha råd att renovera lägenheter i andra delar av staden. Det är inte sant. Staden har en god ekonomi, och bostadsbolagen har en extremt god ekonomi.

Anförande nr 182

K a r l B e r n (FP): Ann Mari Engel! Det flyttar in enormt mycket folk varje dag. Bostadskön är lång. Det kanske du känner till. Jag har själv stått i bostadskön när jag flyttade hit uppifrån Östersund en gång i tiden. Det var 13 års väntetid. Kön tar nästan aldrig slut.

Bostadsbolagen står inför en gigantisk utmaning. De måste bygga ännu fler lägenheter, och det ska de göra snabbt. Vi får hela tiden höra att vi ska bygga billiga ungdomsbostäder, och det har vi ingenting emot. Men till det behövs kapital. Man

Yttranden 2011-10-17

behöver det kapital som finns. Det är ju tur att det finns och att man inte är på ruinens brant. Men man behöver även annat kapital. På det här sättet bygger man snabbare. De fastigheter man har i det här fallet finns kvar. Man river ju inte husen, eller hur?

Anförande nr 183

M a r i a H a n n ä s (V): Herr ordförande! Jag skulle önska att jag hade det där tempot som ni andra har. Jag har inte riktigt det, utan jag tänkte att jag skulle börja lite lugnt.

Jag har så himla många goda vänner som bor i Kärrtorp, särskilt i det område som nu ska säljas ut mot hyresgästernas vilja. Jag undrar: Är det verkligen demokrati? Varför ska ni köra över de boende?

Vi kan ta ett exempel: mina vänner – vi kan kalla dem för Berit och Lennart – och deras totalt fyra barn. Lennart föddes nästan i Svenska Bostäder. Han har gjort sin boendekarriär i Svenska Bostäder. Först bodde han i Bagarmossen, där han bodde från födseln. Sedan *valde* han att flytta till Hammarbyhöjden och Svenska Bostäder, sedan *valde* han att flytta till Björkhagen och sedan *valde* han att flytta till Kärrtorp, till det område där han bor nu. Familjesituationen ändrades, och han *valde* fortfarande att bo i Svenska Bostäder. Varför? Jo, därför att han tycker att det är en bra hyresvärd. Självt har jag bott i Svenska Bostäder tills i april förra året. Jag har valt det. Men nu valde jag att flytta in till stan. Jag bytte min lägenhet, vilket var möjligt att göra.

För mig är det obegripligt och odemokratiskt att ni beter er på det här sättet. Det är helt obegripligt och helt odemokratiskt. Varför tvingar ni dessa personer till en privat fastighetsvärd? Det förstår inte jag. Dessutom, Kalle Bern, är de lägenheter som det handlar om renoverade. Man har bytt kassetterna på toaletterna, man har bytt våtskikt och tagit bort hela rubbet i bottnarna. Jag har själv varit med om alla renoveringar i Björkhagen, och det har gjorts på ungefär samma sätt i Kärrtorp. Dessutom är det inget miljonprogramsområde, och folk trivs som attan. Det är jätteviktigt.

Ewa Samuelsson! Om någon inte skulle vilja bo i allmännyttan, som du sade, kunde de få byta om de nu tyckte att det var så förskräckligt som de som du känner tyckte. Det ska väl inte vara några problem.

Abit! Du sade att detta med Kärrtorp har ett socialt syfte. Det är precis det som det inte handlar om. Det som är ett socialt kitt i Kärrtorp är just att man har bott där länge, att man trivs där och att man gillar att bo där. Det är en enorm sammanhållning. Det har flyttat in otroligt många barnfamiljer. Att det skulle behövas något socialt och att det är detta som är problemet och anledningen till att man måste sälja ut detta till en privat fastighetsvärd är för mig obegripligt.

Yttranden 2011-10-17

Jag har lite erfarenhet av Primula eftersom jag sitter i stadsbyggnadsnämnden. Det handlar inte om att Primula skulle vara en dålig värd. Primula kan minsann vara bra, säger ni här. Men det är inte det som det handlar om. Man är trygg i Svenska Bostäder.

Anförande nr 184

K a r l B e r n (FP): Maria Hannäs! Du sade att de bostäder som vi pratade om här var stambytta och renoverade. Vad bra! Då behöver de inte vara oroliga för att den nya hyresvärden ska eftersätta det. De investeringar som Svenska Bostäder har gjort i de här fastigheterna har de fått betalt för. Det är därför de har fått bättre betalt än vad man kanske hade kunnat förvänta sig.

När vi säger att man behöver få loss pengar för att renovera miljonprogrammet handlar det om hela staden. Det är inte sagt att det är just där. Man kan inte öronmärka exakt för dem.

Maria Hannäs måste ju förstå att det är bra att fastigheterna är i god kondition. Svenska Bostäder har gjort sin läxa. De har gjort ett bra jobb, och nu får vi betalt för det.

Anförande nr 185

M a r i a H a n n ä s (V): Nej, Kalle Bern, det är vi hyresgäster som har bott där som har betalat, för när vi gjorde de här renoveringarna blev det ganska stora hyreshöjningar. På Hässleholmsvägen i Björkhagen blev det hyreshöjningar med över 1 000 kronor i månaden. Det är vi som har bott i de här lägenheterna sedan slutet av 50-talet som faktiskt har betalat det här. Det är det som har skett.

Anförande nr 186

Borgarrådet R u d i n (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Den här debatten har varit klargörande på många vis. Jag tycker att det har blivit väldigt tydligt att det är en ideologiskt präglad utförsäljning och att den sker till kraftigt underpris.

Det har dock betonats i flera fall från den styrande majoritetens sida att det här skulle vara en bra affär för de boende och att den nya ägaren är garant för det. Men jag skulle vilja att ni använder återremisstiden till att granska de påståendena ordentligt. Vi har hört de här tongångarna från er sida tidigare när det har gällt olika affärer, om förträffligheten hos dem som ska ta över, men där garantierna har visat sig vara ganska tomma.

Primula bildades 1989. De har i sin egen redovisning uppgett att deras omsättning har sjunkit tre år i rad. Den totala omsättningen i bolaget har halverats under dessa tre år. Omsättningen per anställd har gått ned med närmare hälften. Deras cash flow

Yttranden 2011-10-17

visar på minus 2,8 procent, och de har i dag en soliditet på 7,9 procent vilket ska jämföras med Svenska Bostäders 83,4 procent. De har en ökande skuldsättningsgrad, och de har hamnat i en situation där deras resultat har sjunkit som en följd av de siffror jag har visat på. Det som kanske är en faktor att ta hänsyn till i förhållande till soliditeten är att deras långfristiga skulder har ökat från 757 miljoner till 1,4 miljarder.

När ni gör utfästelsen att denna affär är bra utifrån de principer ni själva har satt upp förbinder ni er också gentemot medborgarna att stå för det över tid. Vi har sett vad sådana löften har gett hittills, nämligen ingenting, och i de fall som vi i efterhand har fått höra att ni inte har gjort tillräckliga genomlysningar av ärendena har vi ändå tvingats åse hur de som har drabbats inte har varit från den här församlingen, utan det har varit andra aktörer, nämligen dem som har drabbats av de försäljningar ni har genomfört på ideologisk grund.

Nu står vi inför ett beslut där väldigt många människor berörs. 1 000 lägenheter ska säljas till den här nya hyresvärden, lämna en trygg partner i form av Svenska Bostäder och komma över till någon annan som vi inte vet någonting mer om än det jag redovisade här.

Ni har återremisstiden på er att göra en genomlysning och redovisa för kommunfullmäktige att ni är trygga och säkra i att det här är en förvaltare som långsiktigt kommer att ha råd att utveckla dessa områden. Jag tror annars att vi står inför en ny affär som påminner om Boulton.

Anförande nr 187

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det var ett intressant inlägg att avsluta den här återremissdebatten med. Nu gör Tomas Rudin någonting som är relativt vanligt för Tomas Rudin, nämligen att i sitt sista inlägg lyfta fram en rad frågeställningar för att göra allt så otroligt spännande inför framtiden. Samtidigt tror jag att han med den retorik han väljer att använda faktiskt oroar ett antal personer betydligt mer än vad som möjligen är nödvändigt.

Jag ska ta fram siffror, Tomas Rudin, på vad soliditeten var i Svenska Bostäder när vi tog över 2006, och så ska vi jämföra dem. Varför är soliditeten på 83,4 procent i Svenska bostäder i dag? Jo, det beror på ett ganska stort antal fastighetsförsäljningar till vad Tomas Rudin brukar kalla underpris, men faktum är att det är till de marknadspriser som gäller för varje enskild affär.

Vi tar naturligtvis med det i återremissyrkandet och beskriver ett antal saker så att vi kan slippa den här typen av påståenden som Tomas Rudin lägger ut med ett enda syfte: att oroa människor inför en stundande affär. Det är ett antal hyresgäster som nu får vänta under återremissen på att vi naturligtvis ska besvara de frågor som ni vill att vi ska besvara.

Yttranden 2011-10-17

Det kommer vi att göra, men jag vill också säga att vi gör det här av ett enda skäl: att vi tror att andra aktörer också är riktigt bra värdar och även kan vara bättre värdar än vad vi kanske har varit som hyresvärdar. Det finns flera aktörer som bevisar detta gång efter annan, och vi har tagit ett antal exempel under denna debatt. Det finns fler aktörer, och tillsammans med dem som vi släpper in på marknaden har vi möjlighet att utveckla staden gemensamt. Ensam är nämligen inte så stark som Tomas Rudin ger uttryck för i sina debattinlägg. Det är inte så. Det finns ett antal affärer som ni genomförde mellan 1994 och 1999 och faktiskt även efter 2002. Det är ett antal affärer där jag tror att även ni var helt övertygade om att man genom att släppa in fler aktörer skapar förutsättningar för att utveckla staden tillsammans.

Men ni tar alltid de värsta exemplen. Nu ska Tomas Rudin jämföra denna affär med bröderna Boulton, och då tycker jag att det går lite långt.

Anförande nr 188

Borgarrådet R u d i n (S): Jag har inte för avsikt att oroa några av dem som bor i det här beståndet. Däremot blev folk väldigt oroliga när brevet damp ned i brevlådan den 9 juni, där man meddelade att ni hade för avsikt att göra den här försäljningen. Det vi har försökt påpeka för er under hela den här kvällen är att ni måste lyssna till de 4 000 röster som har hörts av om att stoppa den här affären. Men ni har visat kallt stål. Affären ska genomföras till varje pris. Det spelar ingen roll vilka argument som finns.

Vad jag nu gjorde liknelse med är hur ni hanterade en annan känd affär i den här staden på ett mycket slarvigt sätt, där ni genomförde den utan att kontrollera hur det stod till med de ekonomiska förhållandena hos den som tog över. Jag tror att ni måste göra det i det här fallet också, därför att om man ska kunna utveckla dessa områden och bostäder och se till att de boende över tiden får möjlighet att kunna bo under trygga förhållanden måste ni som säljare vara garanterade att den som tar över också har seriösa avsikter med det här över tid. Att ta Primulas nuvarande 2 000 bostäder i Stockholm till intäkt för att de är en god garant för detta när de har en halverad omsättning de senaste tre åren, det tycker jag är lite för lättvindigt.

Dessutom är det så att när ni gör den här typen av bedömningar borde ni göra även redovisningarna tydliga för alla i allmänheten och inte bara för dem av era egna som har suttit och tittat i de här kalkylerna, om ni över huvud taget har tittat på dem.

Anförande nr 189

Borgarrådet L a r s s o n (M): De som av olika skäl skriver till mig, till flera i Alliansen och till Svenska Bostäder som initierade den här affären har olika typer av synpunkter. En del liknar varandra, och det är självklart så att vi lyssnar in dem. Men det innefattar inte att vi inte är beredda att fatta beslut om det är så att vi inte är övertygade om motsatsen. Nu är vi i ett läge att vi har en återremiss på oss från minoriteten i stadshuset. Vi ska svara på frågorna. Vi tar med oss det, och vi kommer

Yttranden 2011-10-17

att fortsätta den här debatten om en tid när vi har fått svar på de frågor som ni har ställt.

Anförande nr 190

A n n M a r i E n g e l (V): Joakim! Vi behöver inte alls oroa människorna, för de är tillräckligt oroliga redan, och de vet vad de vill.

Ni har en chans nu. Med den här återremissen ger vi er faktiskt en chans att besinna er och att backa i den här frågan. Vi hoppas att ni använder den tiden väl till att utreda till exempel köparens långsiktiga ambitioner.

Jag började debatten med att säga att den här frågan handlar om demokrati, ekonomi och ideologi. Efter debatten måste jag säga att ni får underkänt i alla tre ämnena.

Anförande nr 191

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag kan bara konstatera att vi har sett liknande affärer genomföras av styren där inte bara Vänsterpartiet styrt, men där Vänstern och socialdemokrater styrt tillsammans. Jag tycker därför att det är märkligt att retoriken är så fundamentalt annorlunda inte bara från er utan också från hyresgäströrelsen. Det är märkligt att det beror på vem som styr hur man argumenterar i debatten.

Yttranden 2011-10-17

*§ 21 Förvärv av fastighetsbolag med tomträtten Kylfacket 4 i Slakthusområdet
(utl. 2011:141)*

Anförande nr 192

M a r i a H a n n ä s (V): Man ska passa på att berömma majoriteten när vi förvärvar och köper till staden också. Vi i Vänsterpartiet tycker alltså att det här är ett bra ärende. Vi tycker att det är bra att vi förvärvar mark på Slakthusområdet och det som ska bli Söderstaden.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och också säga att vi tycker att det är väldigt viktigt att man i det kommande arbetet bevarar de fina byggnader som finns i det här området så att det blir en bra blandning av bostäder, butiker och allt som kommer att vara där så att det inte blir som till exempel Albano, där allt bara är bortskövat. Man bör dra lärdom av till exempel Järla sjö i Nacka.

Jag yrkar alltså bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 193

J a k o p D a l u n d e (MP): Från Miljöpartiets sida vill jag bara kort säga att vi tycker att det är bra när staden tar sitt ansvar och strategiskt pekar ut en riktning om hur staden ska utvecklas.

Vi tycker att det är viktigt när man gör det här förvärvet att man främjar en mångfald och minskar den arkitektoniska homogenitet som kan uppstå och att man tar sitt ansvar för att se till att den fina byggnadshistoria som finns i detta område kan få vara kvar.

Yttranden 2011-10-17

*§ 23 Bullerdämpande åtgärder längs med Nynäsvägen genom Gamla Enskede
Genomförandebeslut (utl. 2011:143)*

Anförande nr 194

Borgarrådet H a m i l t o n (M): En del frågor går det troll i i den här salen. Det här ärendet har det väl inte gått lika mycket troll i som i Slussen som vi också förhoppningsvis kan komma att fatta beslut om under detta år, men nästintill.

Nynäsvägen är en av de hårdast trafikerade vägarna vi har i staden, med ungefär 100 000 bilar per dygn. I januari 2006 presenterade White arkitekter ett förslag om bullerskydd. Det var ett förslag som innebar att man skulle placera bullerskyddet vid lokalgatan. Det blev en sämre bullerdämpning, men man lade också fram förslag på att man skulle vidta åtgärder för att fönsterisolera så att ljuden inne i fastigheterna skulle bli lägre. Trafik- och renhållningsnämnden valde att fokusera på fönsteråtgärderna framför kostnaden för att bygga bullerplank, för det förslag som kom fram var väldigt dyrt.

Sedan kom jultomten i form av budgeten för 2011. Där avsattes pengar, vilket gjorde att vi fick extramedel så att vi återigen kunde ta tag i frågan om bullerdämpande åtgärder längs Nynäsvägen. Nu har vi ett nytt förslag som har presenterats från trafik- och renhållningsnämnden och som fullmäktige har att hantera. Det här innebär att man placerar de tre meter höga bullerskärmarna närmare trafiken och att man dessutom vidtar en del ytterligare åtgärder och inte minst samplanerar detta med cykelbaneåtgärder. Det här är en viktig länk i stadens cykelvägnät, längs med Nynäsvägen, och i och med den nya placeringen av bullerplanken kan man också göra bra lösningar för cykelvägarna.

Vi kommer också att vidta en del åtgärder när det gäller undergångarna under Nynäsvägen för att göra dessa tunnlar trevligare och säkrare. Det kommer också att vidtas en del fönsterbyten eller isoleringar, men det behövs inte lika många som det hade behövts med det tidigare White-förslaget, tack vare att placeringen av bullerskärmarna precis vid Nynäsvägen kommer att reducera bullret in till fastigheterna betydligt mycket mer än vad det tidigare förslaget gjorde.

Med detta, fru ordförande, önskar jag med glädje att kommunfullmäktige skulle bifalla kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 195

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Äntligen! Det är ett ord som är bevingat i andra sammanhang, och det skulle jag verkligen vilja säga också i det här fallet. Jag som boende i Enskede har varit med i många år och lyft upp den här frågan. När jag städade inför en flytt hittade jag ett brev som lokalföreningarna runt omkring i Enskede hade skrivit tillsammans. Det var blocköverskridande. Vi

Yttranden 2011-10-17

hade skickat in till staden att vi i första hand förstås önskade en nedgrävning. Men vi har ju fått se att det skulle bli en enormt dyr affär, så jag är ändå väldigt glad när vi nu kan ta beslut om bullerdämpande åtgärder i form av det här planket och att också den gångtunnel som jag varje dag går till tunnelbanan ska bli lite trevligare, säkrare och tryggare.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 196

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige! Det är roligt att få stålla sig här i hyllningskören! Bullerskyddet längs Nynäsvägen är efterlängtat, och därför känns det extra bra att vi har ett genomförandebeslut att ta ställning till i dag. Det är många bland oss här i salen som har arbetat för detta, men mest glädjande är det naturligtvis för dem som bor i området.

Centerpartiet vill bygga en tät, miljövänlig stad. I detta är bullerfrågan en utmaning som vi har att hantera. Genom att planera staden på ett smart och effektivt sätt kan vi minimera buller, men i vissa fall är bullerdämpande åtgärder det enda möjliga för att skapa en god boendemiljö.

För att få det här bullerskyddet på plats så snart som möjligt var vi tvungna att lyfta ut cykelfrågorna som tidigare planerats i denna satsning, men ni kan vara lugna: Dessa åtgärder kommer att genomföras. Vi i majoriteten deklarerade ju häromdagen i vårt budgetförslag att 1 miljard kommer att satsas på utbyggd cykelinfrastruktur fram till 2018. I cykelplanen som snart kommer att antas och genomföras är det helt tydligt att de förbättringar för framkomligheten för cyklar på den här sträckan också måste tas med. Därför kommer det att bli en naturlig del i arbetet för att skapa ett cykelvänligare Stockholm.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 197

D a n i e l H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Miljöpartiet vill också hylla det här beslutet, lite mer nyanserat dock. De boende i Gamla Enskede och runt Nynäsvägen är några som verkligen behöver det här. Jag vet att Ewa Samuelsson har bott där i trakterna till nyligen, och när man har varit där är det ganska obehagligt med det buller som är. Äntligen, skulle jag vilja säga, och att vi dessutom får till cykelbanorna är helt fantastiskt.

Miljöpartiet välkomnar det här och bifaller förslaget, men – och detta ”men” är för att nyansera det lite grann – det är inte bara det att det kanske skulle ha skett långt tidigare, utan det handlar om att de 100 000 bilarna som åker där varje dag ju är kvar. De försvinner inte i och med det här beslutet. Det blir mycket bättre, framför allt för dem som bor närmast Nynäsvägen och som drabbas av det enorma buller som är där,

Yttranden 2011-10-17

men den matta av buller som är där kommer att ligga kvar över Gamla Enskede på nästan samma nivå när man lämnar några kvarter och går därifrån.

För er som någon gång hälsar på de döda på Skogskyrkogården är det dessutom så att där får man aldrig en lugn stund, även om de som ligger där kanske har det lugnt. Nu är det i och för sig lite längre bort än den här åtgärden.

Vi i Miljöpartiet kvarstår vid vår åsikt att man självklart borde gräva ned denna väg. På så vis skulle vi få bort bullret ordentligt. Nu blir det en första åtgärd som är utmärkt, men den är inte tillräcklig. Vi tycker att staden gör för lite när det gäller bullerfrågorna. Alltför ofta när man läser planärenden finns den här avstegsmodellen som det arbetas med. De bullerkrav som finns får överskridas om man sätter upp lite glasskärmar, lite konstiga balkonger och stänger in folk och så.

Men det är klart att det är vid källan man ska komma åt det, och det här är en sådan plats. Vi ska självklart gräva ned vägen, men i första steget yrkar vi bifall på det här och tycker det är jättebra. Vi återkommer med bra förslag på hur vi ska fortsätta.

Anförande nr 198

Stellan Hamrin (V): Vänsterpartiet vill begränsa biltrafiken så att bullerisolering i många fall blir onödig. Det tycker vi är en mycket smartare väg att gå. Kvarvarande trafik i utsatta områden vill vi lägga i tunnel eller överdäcka för att förbättra miljön ovan jord.

Vi tycker också att det är ett tydligt utslag av högeralliansens brist på klassanalys och jämlikhet att E18 vid Tensta-Rinkeby dras ovan jord, medan stora summor nu satsas på tunnlar eller bullerskydd i områden med dyra villor eller till och med grönområden. Det visar hur majoriteten ser på våra ytterområden och den befolkning som bor där. Inte en krona borde egentligen satsas på den här typen av åtgärder innan problemen i Tensta-Rinkeby har lösts. Det är det första vi tänker lösa när vi får möjlighet att göra det.

Men i väntan på detta stöder vi förslaget att förbättra miljön också i Gamla Enskede. När E18 överdäckats någon gång anser vi att det bör ske också med Nynäsvägen.

Anförande nr 199

Malte Sigemalm (S): Ordförande, fullmäktige! Vi är också positiva till att det här bullerplanket nu kommer på plats, men vi har ändå gjort en liten skrivning i kommunstyrelsen där vi menar att det är viktigt att man också budgeterar så att det finns medel för hela den här sträckan. Hela området kommer att bli utsatt för mer trafik, kanske inte just den här delen av Nynäsvägen, men när den nya idrottsanläggningen tas i bruk kommer det att bli mycket mer trafik i närområdet.

Yttranden 2011-10-17

Vi måste också vara observanta när det gäller snöröjningen så att man också får bort snön, för det har varit problem. När man gör ett bullerplank kan man inte som tidigare bygga upp snövallar, utan då måste snön tas bort på samma gång som man plogar upp den, annars kommer gatorna att bli helt ohållbara att ta sig fram på. Detta är ett medskick som vi ska bevaka i trafik- och renhållningsnämnden så att den snöröjning som sker också sker på ett effektivt sätt.

Jag yrkar bifall till förslaget från Socialdemokraternas sida!

Yttranden 2011-10-17

§ 24 Motion om upprustning av amfiteater på Hägerstensåsen (utl. 2011:61)

Anförande nr 200

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Malte Sigemalm har föreslagit att amfiteatern på Hägerstensåsen ska upprustas. Det kan naturligtvis finnas skäl för det, men vi har ställt frågan och skickat ärendet på remiss. Detta är framför allt en fråga för stadsdelsnämnden, och där säger man att man inte har några sådana planer just nu. Skälet till att man vill upprusta amfiteatern är för att Stadsteatern har spelat ganska lite där på senare år, och det har man gjort därför att man tycker att teatern är lite oåtkomlig.

Nu kan jag glädja fullmäktige med att Stadsteatern har gjort många fler föreställningar där i år; jag tror faktiskt att det är fem. Därmed kommer den till ytterligare användning. Vi har också som ambition att man ska kunna utnyttja alla de scener och utrymmen som finns i staden på ett mycket bättre sätt, och därför föreligger det ett förslag att idrottsförvaltningen i sin bokningsverksamhet ska kunna göra det möjligt att boka dessa verksamheter, och det känns väldigt prioriterat att detta blir av.

Anförande nr 201

M a t s B e r g l u n d (MP): Miljöpartiet är positivt till motionen. Vi tycker att det är bra om amfiteatern på Hägerstensåsen kan rustas upp så att den blir tillgänglig och kan användas bättre än i dag. Stockholm växer så det knakar, det vet vi, och då måste också kulturen och framför allt kulturens infrastruktur växa med. Det gäller inte bara det här ärendet utan generellt. Kulturens infrastruktur måste vara med i planprocesserna när vi bygger nya områden eller förtätar. Vi måste planera in nya scener, men vi måste också rusta de befintliga scenerna som den här: friluftsteatern på Hägerstensåsen.

Området Midsommarkransen-Hägerstensåsen-Telefonplan har genomgått en strukturomvandling de senaste åren. Många unga familjer bor i området. Det är en kreativ miljö. Konstfack ligger i närområdet, och det finns ett stort intresse för kultur där. Kulturförvaltningen skriver i sitt remissutlåtande att de inte ser några hinder för att amfiteatern kan bli en spännande kulturscen, om man bara gör de här nödvändiga upprustningarna, ökar tillgängligheten, asfalterar under bänkarna och så vidare, så det tycker vi att man ska göra.

I ärendets närhet ligger också det här med Parkteatern, så då kan vi även diskutera det lite grann. Det behövs helt klart en nysatsning här. Alldeles oavsett hur det har varit förut har det under några av de senaste somrarna faktiskt sett något bedrövligt ut med en minskad ambitionsnivå. Det har oftast varit några få artister som har hållit uppe statistiken vad gäller antalet föreställningar och spelplatser. Men Parkteatern är omtyckt av många och värd att satsa på. De erbjuder gratis kultur, ofta av hög

Yttranden 2011-10-17

kvalitet, och det fungerar lite som en inkörsport för nya grupper, många unga och unga vuxna, till en ökad kulturkonsumtion. Det tycker vi är bra. Parkteatern är också kultur i närområdet där man bor, så en ambitiös nysatsning på Stockholms parkteater skulle också innebära en naturlig kultursatsning för ytterstaden. En upprustning av amfiteatern på Hägerstensåsen kan då bli ett första steg mot en sådan satsning.

Fru ordförande! Miljöpartiet har ett särskilt uttalande tillsammans med Socialdemokraterna i borgarrådsberedningen, och det vill jag hänvisa till.

Anförande nr 202

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande, fullmäktige! Det är många saker som är unika med Stockholm och Stockholms kulturliv. En sådan sak har faktiskt varit att vi har haft Parkteatern som har åkt runt i olika stadsdelar vid olika tillfällen och spelat teater. De har också haft ganska många besök. Men om man tittar efter var man spelar och hur mycket man spelar kan man även här se att det inte är så väldigt mycket ute i ytterstadsområdena om man jämför med innerstaden.

Någon var tidigare upp och pratade om den nyinflyttning som sker i det här området i Midsommarkransen-Hägersten. Det handlar om flera tusen nya lägenheter, flera tusen nya medborgare som bor i det här området, och fler kommer att flytta in. Jag tror att det skulle vara ett lyft för hela det här området om man fick en upprustning av amfiteatern på Hägerstensåsen. Vi vet att det inte finns så många samlingslokaler i det här området. Vad jag förstår pågår det också en utredning av hur man ska göra med Hägerstensåsens medborgarhus, om det ska vara kvar eller om det ska läggas ned.

Det finns alltså inte så många naturliga samlingspunkter för folk just i det här området, och då vore en upprustning av en sådan här teaterscen och verksamhet väl värd pengarna. Det är klart att har man inte rustat upp på väldigt många år utan har låtit sly vara kvar väldigt nära in på teatern, då känner kanske inte heller folk trygghet i att gå ned på teatern. Om man rustar upp hela området och också rustar upp den här teatern skulle man få ett lyft för den här delen av Hägerstensåsen, och det är faktiskt så att det är väldigt många människor som normalt sett ändå är ute och promenerar mellan Hägerstensåsen och gamla LM Ericssonsområdet.

Det är klart att Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd säger att de är lite motståndare till att rusta upp den här teatern. De har väl inga pengar att rusta upp för. Det är väl det som är skälet. Jag tror att om de haft pengar så hade de också kunnat säga att vi rustar upp den här teatern och gör den till en modern och bra anläggning, för i dag finns det ingen scen och egentligen inget underhåll alls på teatern. Det som saknas är en mer eller mindre permanent scen där vi då skulle kunna ha fler och fler som spelar teater.

Yttranden 2011-10-17

Jag tycker att det är andefattigt att man inte i den här delen av Stockholm som ändå har en inflyttning med ett nytt befolkningsunderlag och fler som bor kan rusta upp den här teatern. Jag yrkar bifall till min motion!

Anförande nr 203

A b i t D u n d a r (FP): Hej Malte! Jag ska inte debattera mot dig. I egenskap av ordförande för stadsdelsnämnden i Hägersten-Liljeholmen kan jag säga att vi har detta ärende och vi diskuterar det just. Som också framgår i ärendet håller vi nivån för standardunderhåll. Vi struntar inte bara i det. Det tycker jag inte att vi gör. Jag ska titta särskilt på det igen.

När det gäller en fast scen och det som din motion går ut på har vi diskuterat det mycket, och det är precis som du säger: Området utvecklas mycket. Det byggs mellan 3 000 och 4 000 bostäder kring Telefonplan, Aspudden och Midsommarkransen, och vi tycker att det är jätteviktigt att det finns den typen av service också. Det är spännande, absolut. Vi har planer för framtiden. Jag kan lova att diskussionen inte har dött. Det är inte så att vi bara struntar i detta i stadsdelen, det gör vi inte.

Utifrån de ekonomiska möjligheterna har man inte just nu tagit tag i frågan, men vi ska titta på den, det lovar jag.

Anförande nr 204

M a l t e S i g e m a l m (S): Det var roligt att Abit Dundar var så positiv till den här scenen. Jag tror att han i så fall skulle kunna göra väldigt mycket för att vi också skulle kunna få fram pengar för den här scenen. Jag tror också att man mycket väl skulle kunna jobba tillsammans med Konstfack eller de kulturinstitutioner som finns lokalt i området för att få lite roliga idéer om hur man skulle kunna göra en ny spännande teater. Varför ska det bara vara Vita bergen inne i staden som har de här faciliteterna? Varför skulle man inte kunna säga att ytterförorterna, där det i dag finns teater, skulle kunna utvecklas i samma riktning?

Anförande nr 205

M a r i a H a n n ä s (V): Jag har aldrig i hela mitt liv varit på den här platsen, men nu får jag denna motion och ska prata om den. Det är intressant.

Vänsterpartiet tycker att motionen ska bifallas, och när jag läser allt som står och när jag hör er prata känns det som att alla är så himla positiva, men vad kommer att hända? Som utomstående känns det som att det inte kommer att hända någonting, för vad jag förstår finns det inga pengar avsatta. Jag har ännu inte läst er budget som vi ska ta om några veckor. Stadsdelen har förmodligen inga investeringsmedel till det här heller.

Yttranden 2011-10-17

Vad jag har förstått så behöver man göra saker runt omkring också, öka tillgängligheten, ta bort sly och så vidare, som det också står i ärendet på flera olika ställen. Om det verkligen ska ske någonting så att man ska kunna använda platsen på ett bra sätt och ha många fler föreställningar, precis som i andra förorter, så krävs det att man gör någonting.

Det är för övrigt alldeles för lite föreställningar generellt sett i förorterna. Till exempel i budgeten för i år avsatte vi mer pengar i koncernstyrelsen för att öka Stadsteaterns möjligheter att ha mer parkteater ute i våra förorter. Det är väldigt viktigt att man har det. Där jag har bott ute i Skarpnäck har vi till exempel en scen med ganska få föreställningar. Det är väldigt trist, för många av de här personerna kommer aldrig in till staden och ser andra föreställningar.

Med detta yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 206

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Det är intressant att sossarna ansluter sig till Vänsterpartiets motion, för Socialdemokraterna har bara ett särskilt uttalande i kommunstyrelsen. Det tyder på en viss återhållsamhet.

Om man tittar på Stadsteaterns budget och vad man har gjort för den är det dels så att Stadsteaterns budget har ökat dramatiskt under senare år, dels har man i år gjort en storsatsning på just ytterstaden. Det blir så lätt så att man har schabloner och säger att det inte är bra i ytterstaden, vi är inte där och så där – det kan man naturligtvis tycka, men just i år tror jag faktiskt att ni inte riktigt har kollat hur det ser ut, för det har skett en dramatisk förbättring av Stadsteaterns närvaro i ytterstaden i år.

Däremot tycker jag att det är viktigt när man funderar över sådana här investeringar att komma ihåg att det alltid står mellan investeringar eller drift, och då tycker jag alltid att drift är mycket mer prioriterat än investeringar i fast egendom. Det måste jag ärligen säga.

Anförande nr 207

M a r i a H a n n ä s (V): Snälla Madeleine, det beror väl precis på vad man jämför med! Titta på hur det var för x antal år sedan ute i förorterna, med föreställningar i Margaretaparken, i Skarpnäck och på många andra ställen! Förr var det många, många fler föreställningar än vad det har varit de senaste fem åren. Titta på statistiken! Det är bara att titta i programmet!

Anförande nr 208

P e r O l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag får känslan, liksom med många andra motioner, att det här är en motion som vi alla tycker är bra, men det passar inte riktigt just nu. Jag uppfattar också kulturborgarrådets yttrande om att

Yttranden 2011-10-17

frågan kan bli aktuell igen i framtiden, men nu är det ingen bra tid. Vi ska vänta in ett nytt bokningssystem, och så ska vi se om den här parken används mer då. Men om inte detta sker, vad händer då? Vad är det som krävs för att frågan ska bli aktuell igen? Under vilka förutsättningar kan det ske?

Den här teatern skulle självklart kunna vara en central del i ett sprudlande kulturliv i söderort om vi tar vara på den. Då kommer jag till nästa fråga. Jag hör ordföranden i Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd tala väldigt positivt om den här amfiteatern, men i ärendet kan vi läsa att stadsdelsnämndens remissvar är att man har farhågor för att den kommande bostadsbebyggelsen kan bli störd om teatern används alltför ofta.

De människor som ska flytta till den här framtida kreativa och kulturrika delen av Stockholm kommer alltså att bli alltför störda av en utomhusteater i bättre skick och som används lite mer. Det får jag inte ihop. Jag har svårt att se det framför mig. Jag ser saker som orsakar dålig luftkvalitet, höga bullernivåer, brist på solljus, skymd sikt – det är sådant som vi bör kunna hålla borta från bostadsområden. Men ett rikt kulturliv?

Det är inte många månader på året som vi kan spela teater, dansa och ha utomhuskonserter i den här staden. Om vi låter bli att rusta upp den här amfiteatern för att vi tror att det i framtiden kommer att medföra synpunkter från dem som flyttar in i området, ska vi då på samma sätt låta bli att ge tillstånd för uteserveringar, marknader och annat som skapar liv, ljus och ljud i det offentliga rummet? Jag skulle vilja veta hur kulturborgarrådet eller ordföranden i stadsdelsnämnden ser på detta.

Tvärtom ser jag att ju fler människor som flyttar in desto större är behovet av kulturverksamheter. Det är så vi borde se det. Det finns inga hinder för att den här amfiteatern skulle kunna utgöra en spännande kulturscen i framtiden, och jag hoppas att det blir så.

Anförande nr 209

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Det är så lätt att känna entusiasm för sådana här saker. Det verkar ju underbart! Vi ska liksom ha karneval och dans på alla våra torg och gator i staden.

Det tycker jag vore alldeles fantastiskt, men jag undrar hur många som har varit på den här platsen. Den är ganska svåråtkomlig – inte tillgänglighetsmässigt, men den är inte så himla lätt att komma till. Om jag som kulturborgarråd då står och funderar över var vi ska satsa våra pengar tycker jag att det är jätteviktigt att man gör det möjligt att göra saker och ting utomhus, men vi får komma ihåg att de månader på året när vi har möjlighet att utnyttja våra utomhusscener är ganska få och det är väldigt sårbart, så vill man satsa stora pengar på kulturen tycker jag att det är bra om det sker under tak.

Yttranden 2011-10-17

Det var bara en enkel sak för att lägga lite sordin på euforin över våra utomhusaktivitetsplaneringar i Stockholm.

Anförande nr 210

P e r O l s s o n (MP): Det är precis det vi säger: Platsen är just nu inte i tillräckligt bra skick, och den här otillgänglig och används inte i tillräckligt stor utsträckning. Då behöver man faktiskt rusta upp den lite grann.

Jag tror inte att det är så mycket som behöver göras. Det pratas lite om en fast scen, om möjligheter till ljus och ljud, och det behöver inte vara en så stor investering som jag tycker att det börjar låta som.

Anförande nr 211

A b i t D u n d a r (FP): Det du tar upp framgår i ärendet. Det framgår också att vi kommer att titta närmare på frågan just utifrån lokalperspektivet i kultursammanhang. Det ser du om du läser ärendet.

Det vi övervägt, och det skriver vi också, var nackdelen just kring boende. Man kan inte göra vad som helst och hur som helst. Det är det diskussionen handlar om. Men vi tycker däremot självklart att den här typen av lokala aktiviteter är väldigt viktiga, och vi kommer att titta närmare på vad vi kan göra utifrån budgetförutsättningarna. Men underhåll och sådant gör vi fortfarande. Det är inte så att man bara struntar i det – absolut inte.

Anförande nr 212

P e r O l s s o n (MP): Jag tycker att det låter mer positivt i talarstolen här än vad jag kan läsa ut av ärendet, och det är jag glad för. I ärendet läser jag ut att man i stadsdelsnämnden är ganska nöjd med att hålla teatern i det skick som den är i dag. Då tycker jag att man ska se att i det skick som den är i dag användes den en gång under 2010 och några gånger till under den här sommaren. Det kan inte vara det som är en bra ambition. Om vi inte har högre ambitioner för hur den här amfiteatern ska kunna utvecklas och bli en del av kulturlivet i söderort, då kanske vi hellre ska fundera över om vi ska göra något annat på den platsen.

Jättebra att ni har tagit till er att vi behöver jobba med den här amfiteatern och att den behöva upprustning och att vi kan behöva främja det kulturlivet om vi kan nyttja en sådan scen! Det är en jättebra plats att göra det på, så det ser jag fram emot.

Anförande nr 213

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte just begära ordet kring det här med bebyggelsen som man har hänvisat till. Antingen får man ju säga att det inte finns några pengar eller så får man säga klart att det kommer att bli nya

Yttranden 2011-10-17

bostäder, och då blir det ingen upprustning av teatern. Man måste ju bestämma sig för vad som är fel.

Den här teatern ligger, för er som inte har varit där, väldigt centralt. Det tar bara några minuter från en buss och kanske fem minuter att gå ned från tunnelbanan, och det tar några minuter att gå från Telefonplan upp till den här spelplatsen. Problemet är att hela området runt omkring är eftersatt. Parkmarken ser nästan ut som en liten djungel, för man har inte rensat bort sly och man håller inte området i skick. Det är klart att då känner folk kanske att det inte är så kul att gå dit. Men om det är så att man bara satsar på en, två eller tre spelningar per år, som ni säger att det har varit under den här perioden, då är det klart att då satsar man ju inte på den.

Låt oss utveckla det här! Det finns en stor kreativitet i hela det här området, och jag tycker att man ska ta fasta på vad som försiggår i Konstfacksverksamheterna. De skulle kunna vara med och utveckla en sådan här teater, kanske med en idéävling eller något sådant. Det behövs en scen, det behövs lite belysning, det behövs lite bra högtalare – vad kan det kosta?

Anförande nr 214

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte bara tala om hur statistiken ser ut, eftersom Madeleine tog upp detta.

Sommaren 2011 spelade Parkteatern 66 föreställningar i innerstaden och 41 i förort. Det är en stor förbättring från året innan, då det var en väldigt stor försämring från vad som varit tidigare. Det kan ju bero på att frågan har uppmärksammats mycket i styrelsen, men jag tycker inte att det är en bra statistik med tanke på att alla föreställningar resten av året spelas i innerstaden utom de som spelas på Skärholmsscenen.

Jag tycker att man ska ta vara på de möjligheter som finns att sprida kultur i hela staden och göra den tillgänglig för alla, särskilt kultur som är kostnadsfri som Parkteatern. Jag tycker därför att det finns alla skäl att, inom rimliga gränser naturligtvis, rusta upp de scener som finns tillgängliga så att man kan ta emot kultur runt om i hela staden, även i förort, som i dag i väldigt hög grad är underförsörjd med den kultur som är betald av staden.

Yttranden 2011-10-17

*§ 25 Motion om att knyta ihop Gustav Vasakyrkans gård med torget vid Odenplan
(utl. 2011:63)*

Anförande nr 215

Åke Askensten (MP): Det här ärendet handlar alltså om att lägga samman Odenplan som nu bara är ett kalkbrott, eller vad man ska kalla det, och Gustav Vasa kyrkas gård. Det är en miljöpartimotion som är ganska gammal nu. Alliansen vill inte detta, och det får man väl respektera. Ni har gjort bedömningen att det blir för långt att gå för att komma till bussarna.

Märkligare är att ni inte är det minsta intresserade av att ha en dialog med medborgarna i den här stadsdelen, de som bor runt Odenplan. Det här blir en jättelik trafikplats när Citybanan är klar. Väldigt mycket folk kommer att gå där, och då är det naturligtvis viktigt att det blir bra utformat, att det blir en vacker, praktisk och fin Odenplan. Därför borde man koppla in medborgarna och fråga: Vad tycker ni? Tycker ni att det ska vara precis som det var förut? Riktigt så blir det ändå inte, därför att de där gamla fina ekarna är borta. Det är väldigt mycket som är borta. Men man måste göra det bästa möjliga av det, och då ska det bara bli att Citybanan ska återställa torget. Det är vad Citybanan ska göra. Vad liknar det? Har ni inte någon respekt för att folk vill ha ett innehåll på Odenplan även i fortsättningen? Det var en något retorisk fråga.

Med detta yrkar jag bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 216

Borgarrådet Hamilton (M): Kollegan Kevius har bett mig ta den här debatten eftersom hon tyvärr inte kunde vara med i kväll.

Åke Askensten har läst ärendet dåligt. Det har visst varit dialog med de boende. Exploateringskontoret, vilket framgår av ärendet, hade år 2008 rådslag tillsammans med många av de boende runt omkring torget. Det redovisades i exploateringsnämnden 2009, och de förslagen som finns från trafikkontoret, exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret baseras på de synpunkter som kom in från de boende under detta rådslag.

Anförande nr 217

Åke Askensten (MP): Det var 2008. Nu är det 2011, och ni vill inte ta upp någon dialog med medborgarna nu. Ni kanske har blivit avskräckta av det som hände när man hängde ut röda skynken i fönstren och så vidare och satte upp diverse plakat om att man skulle rädda träden och sådant. Det var ett riktigt uppror, och det kanske ni inte vill ha en gång till.

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 218

M a r i a H a n n ä s (V): Vänsterpartiet yrkar bifall till den här motionen, och jag vill bara säga att motionen tar upp en rad aspekter som är viktiga att ha med i processen inför iordningsställandet av torget vid Odenplan. Vänsterpartiet tycker att det här är en bra motion, och vi yrkar bifall till den.

Anförande nr 219

E r i k S l o t t n e r (KD): Kristdemokraterna har varit väldigt tilltalade av tanken att knyta samman Odenplan med Gustaf Vasa kyrka, och jag känner inte alls igen mig i Åke Askenstens anklagelse om att vi inte har fört någon dialog. Jag har själv träffat Odenplansgruppen och gått igenom deras önskemål om just detta.

Vi har legat på i den här frågan för att kolla om det är möjligt att göra detta, men vi har, när vi har läst rapporter inte minst från SL, kommit fram till att det är väldigt svårt att koppla samman Gustaf Vasa kyrka med Odenplan på grund av trafiksituationen som också är väldigt viktigt att den fungerar. Det blir en sämre framkomlighet om vi ska flytta busstrafiken från Upplandsgatan där den går i dag, och då har vi kommit fram till att vi nog får acceptera det som gäller.

Däremot blir det en stenläggning på Upplandsgatan som visuellt skapar en större närhet till Gustaf Vasa kyrka, så genom markbeläggningen får man en tydligare sammankoppling. Vi är väldigt glada över att vi har kunnat åstadkomma åtminstone detta.

Jag reagerar också på skrivningar om att Odenplan ska återställas i det skick som det har varit. Även jag tror att det blir en väldig antiklimax om man nu renoverar torget i flera år, och sedan är det exakt samma torg man får se flera år senare. Det är klart att det inte är så roligt. Odenplan kan fungera bättre än vad det har gjort hittills. Ett exempel på det är de amfiteaterliknande sittplatserna som kommer att vara ovanför tunnelbaneuppgången. Det är ett väldigt bra exempel på hur man kan utveckla Odenplan. Jag hoppas också att det exempelvis kommer att kunna bli fler serveringar, men det arbetet är inte färdigt än, och det är väldigt viktigt att vi också lyssnar på dem som bor i närheten av Odenplan eller människor som vistas vid Odenplan och byter mellan olika trafikslag för att höra vad det är för typ av aktiviteter de vill kunna använda sig av där.

Anförande nr 220

Å k e A s k e n s t e n (MP): Jag kan i mångt och mycket hålla med Erik Slottnér: Jag tror inte alls att de boende i Vasastaden vill ha Odenplan precis som den var förut. Jag tror att man behöver förändra. Man måste i alla fall lyssna på folk, och du vill ju ha en dialog. Det vill jag också ha, men ditt gäng i övrigt tycks inte vilja ha det. Det är lite tråkigt.

Yttranden 2011-10-17

Det står dessutom så här, och det kan vi fundera på: ” Enligt avtal med staden åligger det Citybanan att återställa torget i det skick det var innan bygget startade.” Precis det – en kopia då, på något sätt? Frågan är hur man tolkar det.

Anförande nr 221

Erik Slottnér (KD): Det är just den skrivningen jag själv har reagerat på och tagit upp i stadsbyggnadsnämnden. Det är fakta. Vi har fattat ett beslut, där vi ska få amfiteaterliknande sittplatser ovanför tunnelbaneuppgången. Det innebär att något nytt kommer att ske på Odenplan. Bara den delen kommer att vara viktig för nya Odenplan, och jag hoppas att det kommer annat också. Om Åkes anklagelser stämmer, att Alliansen inte vill lyssna på de boende i Vasastaden, vilket jag absolut inte tror stämmer, kan jag lova att jag i så fall kommer att lyssna på Vasastadsborna och föra den dialogen vidare till mina allianskolleger. Men jag tror inte att det kommer att behövas. Vi hoppas att de också vill lyssna.

Anförande nr 222

Borgarrådet Hamilton (M): Jag måste säga att jag är lite förvånad över den här motionen från ett parti som säger sig värna kollektivtrafiken och slå vakt om cyklister, eftersom just det här förslaget innebär att man skulle försämra för kollektivtrafiken och även för cykelstråket, vilket också mycket tydligt har visats av både trafikkontoret, SL och stadsbyggnadskontoret.

Att flytta kollektivtrafiken från Upplandsgatan till Västmannagatan skulle inte bara innebära att man måste bygga nya hållplatser, utan man måste även bygga om korsningen Västmannagatan-Karlbergsvägen. Det skulle också innebära att de kollektivtrafikresenärer som kommer med de bussarna skulle få längre att gå från bussarna till Citybanan när de ska byta kollektivtrafikslag. Det skulle också innebära att de transporter som i dag sker till de verksamheter som är aktiva på Odenplan inte skulle kunna komma till den lastplats som i dag finns på Upplandsgatan.

Det är alltså en mängd olika försämringar som det här förslaget faktiskt innebär. Dessutom har man inte alls beaktat det faktum att Stockholm växer med flera SL-bussar per dag, vilket naturligtvis också kommer att påverka antalet bussar på Odenplan. Konstigt vore det annars.

Det här är ett förslag som, även om det låter romantiskt och trevligt, inte är speciellt genomförbart. Det är inte realistiskt i den trafikmiljö som finns runt omkring med just de trafikslag som ni pratar om att ni vill värna.

När man hänvisar till att det i avtalet står att Citybanan ska återställa torget som det är innebär ju inte det att man absolut inte får göra någonting annat på torget. Staden äger marken. Staden äger platsen. Vi kan mycket väl göra förändringar på den här platsen, vilket vi också gör. Vi har till exempel fattat beslut om att inrätta ett cykelgarage vid Odenplan. Vi har, precis som Erik Slottnér beskrev, förslag på andra

Yttranden 2011-10-17

saker som ingår i den förändrade detaljplan som görs för Odenplan, så det är inga konstigheter med det. Men det är inte någonting som Citybanan ska göra, utan det gör staden, kanske tillsammans med andra aktörer. Man ska inte bokstavsläsa det faktum att vi inte tvingar andra aktörer att göra förändringar på torget och tro att det innebär att vi inte kommer att göra något över huvud taget.

Sedan ska man inte glömma bort att detta kommer att bli Sveriges andra största kollektivtrafikresepunkt. Det är klart att det påverkar vad man kan göra på torget. Om hundratusentals människor ska gå förbi från bussarna för att ansluta till den spårbundna trafiken kanske man inte kan ha fullt med uteserveringar.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 223

L a r s A r e l l (S): Det här ska bli Sveriges näst största kollektivtrafikresepunkt, men det är ändå helt omöjligt att göra de investeringar som krävs för att flytta ett par busshållplatser. Det är ungefär den känslan man får här. Nu sitter inte Yildiz Kafkas i fullmäktige längre, men när hon för ett år sedan skrev den här motionen fanns det fortfarande mer tid att tänka igenom hur det här kan bli en vettigt fungerande plats där det både ryms fler människor i Vasastadens centrala delar och där kollektivtrafiken fungerar smidigt.

Nu har det gått ett år. Nu minskar den tiden, och nu blir det mer och mer av att ja, det får inte bli annorlunda än det var innan. Det är tyvärr den utvecklingen vi ser. Jag tycker kanske att det känns lite fattigt när vi nu gör denna jätteinvestering mitt i centrala Vasastaden.

Vi har inte yrkat bifall till motionen. Yildiz har en tendens att yrka så många saker, så det är svårt att veta vad man stöder. Men i tanken hade hon rätt.

Anförande nr 224

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det är just för att det är den näst största kollektivtrafikplatsen i Sverige som vi inte kan göra de förändringar som finns i förslaget, för det skulle nämligen försämra tillgängligheten för kollektivtrafiken. Det skulle försämra tillgängligheten för cyklisterna, och vi ser framför oss, vilket ni också borde göra, fler bussar, fler kollektivtrafikresenärer och fler cyklister i det här området. Då måste man faktiskt planera för det. Face reality!

Anförande nr 225

Å k e A s k e n s t e n (MP): Det var bra att Ulla Hamilton nämnde det här med trafiken, för hur har ni egentligen tänkt er att detta ska kunna fungera 2015 eller vad det nu kan bli för årtal? Jag tror att om ni vågade fråga Vasastadsborna vad de vill, så skulle de säga: Vi vill ha bort så många bilar som möjligt från nya Odenplan! Och

Yttranden 2011-10-17

det är nog nödvändigt med tanke på alla de människor som kommer att röra sig till fots, åka buss och så vidare. Det kan bli ett trafikkaos. Men det kan möjligen vara intressant att få höra vad ni har tänkt er just när det gäller biltrafiken.

Anförande nr 226

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Nu handlar den här motionen om bussar. Det är inte bilar som kör på Upplandsgatan där ni föreslår att man ska göra förändringar. Jag pratar om bussar i det här sammanhanget. Jag kommer att återkomma när det handlar om bilar, var så säker, för det kommer att behövas stora förändringar i den frågan också. Det märks inte minst inom ramen för spårvägs- och stomvägsstrategin som vi jobbar med, parkeringsstrategin och framkomlighetsstrategierna. Åke Askensten behöver inte vara orolig i den delen.

Men här handlar det om bussar, och det är viktigt att se till att vi planerar så att vi har en framkomlighet för alla ytterligare bussar som kommer att finnas vid Odenplan och för alla de cyklister som också kommer att finnas vid Odenplan. Tänk på det, Åke Askensten!

Anförande nr 227

H a n n a B r o b e r g (M): Jag vill bara säga att jag tror att det har förts en enorm mängd olika samtal i olika sammanhang om allt, från kaféer till de här organiserade samråden när det gäller Odenplan. Det är onekligen hjärtat i Norrmalms stadsdel, och engagemanget är jättestort för vad det ska bli där framöver, så jag instämmer i att jag tror att det blir en stor besvikelse, som Erik också säger, om det skulle se likadant ut som tidigare.

Men tvärtom har jag uppfattat att det finns gott om tid för att göra en gestaltning av Odenplan. Några idéer finns redan på plats.

Jag tycker också att beskrivningen att det inte förs dialog och samråd är helt felaktig. Det har varit diskussioner och teman i stadsdelen, och det har varit olika formella samråd.

Jag tror också att det är viktigt att säga att vi inte är rädda för debatter som är rödflaggade eller vad de nu är för något. De debatterna har vi tagit allihop från Alliansen i stadsdelen i olika sammanhang, men det handlar inte bara om den grupperingen som vi har träffat och diskuterat med, utan det handlar i hög grad om dem som ska komma och gå och resa från Odenplan. När vi nu har vunnit något slags mätning som handlar om trygghet i Stockholm kan man väl säga att trygghetsfrågorna – resa säkert och få den här trafikplatsen att fungera – är lika viktiga. Det visuella som man nu tillmötesgår måste därför också kombineras med det funktionella.

Bifall kommunstyrelsen!

Yttranden 2011-10-17

Anförande nr 228

Å k e A s k e n s t e n (MP): Hanna Broberg, du är ju ordförande i Norrmalms stadsdelsnämnd, och då är min fråga om du är beredd att skapa och utveckla en dialog ganska snart med medborgarna på Norrmalm. Det kan vara ett lämpligt område, både för dig och för dem som bor där och för Odenplan.

Det andra är om du är beredd att minska biltrafiken ganska rejält vid Odenplan när det sedan ska dra i gång 2015.

Anförande nr 229

H a n n a B r o b e r g (M): Från Alliansens sida har vi som partiföreträdare i olika sammanhang varit på möten organiserade av olika grupper och olika intressenter – självklart. Men stadsdelen organiserar bara den typen av samråd där det formellt sett är ärenden som är uppe. Annars är det, som framgår, exploateringskontoret som äger den här frågan i dag och inte stadsdelsnämnden, och då gör vi heller inga egna samråd. Jag är däremot beredd att träffa alla och diskutera idéer och lyssna och föra dessa diskussioner vidare i olika sammanhang, men jag tycker inte att stadsdelen har det ansvaret i det här läget.

När det gäller biltrafiken är det som Ulla Hamilton sade en senare fråga, men redan nu har vi haft den diskussionen när det gäller inriktningen för gallerian som just handlade om att området inte tål mer av privat bilism, utan som inriktningen nu är, är väldigt mycket ett kollektivtrafikcentrum, och det är ju en utmärkt inriktning.